



List

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Knjižnica Velenje
Titov trg 05
3320 Velenje

LETO XVII
ŠT. 6/7
13. JULIJ 2012
1,60 EUR

ISSN 1581-8373



9 770158 183733

Poština
plačana pri
pošti 3325
Šoštanj





Vaš oglas tukaj
bi lahko videlo
5000 oči.

www.elist.si/oglas
051 811 112



ČISTILNA NAPRAVA LOKOVICA
"GRADIMO ZA ČISTO OKOLJE!"

ČESTITAMO

občankam in
občanom
ob 101-letnici mesta
Šoštanj!



NIVIG

PODJETJE ZA NIZKE GRADNJE IN KOMUNALNO INFRASTRUKTURO
TER DRUGE STORITVE d.o.o.

Aškerčeva 20, 3325 Šoštanj
Tel.: 03/ 891 10 03 fax: 03 / 891 10 04 Gsm: 041/ 624 166 e-pošta: nivig@siol.net

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Darko Menih,
župan.

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Vodenje redakcije

Milojka Komprej

Lektoriranje

Jožica Andrejc
(za razpise in objave odgovarja
naročnik)

Oblikovanje, prelom strani

Mirsad Burgič, Eurograf d.o.o.

Tisk

Eurograf d.o.o.

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke
za LIST št. 8 (september 2012), pošljete
najkasneje do 20. avgusta 2012 na
elektronski naslov: list.revija@gmail.com

Oglasno trženje prostora v Listu:
Zavod TLA, e-pošta: zavod@tla.si



Trije župani treh občin so vodili
skupno izredno sejo občinskih svetov v
Šoštanju, dne 11. junija 2012.

Foto: Dejan Tonkli

Uvodnik 17.6-7 5

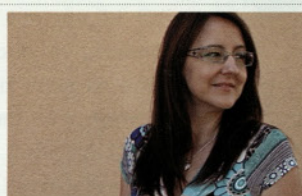
Naša občina 6

Dogodki in ljudje 10

Bitka za parni kotel 13

Razmislek 14

Bogoslužna oznanila 16



Intervju 18

Katja Kočevár

Rekreacija 22

Šport 24

Napovednik 26

Šolski list 28

Vrtec 31

Podoba kulture 32

Agledaš 34

Šaleško muzejsko in zgodovinsko društvo 36



Iz/beremo 38

Eduardo Galeano, Šola narobe sveta

Reportaža 42

Skice za portret 44

Pripoved 46

Reportaža 49

Izštevanka 50

Fotoreportaža 51

Fotoreportaža 52

Naročilnica na revijo List

Naročam revijo List.

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta: _____

Podpis naročnika: _____

Podpisano naročilnico pošljite na naslov: **Zavod za Kulturo Šoštanj, Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj.**

poListajte me

> stran 13

Občinski sveti odločno nasprotujemo dokapitalizaciji družb energetske dejavnosti s strani tujih vlagateljev, saj bi ta povzročila dolgoročne negativne okoljske, socialne in ekonomske posledice v Šaleški dolini ter v celotni Sloveniji. Privatizacija družb energetske dejavnosti z odprodajo lastniških deležev tujim investitorjem je dokazano slaba pot in dolgoročno za državljane Slovenije ekonomsko neupravičena.



Foto: arhiv

> stran 14

Evropski poslanec hkrati zahteva povišico svoje plače, ki znaša recimo v povprečju 99.765,37 EUR na leto, medtem ko se delavec bori za svojo plačo 400 EUR na mesec, ko dela na višini 160 m na hladilnem stolpu. Če se bodo poslančeve zahteve po povišici uresničile, nas bo vojska evro poslancev stala v enem letu 1,4 milijarde evrov, manj kot izgradnja TEŠ 6. Poceni?



Lojze Peterle
poslanec Evropskega parlamenta
predsednik osamosvojitvene vlade

Ljubljana, 5. julij 2012

VABILO NA TISKOVNO KONFERENCO

NA

JAVNI POZIV PROTI POROŠTVU ZA TEŠ 6

Evropski urad Lojzeta Peterleja v Ljubljani vabi v četrtek 5. julija 2012, pet minut pred dvanajsto (11:55) v Center Evropa (Dalmatinova 4, Ljubljana) na tiskovno konferenco in predstavitev skupnega javnega poziva organizacij, gibanj in posameznikov, ki so proti poroštvu za TEŠ 6.

Na tiskovni konferenci bo predstavljen skupni javni poziv poslancem Državnega zbora Republike Slovenije za glasovanje proti državnemu poroštvu za TEŠ 6.

Foto: arhiv

> stran 16

V imenu izvajalca del pri projektu izgradnje jaška je udeležence pozdravil direktor družbe RGP mag. Marjan Hudej.

»Vesel sem, da vas lahko pozdravim v imenu izvajalca glavnih rudarsko-gradbenih del pri izgradnji, hvala škofu za blagoslov, ki ga bomo pri zahtevnem delu tudi potrebovali, zahvaljujem pa se tudi naši zavetnici sv. Barbari, ki nas je že do sedaj varovala pri našem delu.«



Foto: PV

> stran 28

V tem šolskem letu se je na šoli dogajalo marsikaj in če bi hoteli vsaj približno napisati, kaj vse smo počeli, bi bila dvojna številka Lista premalo. Vsak dan je bil zase zanimiv, vsaj za koga nekaj posebnega. Nekaterim so bili najbolj všeč dnevi različnih dejavnosti, drugi so se veselili ekskurzij, v nepozabnem spominu vedno ostane tudi šola v naravi. Za nekatere pa so v lepem spominu ostala različna tekmovanja iz znaj in na športnem področju, saj so dosegli izjemne uspehe.



Foto: arhiv

Uvodnik 17.6-7

Vsega je kriv James Watt

Piše: PETER REZMAN



Foto: Petra Vebber

Naša doba se je začela pred približno dvestopetdesetimi leti, ko je davnega 1765-tega, James Watt sestavil stroj na parni pritisk in tako stlačeno energije sprostil, da se je pretvorila v mehansko. Kolo se je začelo vrteti! In se vrti še danes. Tudi v najsodobnejših nuklearnih elektrarnah je to bistvo vsega skupaj; da para vrti kolo.

Na eni strani. Na drugi je pa vse drugače.

Na eni strani se različni mojstri še vedno trudijo, s čim vse bi čim bolj elegantno pogreli vodo in ustvarili paro. Na drugi strani pa iz kotla že dolgo ne prihaja več »delo«, temveč njegov presežek, dodana vrednost. Dobiček! Denar za tiste, ki ne delajo v t.i. realnem gospodarstvu, ampak se ukvarjajo z bančnimi produkti. In v tem je ves problem. Kako s čim manj pare dobiti čim več denarja. Kajti za delo se v resnici ne meni nihče več.

Cel sklop današnjega Lista je namenjen razmerju med paro in dobičkom.

Morebiti se bo razmišljanje Zen Aja zdelo malo abstraktno. Nad tlemi in duhovno. Meni se ni, saj sem ga bral tik za branjem poplave prispevkov raznih »grinpisov« in ekonomističnih razmišljanj Vilja K., da o eko-diverzantu, »jedrskemu« Gregoriču ne izgubljam besed. Zraven bi šle še Alkalajeve anti-zelene pismene prestreznice drobtin iz energetske mize, na koncu pa še ena poplava tehnicističnih in na pol razumljivih demantijev energetskih »piarovk«. Vse naštetu je bolj nad tlemi, kot Zen Aj in sem, kar se meni redko zgodi, večino te »solate« preložil v mapo z imenom »ne objavi«, ker je vsa ta pisarija zašla v slepo ulico ob vedenju, da je v resnici samo vprašanje časa, kdaj bo država podpisala znamenite garancije. Vse drugo je blef. Zgodovini in času pa prepuščamo sodbo o »goebbelsovski« izjavi, da smo mi vsi iz Šaleške doline, kot en mož, v 45.000 glavi frontni črti, v sodobni »graškogorski« bitki pod parolo: »Sami bomo odločali o svoji usodi!«

Počasi bi bilo bolj pametno pričeti računati, koliko delovnih mest bomo izgubili zaradi nove, super moderne, avtomatske, nadomestne elektrarne in zaradi racionalizacije odkopavanja

premoga, kamor sodi tudi NOP II pod budnim varstvom Svete Barbare. Kmalu se bo namreč izkazalo, da šesti blok, ne da bo, ampak je skoraj že! A naj še tako izgorevajo kadrovski potenciali za njegov zagon, je to očitno začetek konca energetike v Šaleški dolini. Zato bi bilo prav, da se, če že sedanja garnitura treh županov Šaleške doline ne vidi dlje od svojega mandata, pričnemo ozirati po kašnih drugih modrih možeh. Po takšnih, ki jih ne poganja velenjski lignit, temveč manj profitabilna, a prebivalcem in naravnemu ciklusu bolj prijazna »energija«. Logično razmišljanje, na primer...

O novem, starem imenu šoštanjske šole tokrat ne pišemo nič. Bomo prihodnjič, oziroma takrat, ko se bo to poimenovanje videlo »v naravi.« Ko bodo potrošeni prvi evri za novo ime. Vse stane, tudi staro-novo ime. Če bi prejšnji župan potrošil malo več soli takrat, ko se je stara šola podirala in gradila nova, bi nam bili ti stroški prihranjeni. Je pa seveda v resnici skrajno cinično, da se v enem najbogatejših okolij Slovenije komu zdi, da ima čast imenu najznamenitejšega šoštanjskega pesnika, previsoko ceno. Upal bi staviti, da že omenjeni besedni virtuoz Alkalaj dobi več iz energetske malhe za svoje anti-ekološke nebuloze, kot pa bo našo občino in šolo, stalo novo-staro poimenovanje.

Objavljamo pa veliko bolj imenitno novico, in sicer, da je letos osnovno šolo uspešno zaključila prva generacija »novih« devetošolcev. Z vsó radostjo in iskrenostjo se jih veselimo tudi z upanjem, da bodo bolj pametni kot smo mi. Generacija, ki nam je elektrarniška para že od rojstvu spihala, da ne rečem, sprala možgane.

Naša občina

pripravlja: TJAŠA REHAR, univ. dipl. nov., višji svetovalec za odnose z javnostmi

► Osrednja občinska slovesnost ob dnevu državnosti

V Skornem vsako leto pripravijo osrednjo občinsko slovesnost ob dnevu državnosti, ko je Slovenija pred 21 leti slovenska Skupščina sprejela Temeljno ustavno listino, Ustavni zakon in Deklaracijo o neodvisnosti Republike Slovenije.

Letošnjo proslavo so marljivi člani Turističnega društva Skorno pripravili na igrišču pod šotorom. V imenu organizatorjem je zbrane pozdravil predsednik društva Matej Skornšek. Osrednji govornik na prireditvi pa je bil **župan Občine Šoštanj Darko Menih**: »Čeprav je takrat, ko je Slovenija prvič v zgodovini dobila lastno državo, vojna trajala le deset dni, je za sabo pustila žrtve. Vsi zgodovinski pomniki vojn, nas zato opozarjajo in nagovarjajo, naj se vojnih spopadov izogibamo in vse nesporazume rešujemo v miru, s kulturnim dialogom in brez nasilja.« Župan ni mogel niti mimo bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj: »Že dve vladni do sedaj sta potrdili izgradnjo, sedanja postavlja pogoje za poroštvo, čeprav v vodstvu TEŠ in HSE zagotavljajo, da so vsi pogoji izpolnjeni. Sveti občin Velenje, Šmartno ob Paki in Šoštanj vseskozi podpiramo izgradnjo šestega bloka – ne samo zaradi delovnih mest, temveč tudi zaradi čistejšega zraka v dolini. Kljub temu da iz Šoštanja Slovenija dobi kar $\frac{1}{3}$ električne energije, ob kriznih trenutkih pa celo $\frac{1}{2}$, pa je vedno več nasprotnikov, ki z različnimi provokacijami širijo nestrpnost in nemir med državljani. Mislim, da se še vsi spomnite mrtvih gozdov in rušitve številnih domov v bližnji preteklosti. Pred nami nastaja vedno večje jezero zaradi ugreznin. Ali bodo vse te žrtve samo za turistično atrakcijo nedokončanega bloka? Še vedno verjamem, da bo prevladal razum, da bodo različna politična stališča našla skupen jezik,« je med drugim dejal župan, ki se je dotaknil tudi vsesplošne gospodarske krize, ki se je odrazila tudi na občinskem proračunu: »Nekatere naložbe in projekte moramo prestaviti v naslednja leta. To pa ne pomeni, da se sedaj v naši občini ne bo nič dogajalo. NE! Kljub temu bomo marsikaj postorili za boljše, lepše in kvalitetnejše življenje naših občanov in občanov.« Župan Darko Menih se je še zahvalil organizatorjem, vsem čestital ob prazniku, zaključil pa je z mislijo, »ki naj bo vsem v razmislek,« kot je dejal: »Domovina je kot družina. Njeno vrednost spoznamo šele, ko jo izgubimo.«

V nadaljevanju so zbrane nagovorili še predsednik Krajevne skupnosti Skorno Florjan **Roman Oblak**, ki je med drugim dejal, kako pomembno je za lepše življenje sodelovanje med ljudmi. Predsednik Veteranov vojne za Slovenijo, Območnega združenja Šoštanj **Leon Stropnik** je poudaril, da moramo biti ponosni na dogodke pred enaindvajsetimi leti, ko so se tudi v šoštanjski občini zgodili pomembni dogodki v času osamosvojitvene vojne. Bojan Voh, predstavnik Zveze borcev za vrednote NOB, Območnega združenja Velenje **Bojan Voh** pa je med drugim izpostavil pomen narodnoosvobodilnega boja tudi za kasnejšo osamosvojitve Slovenije.

Pred koncem slovesnosti so Darko Menih, Roman Oblak, Ana Vrabič, predsednica Zveze borcev za vrednote NOB, in Matej Skornšek položili venec k spomeniku v Skornem.

V Skornem vsako leto pripravijo lep kulturni program, zaigral je

Pihalni orkester Zarja, nastopile so šoštanjske maržoretke pod vodstvom Ksenije Urbanc Glinšek in domačini: MePZ TD Skorno,

Larisa Gregorc, Vesna Pirečnik in Tomaž Glasenčnik.

Slovesnosti ob dnevu državnosti so potekale, podobno kot vsako leto, tudi v **Zavodnju**,



kjer prirejajo tradicionalno zalivanje lipe, v **Ravnah**, kjer so poleg krajše slovesnosti pripravili pohod, pohod v počastitev dneva državnosti so pripravili tudi v **Lokovici**.

► Sprejem za devetošolce

V torek, 19. junija 2012, je župan Občine Šoštanj Darko Menih sprejel najboljše devetošolce Osnovne šole Šoštanj. V preteklosti so bili to učenci, ki so bili ves čas osnovnega šolanja odlični, odkar ni več končnega učnega uspeha, so to učno uspešni učenci, ki imajo visoko skupno povprečje ocen vseh devetih let šolanja. Letošnja generacija je nekaj prav posebnega, saj je to prva generacija, ki je šolo obiskovala vseh devet let in so nekateri prvič prestopili prag osnovne šole, ko še niso dopolnili niti šest let. Letos je bilo na Osnovni šoli Šoštanj 18 takih učencev. Na priložnostni prireditvi v vili Mayer jih je župan nagradil s knjigo – Pozdrav iz Šoštanja – mesto na starih razglednicah. V kratkem nagovoru pa jim je župan čestital za učni uspeh in izrazil prepričanje, da bodo uspešni tudi v prihodnje, kar so z dosedanjim delom že dokazali.



»Če znanja vsak dan ne dopolnjuješ, se le-to zmanjšuje,« je župan povzel kitajski pregovor in izrazil upanje, da se bodo po končanem šolanju učenci vrnili v Šoštanj in da bodo v Šoštanj pripeljali tudi nove prijatelje, ki jih bodo spoznali v nadaljnjem šolanju. »V Šoštanju ni samo Termoelektrarna, temveč še ogromno drugih stvari, ki so vredne ogleda in smonanjih ponosni,« je še dejal župan Darko Menih. Župan je čestital tudi vsem štirim razredničarkam devetih razredov in tudi vodstvu Osnovne šole Šoštanj. Za glasbeno popestritev vročega popoldneva je poskrbela kar ena izmed nagrajenih učenk Barbara Spital, ki je za svoje nastope s prečno flavto prejela že številne tudi mednarodne nagrade in priznanja.

► Arhitekturno-urbanistične delavnice za izgradnjo novega vrtca v Šoštanju

Izgradnja novega vrtca je ena izmed prioritarnih nalog občine Šoštanj. Lokacija za izgradnjo novega vrtca je znana že nekaj časa – področje stare Biba Roekove šole. Gre namreč za odlično lokacijo za umestitev vrtca, umaknjeno od glavne ceste, v neposredni bližini pa so Družmirsko jezero, Gorice, Tresimirjev park, športna dvorana in ne nazadnje seveda tudi vila Mayer, katere vrt (in tudi notranjost) vzgojitelji in otroci Vrtca Šoštanj že sedaj pogosto uporabljajo.

Občina je že imela pripravljeno idejno zasnovo za prenovu stare šole, vendar so naknadne geološke in statične analize terena pokazale, da je veliko bolj kot prenova primerna novogradnja. Stara šola se bo tako porušila, prav tako bivša kuhinja te šole, kjer so sedaj urejene tri igralnice – enota Biba – Vrtca Šoštanj. Občina Šoštanj je tako pristopila k iskanju novih idejnih rešitev.

Župan Občine Šoštanj Darko Menih je v začetku letošnjega leta imenoval **projektno skupino**, v kateri so predstavniki občine, krajevne skupnosti in Vrtca Šoštanj. V nadaljevanju je župan imenoval tudi **strokovno komisijo**, v kateri so arhitekti, strokovnjaki s področja strojništva, gradbeništva in tudi predstavniki uporabnikov. Ta komisija je imela nalogo oceniti vse prejete idejne zasnove.

Projektna skupina je na rednih tedenskih sestankih oblikovala projektno nalogo za **nov 16-oddelčni vrtec v Šoštanju**, nato pa k sodelovanju povabila štiri arhitekturne biroje – dva z izkušnjami s področja izgradnje vrtcev in dva iz lokalnega okolja, in sicer: Area ars, Domino inženiring, Modular arhitekti in Studio list. Vsak izmed njih je pripravil svojo rešitev izgradnje novega vrtca v Šoštanju. Delo je potekalo v obliki arhitekturno-urbanističnih delavnic.

Na prvi, ki je bila 11. aprila, so bili vsi štirje projektanti seznanjeni s projektno nalogo in zahtevami naročnika, na drugi, ki je bila šest tednov po prvi, pa so projektanti predstavili vsak svojo idejno zasnovo izgradnje novega vrtca.

V naslednjih treh tednih je imela komisija težko delo, saj je morala pregledati vse štiri idejne zasnove in jih tudi oceniti. Odločili so, da je najboljša idejna zasnova podjetja **Modular arhitekti, d. o. o.** V sredo, 13. junija 2012, je bila v Kulturnem domu v Šoštanju tretja



arhitekturno-urbanistična delavnica, na kateri so izbrano idejno zasnovo predstavili zainteresirani javnosti (strokovnim delavcem vrtca, svetu vrtca, svetu staršev vrtca, občinskim svetnikom in svetnikom krajevne skupnosti).

Zbrane je najprej pozdravil župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je na kratko predstavil trenutno sliko Vrtca Šoštanj, v katerem je v 22 oddelkih 364 otrok, ki obiskujejo vrtec v sedmih enotah. Samo v mestu Šoštanj (brez enot Urška in Mojca v Topolšici in Gaberkah) je **266 otrok v 16 oddelkih na petih različnih lokacijah**. Praktično vse te enote so dotrajane in v neposredni bližini prometnih cest, nimajo primernih igrišč in ne dosegajo prostorskih normativov, zato je izgradnja novega vrtca v Šoštanju nujna, je med drugim poudaril župan. Zahvalil se je strokovnim delavcem in vodstvu vrtca za odlično delo (čeprav včasih v težkih pogojih), zahvalil se je tudi članom projektne skupine, strokovne komisije in tudi vsem štirim projektantskim hišam za odlične idejne rešitve.

V nadaljevanju so predstavniki podjetja Modular arhitekti, d. o. o., predstavili svojo idejno zasnovo, nato pa je predsednik strokovne komisije arhitekt mag. Gorazd Furman Oman pojasnil, zakaj je izbrana zasnova najboljša. Med drugim je poudaril, da ta rešitev odlično deluje v okolju, pozitivno deluje na otrokov razvoj in ne deluje kot nek ogromen objekt v tem prostoru.

Idejna rešitev namreč predvideva osem igralnic za prvo starostno obdobje v pritličju, v nadstropju pa osem igralnic, ki so oblikovane kot posamezni pari hišk. Želja občine v projektni nalogi je bila, da se na pobudo športnih klubov omogoči določen prostor ob športni dvorani za dozidavo spremljevalnih klubskih prostorov, kar ta idejna rešitev tudi omogoča, in sicer kot obnova in nadgradnja obstoječih starih šolskih garderob.

Predsednik komisije je nato še pohvalil vse štiri projektante in poudaril, da je imela strokovna komisija zelo težko delo, čestital pa je tudi Občini Šoštanj za tak odprt način dela, preko katerega se lahko dobijo res kvalitetne rešitve.

V avli Doma kulture so bile na ogled postavljene vse štiri idejne zasnove, vse štiri po svoje zanimive, svojo razstavo »Mi pa vrtec zidamo« pa so pripravili tudi otroci enote Brina Vrtca Šoštanj. Otroci so predstavili tudi svoje želje, kakšen vrtec si želijo – zanimive, domiselne, zabavne.

Od ponedeljka, 18. junija, do petka, 22. junija, bo v prostorih občine Šoštanj na ogled razstava vrtca, še pomembneje pa je, da si bo lahko tudi širša javnost ogledala izbrano idejno rešitev in nanjo podala tudi svoje pripombe.



Izbrana idejna rešitev ni dokončna, zbrane pripombe in želje, predvsem uporabnikov, se bodo vključile v to rešitev, nato pa bo občina pristopila k pridobivanju vse potrebne dokumentacije za izgradnjo novega vrtca v Šoštanju. Želimo si, da bi do konca letošnjega leta lahko vložili vlogo za pridobitev gradbenega dovoljenja.

► Ureditev uvoza k dvorcu Gutenbuchel

Občina Šoštanj je pristopila k ureditvi uvoza k dvorcu Gutenbuchel in objektom Kmetijske zadruge Šaleške doline v Ravnah pri Šoštanju. Dosedanja ureditev na tej cesti je bila zelo nepregledna in nevarna.

Gre za področje, ki je pod zaščito Zavoda za varstvo kulturne dediščine, zato so bili dogovori in usklajevanje glede ustreznih rešitev zelo dolgotrajni.

Občina bo uredila uvoz nekoliko bližje Ravnam, izboljšana pa bo preglednost, saj je bil porušen objekt stare vratarnice in porezana živa meja ob cesti.



Zavod za varstvo kulturne dediščine je izdal dve soglasji, in sicer za rekonstrukcijo ceste in za pridobitev gradbenega dovoljenja za rušenje vratarnice. Dela, ki jih izvaja Franc Fajdiga, s. p., bodo zaključena v začetku prihodnjega tedna. Vrednost del pa je skupaj z DDV 7.541,03 EUR.

Za zdaj bo uren makadamski uvoz, saj smo želeli čim prej urediti križišče, tako da bo varno za vse udeležence v prometu. Občina pa ima že pripravljen projekt ureditve te ceste v celoti, s katerim je predviden pomik te ceste bolj v desno (gledano iz Šoštanja proti Ravnam) in ureditev pločnika.



Razpis za sofinanciranje programov turizma

Na strani 10 tega Lista in spletnih straneh Občine Šoštanj je objavljen razpis za sofinanciranje programov turističnih društev in turistične zveze v občini Šoštanj. Rok za oddajo prijave je petek, 13. julij 2012, objave pa je potrebno oddati na predpisanih obrazcih, ki so prav tako objavljeni na občinski spletni strani.



► V Lokovici uradno predali namenu Toplovod

V sproščenem vzdušju je na Pristavi – na meji med KS Ravne in KS Gaberke potekala otvoritev prenovljenega 200-metrskega odseka ceste mimo Turistične kmetije Apat.

»Naša generacija je ena redkih, ki še naredi kaj 'udarniško',« je med drugim dejal domačin Drago Kotnik, eden najbolj aktivnih v tamkajšnjem turističnem društvu. Poudaril je, da so veliko sami naredili za urejanje cestnih bankin, zato pa jim tudi občina in krajevna skupnost raje večkrat priskočita na pomoč.

Zbrane je pozdravil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je vsem zaželel varno vožnjo po novi cesti, ki jo je blagoslovil kaplan Janez Kozinc, ki je med drugim dejal, da je največji pomen ceste v tem, da ljudi povezuje med seboj. »Dokler bomo povezani, nas kriza ne bo močno prizadela,« je dejal.

Prenovo ceste, ki je stala -----, sta sofinancirala Občina Šoštanj in Krajevna skupnost Šoštanj, izvajalec del pa je bilo podjetje Andrejc, d. o. o..



► Otvoritev ceste na Pristavi

V sproščenem vzdušju je na Pristavi – na meji med KS Ravne in KS Gaberke potekala otvoritev prenovljenega 200-metrskega odseka ceste mimo Turistične kmetije Apat.

»Naša generacija je ena redkih, ki še naredi kaj 'udarniško',« je med drugim dejal domačin Drago Kotnik, eden najbolj aktivnih v tamkajšnjem turističnem društvu. Poudaril je, da so veliko sami naredili za urejanje cestnih bankin, zato pa jim tudi občina in krajevna skupnost raje večkrat priskočita na pomoč.

Zbrane je pozdravil tudi župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je vsem zaželel varno vožnjo po novi cesti, ki jo je blagoslovil kaplan Janez Kozinc, ki je med drugim dejal, da je največji pomen ceste v tem, da ljudi povezuje med seboj. »Dokler bomo povezani, nas kriza ne bo močno prizadela,« je dejal.

Prenovo ceste sta sofinancirala Občina Šoštanj in Krajevna skupnost Šoštanj, izvajalec del pa je bilo podjetje Andrejc, d. o. o..



KOVINARSTVO
sovič
KSS



DBSS

Skupaj z občankami in
občani mesta Šoštanj
se veselimo ob
101. obletnici
pridobitve mestnih
pravic!

KOMUNALNO PODJETJE VELENJE



Občankam in občanom
mesta Šoštanj
čestitamo ob 101-letnici
pridobitve
mestnih pravic.

Predvpis na Ljudski univerzi Velenje

od 15. 6. 2012 do 16. 7. 2012!



www.lu-velenje.si

Izobražujemo za poklice:
PRODAJALEC
ADMINISTRATOR
GASTRONOM HOTELIR
EKONOMSKI TEHNIK
GASTRONOMSKI TEHNIK
LOGISTIČNI TEHNIK
VZGOJITELJ PREDŠOLSKIH OTROK

V času predvpsa ugodni plačilni pogoji - šolnina do 22 evrov in 100 € popusta!



Dogodki in ljudje

► DAN DRŽAVNOSTI

Rojstni dan naše mlade države dostojno praznujemo tudi v naši občini. Osrednji prireditev ob dnevu državnosti že vrsto let skupaj z Občino Šoštanj organizira Turistično društvo Skorno. Tako se je zgodilo tudi to leto, ko smo 21 let naše samostojnosti proslavili 24. junija v Skornem pri Šoštanju, tokrat na novem igrišču in pod šotorom.

Vse goste je najprej pozdravil predsednik TD Skorno Matej Skornšek, osrednji govornik pa je bil župan naše občine **Darko Menih**. V svojem govoru je poudaril, da je pomembno nagovarjanje k mirnemu dialogu, brez spopadov in brez nasilja ter da moramo našo državo jemati kot družino, z vsemi vrednotami. Seveda se je v svojem govoru dotaknil tudi problematike bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj ter dejal, da verjame, da bo v vsej situaciji prevladal razum, da bodo različna politična stališča našla skupni jezik.

Goste pa so nagovorili tudi drugi: predsednik KS Skorno – Florjan **Roman Oblak**, ki je poudaril sodelovanje med ljudmi. Predsednik Veteranov vojne za Slovenijo območnega združenja Šoštanj **Leon Stropnik** je dejal, da so nas dogodki izpred 21 let zaznamovali in moramo biti ponosi nanje. Predstavniki Zveze borcev za vrednote NOB Slovenije območnega združenja Šoštanj **Bojan Voh** pa je v svojem govoru poudaril, da je potrebno preteklost spoštovati. Uradna slovesnost je bila zaključena s položitvijo venca k spomeniku NOB.

Godba na pihala Zarja in šoštanjske mažoretke so skupaj z Mešanim pevskim zborom Skorno ter Lariso Gregorc popestrili kulturni program, kasneje pa so za veselo druženje poskrbeli ansambel Tapravi faloti ter Fešta bend.

MAŠA STROPNIK



Foto: Matej Vrančič



Foto: Matej Vrančič



Foto: Matej Vrančič

► Srečanje preseljencev v Gaberkah

17. junija je bilo v Gaberkah pri kozolcu že 6. srečanje preseljencev iz pridobivalnega območja Premogovnika Velenje, ki sta ga organizirala Kulturnica Gaberke in Premogovnik Velenje. Prireditev je ob lepi sončni nedelji pritegnila veliko obiskovalcev. V začetnem programu, ki ga je povezovala Aleksandra Zajc, so nastopili Folklorno društvo Oglarji iz Šoštanja, ljudske pevke Gaberški cvet, Harmonikarski orkester Roberta Goličnika, Kvartet Topolšica in mlada pevka Lara Krneža. Na govorniškem odru so se zvrstili predsednik Kulturnice Franc Štehar, predsednik uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved, župan Občine Šoštanj Darko Menih in podžupan MO Velenje dr. Franc Žerdin. Dr. Medved je po pozdravu vseh prisotnih povedal nekaj besed o zgodovini energetike v Šaleški dolini, saj je bila tapred desetletji precej neprijazna dejavnost do okolja, pa se takrat s tem ni nihče pretirano obremenjeval. Vse večja okoljska osveščenost ljudi je pripomogla k temu, da so na dimnike TEŠ vgradili čistilne naprave, sanirali jezera, ugreznine in ostale za okolje sporne zadeve. Danes pa buri duhove nov in za Slovenijo zelo pomemben energetski objekt TEŠ 6, ki bo ekološko prijaznejši in bolj učinkovit od ostalih blokov TEŠ. Pa se nekateri z njegovo gradnjo ne strinjajo. Pred 40 leti se nihče ni upal niti razmišljati, da termoelektrarne ne potrebujemo, danes pa je marsikomu kamen spotike, čeprav tudi sam potrebuje elektriko. Nekdanji direktor Premogovnika Velenje in sedanji podžupan Mestne občine Velenje dr. Franc Žerdin se je v svojem govoru ozrl na čas preseljevanja prebivalcev preseljenega območja, saj je imel v času, ko je on vodil PV, še vedno opravka s preseljevanjem domačij iz ogroženega področja. Sklepne misli vseh govornikov so imele enako tematiko: ni lahko zapustiti doma in oditi drugam, na drugo zemljo, med druge ljudi. Župan Darko Menih je po pozdravu prisotnih nekaj besed namenil tudi trudu Kulturnice Gaberke, ki vsako leto uspe pripraviti zanimivo prireditev. Predsednik Kulturnice Franc Štehar se je zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali, da se ta prireditev prireja že 6



Foto: A. Grudnik

leto zapovrstjo, ter prav tako izrazil sočutje vsem preseljencem in jim hkrati zaželel lep popoldan in večer. Vse pa je povabil že na prireditev v prihodnjem letu, ko se pripravlja preseljenec. Po končanem uradnem delu je sledila zabava z ansamblom Rubin. Med obiskovalci prireditve je bilo mnogo obrazov, ki prihajajo na prireditev že vsa leta. Tudi letos so preseljenci od organizatorja prejeli cvet, tokrat rdečo vrtnico. Ko smo obiskovalce malo povprašali, kaj jih spodbuja, da se udeležujejo te prireditve, so večinoma povedali, da so veseli, da se lahko vsaj enkrat na leto srečajo s svojimi nekdanjimi sosedi, ki jih pred tem srečanjem niso videli tudi več deset let. Vsako leto prihajajo tudi novi in novi preseljenci in njihovi znanci. Preseljenci še vedno radi pogledajo maketo preseljenega območja in se ob njej pogovarjajo o tem, kje je že stala čigava hiša. Z zanimanjem so si ogledovali tudi razstavo fotografij preseljenih domačij, ki se vsako leto dopolnjuje. Kot avtor razstave sem vesel, ker se vsako leto pojavi nekaj obiskovalcev, ki ponosno povedo, da imajo doma nekaj fotografij domačij, ki jih do sedaj še ni bilo na razstavi. Bogata razstava slik je bila letos dopolnjena s slikami kronologije nastajanja novo nastajajočega jezera v Gaberkah, ki nastaja med Konovski, Krajnci, Kresniki in Jermani. Dobilo je že neuradno ime Gaberško jezero. Paleta slik

je zajemala območje nastajajočega jezera v časovnem obdobju od leta 2004, ko so tam še bili zadnji prebivalci, do sredine junija 2012, ko je zaradi ugrezjanja hudournik Velunja že drugič pričel polniti pogreznjene travnike in njive z vodo. Tu si je nov dom našel par labodov, številne race in ribe, ki so priplavale iz Družmirskega jezera. Novonastalo jezero pa bo obstajalo le kratek čas. Že čez nekaj let se bo združilo z Družmirskim jezerom.

Za popestritev dogajanja je domačin Franc Ostrovršnik s konjsko vprego in »lojtrčnim vozom« vozil skupine obiskovalcev na ogled novo nastajajočega jezera. Zanimanje za vožnjo je bilo veliko, saj je vožnja z »lojtrnikom« v današnjem času le redko na voljo, pa tudi novo jezero ne nastane ravno pogosto.

A. GRUDNIK

► Drugi Metuljev dan

Kljub slabi vremenski napovedi se je vreme nad Topolšico v nedeljo čudežno zjasnilo, tako da je družinska prireditev Metuljev dan stekla kot po maslu. Lansko leto je Turistično društvo Topolšica Podeželje v parku v Topolšici s pomočjo sponzorjev postavilo novo otroško igrišče in ob otvoritvi organiziralo prireditev Metuljev dan, ki je imela zelo pozitiven odziv in zato so se v društvu odločili, da prireditev organizirajo tudi letos in v večjem obsegu. Prireditev je ob 14. uri slavnostno odprl Pihalni orkester Zarja iz Šoštanja in topolške mažoretke, takoj za njimi so se v park pripeljali starodobniki fički iz Fičo kluba Velenje in motoristi iz moto kluba Angeli ceste Velenje. Organizator prireditve Turistično društvo Topolšica Podeželje z Loma se je letos zelo potrudil in obiskovalcem, ki jih ni bilo malo, predstavil raznoliko in bogato ponudbo za vso družino. Prireditve se je udeležilo mnogo razstavljalcev, ki so s svojimi vozili in opremo obiskovalcem predstavili svoje dejavnosti. Poleg policistov in reševalcev so prostovoljni gasilci iz Topolšice poleg vozil predstavili tudi pionirske vaje. Slovenska vojska se je prireditve udeležila kar s štirimi vozili in predstavila tudi ogromno opreme in orožja. Prvič na taki prireditvi so sodelovali Šaleški aeroklub, ki je na prizorišče pripeljal pravo jadrilico z 18 m premera kril in še veliko maket. Podjetje Sovič je sodelovalo s predstavitvijo bagerjev, ki so jih lahko otroci preizkusili. Prav tako je Klub vodnih športov Velenje v park pripeljal dve jadnici in motorni čoln in podrobneje predstavil njihove dejavnosti. Letos se je odzvala tudi Lovska družina Smrekovec, ki je imela na svoji stojnici veliko trofej, orožja in celo dva lovška psa. Kot vsako leto so se predstavili taborniki in kot posebnost te prireditve je bila tudi razstava metuljev pod vodstvom Nataše Kopušar. Prireditev je popestrilo Kinološko društvo Velenje, ki je v parku predstavilo kar 30 psov različnih pasem in prikazalo šolanje in obrambo izučenih psov. Pod velikim šotorom nas je na odru vse do večera zabavala Mojca s prijatelji, različne plesno glasbene skupine in otroci iz vrtca. V otroških delavnicah so otroci lahko ustvarjali različne stvari pod vodstvom vzgojiteljic Vrtca Urška iz Topolšice. Na prireditvi je bilo moč kupiti tudi izdelke domače obrti, saj so sodelovali rokodelci iz cele Slovenije. Prireditve sta se udeležila tudi predsednik KRS Topolšica Herman Pergovnik in župan Občine Šoštanj Darko Menih, ki je bil nad dogajanjem v parku zelo navdušen in zadovoljen. Za organizacijo takšne prireditve je potrebno ogromno prostovoljnega dela, volje in časa, prav tako medsebojne povezanosti. Prav to pa so vrednote, ki odlikujejo to manjše turistično društvo z Loma nad Topolšico pod vodstvom zelo ambiciozne predsednice Petre Lipičnik, ki se vsako leto bolj uveljavlja z uspešno izvedenimi projekti. Ob uspešno izvedeni prireditvi nam je predsednica obljubila, da bodo tradicijo Metuljevega dneva nadaljevali tudi v prihodnje.

P.L.



Foto: Arhiv



Foto: Arhiv



Foto: Arhiv

► Kresovanje v Topolšici

Na prvi dan poletja se sonce žal začne poslavljati in po stari navadi začne pot po nebu krajšati. Ljudje imamo sonce že od pradavnine neizmerno radi, saj nam daje moč, energijo, v nas ustvarja občutek dobrega, lepega. Prav zato so že v davni preteklosti ta dan posebej obeleževali in to delamo tudi člani Turističnega društva Topolšica z našimi mladimi in taborniki Topolšice. Letošnje leto smo si omislili malo drugačno praznovanje in smo pred Hotelom Vesna v Topolšici prižgali 120 svečk, ki smo jih položili okoli krožišča v obliki sonca. Soncu v pozdrav in zahvalo smo zapeli tudi pesem. Nato pa smo »sončne žarke« – svečke, ki so predstavljale sončne žarke in so bile postavljene na cesti, predstavili v preddverje hotela in naredili sončni špalir za vse goste hotela. Tako smo simbolno krajšanje dnevov predstavili v naše zdravilišče, kjer se vsak gost počuti dobrodošel in toplo sprejet.



Foto: Arhiv

Sonce je na simbolni ravni in sicer v življenju nenadomestljivo. Tega se pri nas zelo zavedamo in se mu z drobnimi pokloni tudi zahvaljujemo. Hkrati pa opozarjamo na njegov pomen in opominjamo. Moči, energije, občutka dobrega, lepega ne dobimo od vsakogar in brezpogojno.

JK

► Junjsko veselje v Topolšici – košnja

Dežuje, ne dežuje, dežuje, ne dežuje... Tako nekako je zgledal ponedeljek, 25.6. 2012, ko smo člani Turističnega društva Topolšica pripravljali vse, da bo prireditev košnje minila brez zapletov in v zadovoljstvo vseh obiskovalcev.

Košnja je dejavnost na kmetiji, ki prinaša veliko veselja pa tudi skrbi, še posebno, če ti jo zagode dež. Ker pa smo turistični delavci polni pozitivne energije, smo tudi nebo prepričali, da je za kratek čas zadržalo svoje solze veselja, mi pa smo na sicer nekoliko okrnjen način vendarle lahko izpeljali praznik košnje. Zaradi slabe napovedi se mnogo ljudi ni odločilo, da bi prišli na našo prireditev. Zato smo mi prišli k njim. Kosci, grabljice in naše pevke perice so se podali na pot in z lepo opremo, vabljivo pesmijo ter prodornim »juckanjem« privabili na prizorišče vse tiste omahljivce, ki so do tedaj kolebali. Tako kot pred mnogimi leti so kosci v redih zarezali v travo, za njimi pa pridne grabljice grabile seno. Kot je bila tukaj navada, so seno dali tudi v kozolček, ki je pripravljen že čakal, da opravi svoje delo. Ob travniku je spreten klepar klepal kose, da so bile vse dobro pripravljene za delo. Gospodinja je po delu v košari prinesla malico



Foto: Arhiv

koscem in grabljicam.

Dež ali ne dež. Druženju, spominjanju, pesmi in veselju ni moglo vreme do živenga. K obuditvi stare dejavnosti je še dodatno prispeval mladi Simon Aravs, ki je s koso za levičarje na poseben način prikazal delo.

JK

► Topolške perice v Mariboru

V Mariboru – Studenci so v nedeljo, 17.6.2012, priredili že 10. prireditev tekmovanje peric pri Jožefovem studencu. Leta 2002 so studenec obnovili in od takrat se ob studencu tradicionalno zbere kar nekaj ekip peric iz bližnjih in daljnih krajev, ki se pomerijo v splakovanju perila. Najbolj domiselni nastop »strokovna« komisija oceni in na koncu tudi nagradi v smislu pranja.

Letos je tekmovalo šest ekip turističnih društev iz okolice Maribora in tudi domače perice. Topolške perice pa smo prišle v Maribor že drugič. Tokrat smo bile na zabavno prireditev bolj pripravljene. Doma smo si pošteno nabrusile jezike – kar je najboljšje »orodje« peric za to tekmovanje – in izčistile glasilke. S komičnim skečem smo splakovanje začele, nato pa s pesmijo dogajanje popestrile. Za prikazano smo zasedle tretje mesto. Topel junijski dan ob Dravi smo zaključili ob prijetnem druženju z ostalimi pericami. JK



Foto: Arhiv

► Bolnišnica Topolšica v mednarodni mreži za promocijo zdravja

Promocija zdravja je eden temeljnih javnozdravstvenih pristopov, katerega osrednji namen je krepitev veščin ljudi za ohranjanje zdravja in spreminjanje okolij, da bi le-ta nudila več možnosti za zdrave odločitve. Bolnišnice so bile v preteklosti pogosto razumljene kot okolja, ki so izključno osredotočena na prepoznavanje in zdravljenje bolezni posameznika, in ne kot okolja s potencialom za krepitev zdravja.

Pod okriljem Evropskega urada Svetovne zdravstvene organizacije so leta 1989 v Bolnišnici Rudolfstiftung na Dunaju pričeli s pilotnim projektom vključevanja načel promocije zdravja v bolnišnično okolje. Kasneje so se projektu pridružile bolnišnice iz drugih evropskih držav, iz česar je nastala »Mednarodna mreža za promocijo zdravja v bolnišnicah«, ki danes združuje že 855 bolnišnic iz 40 držav sveta. Novembra 2011 je bila ustanovljena Slovenska mreža za promocijo zdravja v bolnišnicah, katere poslanstvo je v spodbujanju bolnišnic za sistematično strokovno, raziskovalno in pedagoško delo na področju klinične promocije zdravja, ustvarjanju partnerstev in privzemanju preventivnih načel v organizacijsko strukturo in kulturo bolnišnic. V njej so bile sprva povezane Splošna bolnišnica Izola, Splošna bolnišnica Slovenj Gradec in Univerzitetna klinika Golnik (sedež mreže), v teh dneh pa sta se ji pridružili še Bolnišnica Topolšica in Splošna bolnišnica Brežice.

Direktorju Bolnišnice Topolšica prim. Leopoldu Rezarju in mag. Brigiti Putar, koordinatorici promocije zdravja v Bolnišnici Topolšica, sta v petek, 29.6.2012, na Kliniki Golnik doc. dr. Jerneja



Foto: Arhiv

Z leve proti desni stojijo: prof.dr. Mitja Košnik, mag. Brigita Putar, prim. Leopold Rezar, doc.dr. Jerneja Farkaš-Lainščak

Farkaš-Lainščak, koordinatorica slovenske mreže, in prof.dr. Mitja Košnik, direktor Univerzitetne klinike Golnik, izročila certifikat za članstvo v mednarodni mreži za promocijo zdravja v bolnišnicah za obdobje 2012 in 2015. Po podelitvi je sledila razprava predstavnikov bolnišnic, kjer so sogovorniki iskali poti za nadaljnje skupne aktivnosti v okviru Nacionalne slovenske mreže bolnišnic za promocijo zdravja.

BT

► Tone Plazl, znan avtoprevoznik, sedaj uživa v penziji.

Poleg konjev in divjadi je izredno ponosen tudi na svojo ogromno dišečo roza-belo vrtnico, ki ga s tisočim cvetovi razveseli vsakokrat, ko jo pogleda. Pravi, da je stara vsaj 20 let, v višino pa meri že blizu 4 metre.



Bitka za parni kotel

Na podlagi določil statuten občin Svet Mestne občine Velenje, Svet Občine Šoštanj in Svet Občine Šmartno ob Paki na skupni izredni seji dne 11.06.2012, sprejmejo



Foto: Dejan Tonkili

SKLEP

glede nadaljnega izvajanja projekta Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj in
glede postopkov dajanja državnega poročstva za izgradnjo bloka 6 Termoelektrarne Šoštanj

I.

Občinski sveti Mestne občine Velenje, Občine Šmartno ob Paki in Občine Šoštanj (v nadaljevanju: občinski sveti) izrekamo vnovično podporo nadaljevanju izvedbe projekta Blok 6 Termoelektrarne Šoštanj (v nadaljevanju: TEŠ).

II.

Občinski sveti odločno nasprotujemo dokapitalizaciji družb energetske dejavnosti s strani tujih vlagateljev, saj bi ta povzročila dolgoročne negativne okoljske, socialne in ekonomske posledice v Šaleški dolini ter v celotni Sloveniji. Privatizacija družb energetske dejavnosti z odprodajo lastniških deležev tujim investitorjem je dokazano slaba pot in dolgoročno za državljane Slovenije ekonomsko neupravičena.

III.

Od investitorja TEŠ ter skrbnika HSE pričakujemo, da bosta projekt izgradnje nadomestnega Bloka 6 TEŠ vodila skladno s predstavljenim terminskim načrtom in za nadomestni Blok 6 TEŠ pridobila uporabno dovoljenje do 15. 2. 2016.

V Šaleški dolini bomo odkopavali premog in proizvajali električno energijo po letu 2015 pod pogojem, da bo sočasno izvedena kvalitetna in celovita sanacija zraka, vode in tal, ter se bodo odpirala nadomestna delovna mesta s pomočjo projektov, ki bodo podprti s strani lokalnih skupnosti, Premogovnika Velenje ter Termoelektrarne Šoštanj.

Prebivalke in prebivalci Šaleške doline morajo imeti s strani Premogovnika Velenje, Termoelektrarne Šoštanj ter njihovih lastnikov zagotovljene pogoje za svoje življenje in nadaljnji razvoj v ekološko urejenem ter zdravem okolju.

IV.

Občinski sveti pozivajo Državni zbor Republike Slovenije, da brez škodljivega odlašanja nadaljuje z obravnavo predloga Zakona o poročtvu Republike Slovenije za obveznosti iz dolgoročnega posojila v višini 440 milijonov evrov, ki ga najame TEŠ, d.o.o., pri Evropski investicijski banki za financiranje projekta izgradnje nadomestnega Bloka 6 TEŠ, moči 600 MW (ZPODPTEŠ).

V.

Občinski sveti pričakujejo od Vlade Republike Slovenije, da bo pri svojem postopanju v okviru obravnave predloga ZPODPTEŠ v Državnem zboru Republike Slovenije upoštevala dejstvo, da so bili odzivi dveh predhodnih vladna finančno konstrukcijo glede projekta Blok 6 TEŠ, ki je vključevala državno poročstvo, pozitivni, zlasti pa, da upošteva možnost nastopa škodljivih posledic v primeru ustavitve projekta Bloka 6 TEŠ v vseh njihovih razsežnostih.

VI.

Občinski sveti predlagajo Agenciji za upravljanje kapitalskih naložb, da nadaljuje z že začeti aktivnostmi, in da pristopi tudi k nadaljnjim in argumentiranim dejanjem v okviru njenih zakonskih pooblastil, s ciljem opozoriti pristojna državna telesa na nevarnost glede obstoja Holdinga Slovenske elektrarne v primeru zavrnitve državnega poročstva za izgradnjo Bloka 6 TEŠ.

VII.

Ta sklep začne veljati na dan sprejema in se objavi v uradnih glasilih Mestne občine Velenje, Občine Šmartno ob Paki in Občine Šoštanj.

Številka: 032-3/2012, Datum: 11. 06. 2012

župan Mestne občine Velenje, Bojan KONTIČ, l. r.,
župan Občine Šmartno ob Paki, Alojz PODGORŠEK, l. r.,
župan Občine Šoštanj, Darko MENIH, l. r.

► ONESNAŽENJE IZ TEŠ ?

Foto-reportaža z izredne seje občinskih svetov v Šoštanju. (11. 6. 2012)

Če se hoče Svetloba izraziti in uresničiti poslanstvo, potrebuje za aktivacijo medij – to pa je zavestni človek. Tega v svetu primanjkuje, zato so stvari takšne, kot so. Svetloba zavesti je nekaj, kar ostane od človeka, ki se ves čas trudi skozi materijo dokazati svoj obstoj, na koncu pa mu smrt pokaže, da se je ves čas trudil v napačni smeri. Prah, ki ostane od pomembnega človeka, piš vetra kot za šalo odnese v vse smeri. Smer ni pomembna kot ne izgubljeni in razpršeni prah, v katerem biva in je bivala zavest.

Šoštanj in Šoštanjčani ostajajo v primežu energetskega izkoriščanja njihovega prostora in s tem močnega vpliva na telo in razvoj zavesti. Onesnaženje je tako veliko, da nima mej. Vendar to ni zunanje onesnaženje, ampak notranje, veliko onesnaženje uma. Ali smo se opredelili za izgradnjo TEŠ 6 ali ne, ni tako zelo pomembno, saj je to le igra različnih pomembnih umov, ki hlepijo po polnjenju svojih debelih denarnic. Niti ni pomembno, ali delavci gradijo blok 6 za štiri evre na uro, brez rokavic v mrzli zimi, s strganimi oblekami in nerednimi plačami. Niti ni pomembno, da rudar koplje premog za ceneno mezdo, saj mu obljublja 2,25 EUR za GJ in ga bodo še bolj pritisnili ob zidove rovov. Ni pomembno, da bo energija šla poceni preko verige gospodov, ki z njo razpolagajo in polnijo svoje trezorje, niti ni pomembno, da »šoštanjsko ozemlje« čedalje bolj propada. Zelo pomembno in žalostno pa je to, da zavest človeka nenehno iz dneva v dan bolj izpareva. Tisto, kar čas nenehno tre skozi proces življenja, tako ali tako propada, na tak ali drugačen način. Materija lahko propada na estetsko zavesten način, kar je izjemna lepota, lahko pa propada na način, kot ga vidimo tukaj in zdaj na pragu naših domov. V našem domačem prostoru, kjer se odvija rast zavestnega človeka, je trenutno vse polno anomalij, ki peljejo človeka v pogubo. Nezavestnost je močno prisotna.



Ta nizka zavest se kaže v pristajanju na to, da bomo zopet oddajali energijo po nizki ceni samo zato, da bo gospoda dobro živela. Evropski poslanec recimo, ki je proti izgradnji bloka 6 in se ne spozna na energijo, se pa menda na denar, razlaga, da je potrebno izgradnjo ustaviti, ker je potratna. Evropski poslanec hkrati zahteva povišico svoje plače, ki znaša recimo v povprečju 99.765,37 EUR na leto, medtem ko se delavec bori za svojo plačo 400 EUR na mesec, ko dela na višini 160 m na hladilnem stolpu. Če se bodo poslančeve zahteve po povišici uresničile, nas bo vojska evro poslancev stala v enem letu 1,4 milijarde evrov, manj kot izgradnja TEŠ 6. Poceni? Ti ljudje ne vedo, kako se pride do električne energije, živijo v oblakih in 754 evropskih poslancev zahteva povišico od 1,9 do 3 odstotke. Računajte sami, lahko prepoznate te potratne gospode, ki živijo v evro deželi in so izgubili vsakršen stik z zemljo, rudnikom, elektrarno in predvsem nami, ljudmi, ki tukaj živimo. Evropski poslanec postaneš tako, da si najprej kakšen občinski politik, potem državni in na koncu se vzpneš na evropski vrh. Strategija je vedno ista, vzpenjaš se na krilih zvitosti, teptaš uboge in brez sramu in slabe vesti postaneš državljan te odzemljene skupnosti. Ta skupnost ne ve kaj dosti o Svetlobi in zavesti, jo pa na precej lahek način poskuša zatemniti. Vendar pa je Svetloba neuničljiva, je brezmejna in neskončna. V njej so zajeti vsi in vse, nič ne manjka in ko pride čas, se mora vsak soočiti z njo. Ne pomagajo zveze in ne velike plače, ne polni trezorji, ne politične moči. Ste opazili, kako se ropa naša zemlja, kako se rodovitna polja uničujejo, kako se rušijo hiše, kako propada človek, in to vse za poceni elektriko na ramenih elektrarne Šoštanj. Ne mislim tisto, dražjo, ki si jo gospoda v verigi do končnega kupca obračuna. V primerjavi z veliko plačo evropskega poslanca pa je tudi ta končna cena povsem in čisto zastoj. Podobna razlika ali razmerje kot med plačo evropskega poslanca in ceno elektrike iz našega TEŠ-a obstaja v tem, kaj je skozi izkoriščanje za ustvarjanje elektrike in razvoj Šaleške doline dobilo Velenje in kaj Šoštanj!

S filozofiranjem v evropskih klopeh in razmišljanjem o čistem okolju, o novodobnem pridobivanju elektrike z edino vetrnico, ki jo gospoda ni bila sposobna postaviti oziroma jo je napol zgrajeno podrla, bo verjetno težko pokriti ukinitve TEŠ 6. Ali si predstavljate,

da povsem ukinemo elektrarno? Ali si predstavljate, da vsaka hiša v Šaleški dolini prične s kurjenjem, odlaganjem pepela itd.? Še v istem mesecu bi se lahko primerjali s celjskim, trboveljskim ali drugimi onesnaženimi okolji. Zdaj smo še na varnem, zdaj smo še čisti. Gospod evroposlanec, vam ni pomembno, kje in kako se da kaj pridelati, vi imate toliko, da si lahko kupite kar koli po Evropi, ko se pogovarjate o sila »pomembnih« rečeh, mi moramo prekleto dobro gledati, kje je še kaj rodovitne zemlje, ki se ni pogreznila, da bomo lahko sadili in jedli. Vam se zdi vse predrago, tudi poceni elektrika. Gospod evroposlanec, zakaj nimate izdelane strategije o pridobivanju električne energije, zakaj zdaj pljuvate po TEŠ 6? Kje ste bili vsa ta leta, če se toliko spoznate na elektriko in energijo? Mogoče pa bi radi še eno nuklearno elektrarno, še eno bombo ali mogoče vetrnico za napajanje vašega I-poda. Zakaj je TEŠ 6 tako velika? Zato, ker vi zahtevate čedalje več dela in potrebujete več elektrike. Živite v deželi, kjer nihče ne dovoli zgraditi ene same vetrne elektrarne, nobene hidroelektrarne na Muri ali drugih rekah. Ne bi imeli nobene nove termoelektrarne, od kod pa boste dobili elektriko za vaše strategije po večjem bruto družbenem proizvodu. Iz vaših ust nenehno odzvanja, da zaostajamo za drugimi, med tem ko drugi zaostajajo za prvimi, vsi pa za nekim navideznim. Bruto družbeni proizvod povečati - do kod in proti komu? Kdo je merilo, če vsi na svetu zaostajamo in smo vsi zadolženi? Vi bi radi imeli, da bi se več in hitreje delalo, polna usta so vas teh formul in napredka, odrekanja, varčevanja za koga. Mogoče ste pa vi tisto merilo, za vas je verjetno potrebno delati? Za vas, za vašo plačo, za vas, ki vas skrbi okolje, ki ga onesnažujejo ljudje s svojim umom bolj kot vsak elektrarniški izpuh. Končno bi bil čas, da se evroposlanci ozemljijo, v nasprotnem bo to velika škoda.

Zakaj se zdaj vsi ljudje, ki se ne spoznajo na določene stvari okrog TEŠ 6, ukvarjajo s tem? Osnova leži znotraj človeka. Tam, kjer so vsi odgovori. Nekatere ali večino zanima denar, cena, poceni, ceneje; druge položaj, moč, obvladovanje, skratka neka oblika osebnostnega ega. Vse to se nahaja znotraj konfliktnega človeka, ki ločuje sebe od drugih, od sveta, od resnice. Malo jih resnično zanima električna energija in oskrba z njo. Poglejte, kako enostavna je formula za ohranjanje energije. Podražiš elektriko in ljudi s tem primorash, da varčujejo. Postanemo okoljsko zavestni, ni nam potrebno graditi večjih elektrarn in živimo v raju. Problem nastane samo takrat, ko ljudje opazijo, da je vaša hiša močno razsvetljena, ker vam ni potrebno varčevati. Potem pa ostaja verjetnost, da vas ljudje ne bodo izvolili in ne boste več evroposlanec. Da bi zadovoljili svoje volivce in ostali na položaju, se borite za poceni energijo. Da se vsi borijo proti, je v navadi ljudi, ker je to najlažje, biti proti čemur koli. Resnica in vsa onesnaženja okrog resnice potujejo z vami, ko odložite telo, ko se morate soočiti s samim sabo, z življenjem, ki biva v vas. Takrat ne morete računati na nobeno politično spretnost in ne pomaga vam noben denar, ne strankarski prijatelji. Zato bi bilo bolje, da se soočite s tem, kar sejete že sedaj, da bo rast obrodila, v nasprotnem bo trpljenje veliko. Mi tukaj živimo več kot pol stoletja zato, da lahko vi, gospod poslanec, dobite zastoj elektriko.

Vi bi na plehek način ukinili izgradnjo TEŠ 6, ker se vam zdi cena za elektrarno in elektriko predraga, povrhu pa vam je še cena premoga predraga. Morda imate v načrtu premog iz tujine, kjer rudarji kopljejo še pod ceno cenene mezde. Morda za 1 evro na uro, v primerjavi z vašo uro, ki znaša recimo 50 evrov za poglobljeno razmišljanje. Meni se zdi, da ste vi predragi za nas. Ali si predstavljate, kako bi bilo, če bi ljudje pričeli govoriti, da vas je potrebno ukiniti, ker ste predragi. Gospod evroposlanec, razmislite, preden kar koli govorite tako na pamet o ukinitvah. Tukaj v našem prostoru živijo ljudje, ki so se desetletja borili in razdajali za elektriko. Ni primerno vihteti besede kot meč in sekati liste nezavednosti, na korenine zavedanja pa ste pozabili. Bog nima rad, da se z njim igrate, ta najvišja sila ima nespremenljiv načrt, ki velja skozi večnost. Bog vidi v vašo dušo, ne morete se skriti pred resnico. Onesnaženje je resnično veliko in kadar je tako, pride do čiščenja. Čiščenje je strašansko boleče in ima svoj davek. Zunanje onesnaženje je nično v primerjavi z notranjim strupenim onesnaženjem uma, ki poskuša na položajih manipulirati z ljudmi. Nikoli ne poskušajte reševati lastne konflikte in mogoče pri tem še obogateti na čuden način. Ni duhovno.

ZEN AJ

Foto: D. T.



► Bogoslužna oznanila združene župnije Šoštanj – Bele Vode – Zavodnje

Svete maše na 15. nedeljo med letom, 15. julija 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 uri – lepa nedelja in ob 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30 uri
- Topolšica ob 10. uri

• Svete maše na 16. nedeljo med letom, 22. julija 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri
- Topolšica ob 11.15 uri – lepa nedelja

Svete maše na 17. nedeljo med letom, 29. julija 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 uri (skupni krst).
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Topolšica ob 8.30
- Sveti Križ ob 10.30 – Anina nedelja

• Svete maše na 18. nedeljo med letom, 5. avgusta 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri
- Ravne ob 11.15 – lepa nedelja

Svete maše na 19. nedeljo med letom, 12. avgusta 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri
- Sveti Križ ob 15. uri: 150-letnica posvetitve romarske cerkve; romarski shod šaleške dekanije v Slomškovem letu; shod lovcev

Svete maše 15. avgusta, praznik Marijinega vnebovzeta:

- šoštanska župnijska cerkev ob 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri

- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri s telovsko procesijo

Svete maše na 20. nedeljo med letom, 19. avgusta 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30
- Gaberke ob 10. uri
- sveti Florjan ob 11.15 uri – lepa nedelja

Svete maše na 21. nedeljo med letom, 26. avgusta 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7., 8.30 (skupni krst) in ob 15. uri srečanje bolnikov
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 11.15, Jernejeva nedelja
- Topolšica ob 10. uri

Svete maše na 22. nedeljo med letom, 2. septembra 2012:

- šoštanska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
- šoštanska mestna cerkev ob 11.15 in 19. uri
- Zavodnje ob 10. uri
- Bele Vode ob 8.30 uri
- Gaberke ob 10. uri
- Uršlja gora ob 14. uri

DUHOVNE VAJE ZA MLADE

Za mlade v naši dekaniji tudi letos pripravljamo duhovne vaje na Svetem Križu od 8. do 11. julija. Pričeli bomo v nedeljo zvečer in končali v sredo po kosilu. Vabljeni vsi, ki so že zaključili osnovno šolo, srednješolci in študentje.

Župnijsko romanje bo v soboto, 18. avgusta.

Sveta Barbara čuva NOP II

Premogovnik Velenje postopoma zmanjšuje obseg jamskih prostorov. V 90. letih, ko je Premogovnik proizvajal več kot 5 milijonov ton premoga letno, je bilo odprtih več kot 90 kilometrov jamskih prog, z zaključevanjem odkopavanja v jami Škale pa se je obseg zmanjšal na nekaj več kot 50 km. V okviru zagotavljanja pogojev za dolgoročno pridobivanje premoga v Šaleški dolini je ključnega pomena izgradnja novega izvoznega jaška NOP II, ki bo ne samo strateški objekt, ampak tudi pomemben dosežek znanja naših strokovnjakov. Projekt izgradnje smo v celoti zasnovali sami, prav tako bo večino del izvedel Premogovnik Velenje s svojimi povezanimi družbami. Izvozni jašek bo globok 505 metrov, zgrajen bo po najsodobnejših standardih in bo omogočal učinkovit transport premoga vse do konca življenjske dobe Premogovnika Velenje. Z jaškom bomo bistveno skrajšali transportne poti za prevoz premoga, znižali stroške obratovanja glavnega odvoza premoga in zmanjšali skupni obseg potrebnih jamskih prostorov.

Po stari rudarski tradiciji je v neposredni bližini izvoznih jaškov postavljena kapelica s kipom sv. Barbare, zavetnice rudarjev, ki pa je v naši sredini ne povezujemo zgolj z varnostjo, ampak tudi s stalnim napredkom in z izobraževanjem. V Premogovniku Velenje so tako v četrtek, 28. junija 2012, pripravili slovesnost ob blagoslovitvi kapelice sv. Barbare. Kipec, ki je narejen iz lesa lipe, je izdelal Milojko Kumer, samostojni restavrator in kipar. Upodobljena sveta Barbara ima vse svetniške attribute: krono, stolp, kelih in meč ter je na določenih delih pozlačena oziroma posrebrena. Blagoslovitev je opravil celjski škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek.

»V dolgoletni zgodovini je bilo pred nas postavljenih veliko mejnikov in izzivov, eden zadnjih je zagotovo izgradnja novega izvoznega jaška, ki mu sam pravim izziv naše generacije. Jašek NOP II tako predstavlja referenčni objekt znanja in vrhunske tehnologije, ki jo obvladujemo v celotni Skupine Premogovnik Velenje za prodor v države, ki želijo modernizirati podzemno pridobivanje premoga, je zbrane pozdravil predsednik Uprave Premogovnika Velenje dr. Milan Medved.



»Jašek bo lociran znotraj eksploatacijskega območja, s čimer ga odmikamo od urbanega okolja. To bo imelo pozitiven vpliv na okolje, saj bo območje razbremenjeno vplivov rudarjenja, manj bo hrupa, prahu, hkrati pa bo to območje lahko dobila drugo namembnost za poslovno dejavnost, kar predstavlja nove razvojne možnosti za lokalno skupnost.«

Vsa inženirska, projektantska in gradbena dela, povezana z izgradnjo tega jaška, smo s svojim znanjem in izkušnjami opravili znotraj Skupine Premogovnik Velenje. Idejni projekt ter vse podrobnosti glede njegove zasnove so plod znanja



sodelavcev iz Premogovnika Velenje in hčerinskih podjetij RGP, HTZ, PV Invest in Sipoteh.

»Pomembno je, da ob vseh težavah in problemih, s katerimi se srečujemo v vsakdanjem življenju in jih tudi v tej dolini ne manjka, kakor lahko spremljamo v medijih, ohranimo notranjo duhovno in moralno moč,« je v svojem nagovoru dejal **celjski škof msgr. dr. Stanislav Lipovšek**. »Toda ko vas danes gledam, lahko vidim, da je pred vami svetla prihodnost, kajtovi ste in dajete luč – dobra dela se kažejo v tem, da skrbite za celotno Slovenijo, uveljavljate pa se tudi v Evropi. Modro razmišljate in ste usklajeni z izročilom rudarjev vseh časov in izročilo prenašate tudi na naslednje generacije.«

Dr. Medved je celjskemu škofu predal enega izmed rudarskih simbolov, to je rudarsko palico. Rudarska paradna palica izvira iz nadzorniške palice. Ta je v jami nadzornikom služila kot merilo, za obtrkavanje stropov in sten zaradi ugotavljanja in preprečevanja ruškov ter za označevanje izdelanih opornikov v eni izmenj.

Vodja projekta Dušan Čížmek je povedal, da je izgradnja izvoznega jaška NOP II ob koncu druge faze pripravljanih del, že čez nekaj dni bodo začeli z globljenjem jaška po klasični rudarski metodi.

»Rudniški jaški se redko izdelujejo, obenem pa je njihova izdelava v tehničnem smislu tudi precej zahtevna. Izvoznega jaška NOP II, ki bo za naš proizvodni proces pomenil pomembno racionalizacijo, saj bodo bistveno skrajšane transportne poti in znižani stroški transporta, smo se lotili z lastnim znanjem in lastnim delom.«

Objekti in naprave, ki jih danes moč videti na samem prizorišču, so vsičasnega značaja in so potrebni le v času izdelave rudniškega jaška. Končna postavitev opreme, ki jo bo predstavljal prevažalni stroj z dvojnim skipom, bo inštalirana po dokončanju rudarsko-gradbenih del v jašku. Jašek bo globok 505 metrov, njegov končni svetli presek pa bo nekaj več kot 6 m. Z globljenjem jaška bodo začeli v kratkem, njegova izdelava pa bo trajala 24 mesecev. Po dokončanju rudarsko-gradbenih del bo sledila montaža jaškovne

infrastrukture, na površini izdelava zunanjih objektov, montaža opreme, izdelava logistične in infrastrukturne povezave.

Jašek bo s svojimi dimenzijami omogočal obratovanje skipov, ki bosta z maksimalno hitrostjo 12m/s prevažala vsak po 23 ton koristnega tovora. Kapaciteta avtomatiziranega prevažalnega postroja bo 960 t/h, kar pri 18urah obratovanja na dan in pri 235 delovnih dneh v letu pomeni nekaj več kot 4 milijone ton prepeljanega premoga, kolikor je tudi povprečna proizvodnja Premogovnika Velenje v zadnjih nekaj letih. Redno obratovanje skipov in s tem dokončanje projekta, načrtujemo v septembru leta 2015.

V imenu izvajalca del pri projektu izgradnje jaška je udeležence pozdravil **direktor družbe RGP mag. Marjan Hudej**.

»Veseli sem, da vas lahko pozdravim v imenu izvajalca glavnih rudarsko-gradbenih del pri izgradnji, hvala škofu za blagoslov, ki ga bomo pri zahtevnem delu tudi potrebovali, zahvaljujem pa se tudi naši zavetnici sv. Barbari, ki nas je že do sedaj varovala pri našem delu.«

Dogodek je s koračnicami popestril **Pihalni orkester Premogovnika Velenje**.

PV



Intervju: **Katja Kočevar**

ŽIVLJENJE JE PRAVLJICA? NE, JEDILINI LIST!

MILOJKA B. KOMPRIJ, FOTO: ARHIV

Kdo pri nas piše in kdo pri nas bere pravljice? Slovenske, mislim. Ja, pravzaprav nas je kar veliko in vesela sem, da živi v našem okolju pisateljica, ki je svojo ustvarjalnost namenila pisanju za otroke. In vsi vemo, da pisati za otroke ni enostavno. Predvsem zato, ker so otroci zelo kritični. In prav je tako.

No, tudi Katja Kočevar ni enostavna oseba. Kot je sama omenila v pogovoru, o sebi pravzaprav ne govori veliko. Ne mislim s tem, da je tiha in zadržana. Ne, nasprotno, prav rada odgovori na zastavljeno vprašanje, a na svoj način. Tako, da se že ob zapisanem odgovoru porodi novo vprašanje. "Je res hotela to reči?" In prav je tako.

Skratka, Katja Kočevar piše pravljice in tudi kakšno njeno pesem mi je bilo zaupano prebrati.

Vesela sem bila tega. Ker se skozi svoja dela odkriva tisti njen del, v katerem je hkrati ranljiva, a močna. Ona.

Pred kratkim sem te predstavljala v lokalnem mediju z naslovom Pravljičarka. Kako si se počutila ob tem nazivu?

Rečem si, zakaj pa ne. Ne nazadnje je nastalo 6 pravljic, od tega jih je 5 že v knjižni obliki, ena še čaka.

Že dolgo prebivaš v Šoštanju, a kot vem imaš korenine drugje.

Prva tri leta sem preživela v Slovenj Gradcu. Živel smo v majhnem najemniškem stanovanju in ko je oče dobil službo v Gorenju, smo se leta 1973 preselili v tako imenovani gorenjski blok – standard. Od tam je že več spominov. Mama me je še nekaj časa vozila v Slovenj Gradec v varstvo, sestro v vrtec, ker je delala v bolnici v Slovenj Gradcu. Kmalu je dobila službo v Zdravstvenem domu Velenje, tako je postalo predvsem zanjo lažje. Ker zame ni bilo mesta v vrtcu, se je k nam preselila oma, mamina mama. Z njo sem stekala posebno vez. Spominim se tudi, da je bilo naše novo stanovanje naravnost ogromno. Štirisobno, sami hodniki. Nekoč sem obstala med vrati in neutolažljivo jokala, ker nobena niso bila prava do predsobe. Včasih, tudi ko sem bila večja, se mi je zdelo, da sem izgubljena v njem. Da sem v svoji sobi kot v drugem mestu.

Tako radi rečemo: naša mladost je bila pa ... Kaj bi ti rekla o svojem otroštvu?

Otroštvo, kot jih skoraj ni več. Kadar se je le dalo, smo bili otroci na dvorišču. V bloku smo bile mlade družine in otrok je bilo res veliko – približno enae starosti. Dirke s kolesi, kotalke, bližina otroškega igrišča, ker so bili takrat avtomobilčki na žetone, pa čolni. V deževnih dneh smo se potikali po stopnišču. Izborili smo si nekaj kletnih prostorov in si uredili mladinsko sobo. Tam smo prirejali ples. Tudi starši so bili med seboj prijatelji, zato smo otroci res veliko časa preživeli skupaj.

Kaj si najraje počela in s čim si se zabavala, kadar si bila sama?

Pravzaprav sem bila od nekdaj bolj samotarski tip človeka. Mama mi je rekla, da sem hišni maček. Kot mlajša sestra sem namreč večkrat delila usodo tistih, ki so se jim starejši bratje in sestre skrili, jih zafrkavali. Ker pritoževanje staršem ni imelo drugega učinka, kot da naj neham tožariti, sem se zamotila sama, z igro, z branjem ali samo opazovanjem.

Si rada brala tudi pravljice? Poznam namreč kar nekaj ljudi, ki so se kasneje resno ukvarjali z literaturo, a pravljic niso marali.

Pomembnejše kot branje pravljic je bilo to, da si je moja mama večerne pravljice izmišljevala. S sestro sva jih oboževali. Kot danes

moje so bile povezane z aktualnimi temami ali dogodki. Ko sva bili večji, so mamine zgodbe zamenjale knjige, a ostali so čudoviti spomini.

Osnovno šolo si končala v Velenju. Kakšni so spomini nanjo?

Veliko mlajših otrok ve, kako moteč je lahko pečat starejšega brata ali sestre v šoli. Moja sestra je bila odličnjakinja, tekmovala je v matematiki. Moje ocene so bile večinoma podobne, toda če se je le malo zalomilo, sem vedno dobila očitek, da je moja sestra pa tako pridna. Kot je bila sestra dobra v matematiki, tako sem jaz oboževala slovenščino. S slovnico nikoli nisem imela težav, mislim, da je to normalno, če veliko bereš. Moja strast pa so bili prosti spisi. Ja, takrat smo pisali proste spise. Še danes se spominjam, kakšna neslutena prihodnost se nam je zdelo leto 2000, ko smo na to temo pisali domišljjski spis.

In po osnovni šoli? Očitno si se že ob odločitvi za srednjo šolo odločila, da črke zamenjaš s številkami.

Končala sem srednjo ekonomsko šolo v Slovenj Gradcu. Številke so me začele spremljati bolj kot besede. Tam me je slovenščino učil profesor Makuc. Vem, da sem nekoč napisala čustven osebni spis o svojih takratnih težavah in na koncu pribila, da tako ali tako učitelji v zbornici vse povedo, pa mi je ob oceno zapisal: diskretnost zajamčena. Kot pridno bralko me je počastil tudi z domačim branjem dela Tihi Don. Vseeno mi je bilo, kaj mi je namenil, dokler nisem v knjižnici poiskala te knjige. Ko me je knjižničarka vprašala, kateri del pa, prvi, drugi, tretji ali četrti, je šalo vzel vrag. Padlo je nekaj neopravičenih ur, nekaj hudomušnih nasmehov profesorja, toda večje škode ni bilo. Koristi pa tudi ne. Če v tem delu ne nastopa pol Rusije ...

Kaj pa okolje? Se ti zdi, da te je pomagalo oblikovati? Kaj na splošno misliš o trditvi, da starši in okolje v otroštvu zelo vplivajo na razvoj osebnosti?

To vsekakor drži. Je pa meja, kdaj starši otroka spodbujajo in kdaj forsirajo, zelo tanka. Sama bom rekla, da nisem imela neke posebne spodbude, da so na moje prve pesmice gledali bolj kot na dekliske pisarije. Je pa res, da sem večino zadržala zase. Še danes kar nekaj časa sramežljivo skrivam napisano, dokler ne dozori čas in trenutek, da prebere prvi bralec.

Kako to, da si se preselila v Šoštanj? Zaradi ljubezni ali zaradi službe?

Takrat sva s fantom živela nekaj časa pri njegovih, nekaj časa pri mojih starših. Zdelo se mi je, da potrebujeva svoje gnezdo. S pomočjo znancev sva dobila v najem stanovanje v hiši pod graščino v Šoštanju. Aprila 1996 sva se preselila, avgusta poročila in novembra naslednje leto se nama je rodila hči. Težko rečem kaj drugega, kot da so bila to krasna leta. Že nekaj časa namreč selektivno hranim v spomin samo lepe trenutke. Midva z možem sva imela službi v Velenju, zato je tudi Kaja ostala v Vrtcu Velenje. Kasneje smo pisarno preselili v Šoštanj. Tako je Kaja takrat še malo šolo obiskovala že v Šoštanju.

Ne smem ti delati reklame, a vendar moram omeniti, da si tako rekoč »na svojem« že vrsto let.

Ja, leta 1993 sem pričela s samostojno dejavnostjo. Tipajoče in zadržano. Nato sem dobila službo v banki, vendar dokler so mi podaljševali pogodbo za eno leto, sem vztrajala pri obeh službah. Kljub temu ob otroku to ni bila dolgoročna rešitev. Oklevala sem. Pustiti banko ali podjetništvo. Ob tehtnem premisleku in pomoči kolegice, ki je že imela računovodski servis, je padla odločitev: podjetništvo.



A portrait of a woman with long, dark brown hair and glasses, smiling slightly. She is wearing a top with a colorful, abstract pattern in shades of blue, green, and white. The background is a plain, light-colored wall.

Kaj ti prinaša delo, razen materialnega zadoščenja?

Nikoli nisem živela za službo ali kariero. Čeprav uživam v tem, kar delam. Ampak uživam tudi v vzgoji, prostem času, pisanju. Ničesar ni, kar bi si danes želela kupiti, bi pa rada še kaj napisala, doživela.

Lahko spregovorim o tvoji razvezi? Kakšen status ima uspešna ženska, ki živi sama z otrokom v našem okolju?

Po svoje me žalosti, da so razveze postale tako vsakdanje. Tudi moja starša sta razvezana in sama sem bila prepričana, da meni pa bo uspelo. Kot je razveza po eni strani poraz, tako je po drugi zmaga. Okolje se na to odziva samo na naše reakcije. Kakor to mi sprejemamo, tako sprejema tudi okolje. Vse niti so v naših rokah. Če se hočemo smiliti, se bomo. Če o tem ne govorimo, tudi ljudje ne bodo. Če iščemo potuho, izgovore, samopomilovanje, jih bomo dobili. Če je to del našega življenja, bo tako sprejela tudi okolica.

Razmišljaš kdaj o položaju o razlikah med spoli v slovenski družbi ali se ti zdi to bolj stvar socialnih in filozofskih razprav?

Če pa razmišljaš, kakšno je tvoje mnenje?

V življenju sem se naučila čim manj komplicirati. Danes si vsak poišče in najde svoje mesto. Ženska, ki želi kariero, jo lahko ima in jo bo imela. Ženska, ki želi biti gospodinja, bo gospodinja. Nobeni ni treba kaj preveč filozofirati, se postavljati na piedestal, v družbi sta potrebni in zaželeni obe.

Da ne bi kdo pomislil, da je ta intervju namenjen feminističnim razpravam, greva k tvojemu ustvarjalnemu delu, ki pa je spet na nek način povezano s tvojim načinom življenja. Pišeš pravljice. Zakaj?

Moram se nasmehniti. Ker imam bujno domišljijo in ker ne znam dolgozvesti. Kot voditeljica mojega galerijskega večera si si že skusila jedrnatost mojih odgovorov. To imam za izziv. Napisati nekaj dolgega, berljivega.

Katera je bila tvoja prva? Je ta objavljena?

Moja prva pravljica je nastala po pogovoru s hčerko, kam teče voda. Naslov ima Potoček in opisuje pot naše reke Pake do morja in nazaj. Nehote se je na koncu prikradel še rek: bolje biti prvi na vasi, kot zadnji v mestu. Splet okoliščin je hotel, da ravno prva še ni izdana. Ampak bo.

Hčerka je na nek način ves čas vpletena. Kako je bilo naslov prvi objavljeni pravljici in zakaj si se odločila za takšno temo?

Moja hči ima čarobne roke. Še danes, ko je najstnica, lahko samo sedi za računalnikom, pa je soba razmetana. Ali pa Škratje Derenovi še vedno živijo v njeni sobi. Ja, to je pravljica o škrtatih, ki živijo v razmetanih sobah in preženeš jih lahko samo tako, da tako trmasto, kot škratje vsako noč razmetavajo, ti vsak dan pospravljáš. Nekoč se naveličajo in odselijo.

Tudi naslednje so vzgojne. Meniš, da otrokom lahko na tak način približaš kakšne vrednote ali pravila, ki veljajo?

Mislím, da. Človek opazi in si zapomni stvari, ki so drugačne, ki izstopajo. Če stavek "pospravi sobo" ne sede v uho, pravljica zagotovo. Morda par dni deluje, nato pa ostane samo še pravljica, kar pa tudi ni slabo.

Pisati je eno, izdajati pa drugo. Lahko opišeš, kako si ti pristopila k izdaji knjige?

Izdati knjigo je bila želja od otroštva. Če so moje pesmi sramežljivo spravljene v omari, so pravljice pogumno našle svoje mesto pod soncem. Želela sem si, da bi projekt speljala s čim manj stroški, časi namreč niso naklonjeni kulturi. Res je, da je moja prva pravljica izšla še v boljših časih, je pa zato lažje nadaljevati. Svoj prvi projekt sem zastavila do potankosti, nič ni bilo prepuščeno naključju. To, da sem se odločila za pobarvanko, je bila tehtna odločitev. Po eni strani znižati stroške na minimum, po drugi strani pa otrokom omogočiti, da se učijo barvanja, da dodajo svoj pečat svojim prvim pravljam in ne nazadnje, da s tem dobijo knjige za starše dodano vrednost – trajen spomin na otroško ustvarjanje.

Se ti zdi, da ima okolje posluš za tvoje delo, ali ga zgolj sprejme kot del tebe?

Zagotovo oboje, eni imajo posluš in tisti mi pri tem pomagajo, me podprejo in spodbujajo. Tudi če se "samo" zahvalijo, je spodbuda. Tudi tisti, ki moje delo konstruktivno pokritizirajo, pripomorejo k napredku. Če le niso to ljudje, ki z domačega kavča kritizirajo vse, kar kdo dela. Se mi zdi, da je v naših časih tega vse preveč. Če ob ustvarjanju pričakuješ, da boš zadovoljil vse in vsakogar, je razočaranje neizbežno. Se pa kmalu naučiš, katera kritika ima temelje.

Spomnim se, da si mi pripovedovala, na kakšen način se lotevaš pisanja. Eni čakamo muze, ti jih pa kar zagradiš ali kako? (smeh)

Ja, ko pomislim, pravzaprav vedno rabim nek izziv. Navadno me izzove moja hči. Za zadnjo je bil izziv intervju na Koroškem radiu ob vprašanju, kdaj bo nastalo kaj novega. V zadregi sem vprašala Kajo, o čem bi lahko pisala. Rekla je: "Kaj aktualnega, ekološkega." Nadaljevalo se je tako, da sem se še isti trenutek za dve uri zaprla v sobo, in končalo s pravljico Moj odpad je zaklad. Ker je bil ravno mesec pred vseslovensko akcijo Očistimo Slovenijo, se je potek dogodkov ponujal sam. Skupaj s Krajevno skupnostjo Šoštanj smo pobarvanko izdali in razdelili na dan čistilne akcije in tako na svojevrsten način pristopili k akciji.

Kako veš, da si v pravljici povedala vse in da bodo otroci razumeli sporočilo ter pravljico radi prebirali?

Ne vem, to je pač moj način pisanja. Zagotovo je Kaja prva, ki se iskreno odzove na napisano. Nato prideta na vrsto moji nečakinja in sestra, ki se znata dobro postaviti v otroške duše. Pika na i ali zelena luč pa so tisti, ki tudi sami kaj ustvarjajo. Ni skrivnost, da si sama prebrala tudi stvari, ki niso izšle.

Kako je bilo sprejeto tvoje delo v ustanovah, katerim si pravljice namenila? Povedati je treba, da ti knjig ne prodajaš, ampak jih podariš vrtcem in šolam.

Tisti, ki delajo, delamo za otroke ali z otroki, vemo, kako dobrodošlo je vse, kdor koli naredimo za otroke. Da imajo vse te ustanove omejena sredstva in možnosti, tudi ni skrivnost. Zahvala je vedno iskrena, iskrice v otroških očeh tudi in samo to šteje.

Je prišla kakšna zahvala ali potrditev s strani obdarjencev?

Vsaka fotografija z ravnateljicami in predstavnicami krajevne skupnosti ob predaji knjig je zahvala. Vzamejo si čas zame, mi stisnejo dlan in me ob novi izdaji prísrčno sprejmejo. O čem drugem nisem nikoli razmišljala.

Kaj pa otroci, te prepoznajo v vlogi pravljicarke?

Do zdaj večjega stika z otroki, tudi ob predajah, nisem imela. Tudi to nameravam spremeniti. Rada bi pripravila uro pravljič, kjer bi najlepše pobarvano pravljico tudi nagradili. Zato naj prišepnem otrokom; barvajte. Je pa prísrčno, ko me otroci prepoznajo, sprašujejo, če sem res jaz napisala pravljico, a bo še kakšna ...

Pred leti si diplomirala iz zanimive teme, glede na tvoje sicer vsakdanje delo. Kakšna je bila ta tema in zakaj si se odločila zanjo?

Ko sem razmišljala o temi za diplomsko delo, sem se počutila, kot da odkrivam toplo vodo. Da bi izbrala temo, povezano s službo, se nisem odločila, ker sem ob obilici dela bolj potrebovala nekaj za preklop misli in sprostitev. Naslov naloge je bil Izdaja otroške pravljice – pobarvanke s sponzorskimi sredstvi za dobrodelfno obdarovanje otrok. Opisala in predelala sem prav vsa področja takega projekta: idejo, analizo trga, analizo otroške psihologije, tehnični del projekta, finančni del projekta.

Kakšni so spomini na zagovor diplomskega dela?

Diplomirala sem ravno v najtežjih časih svojega osebnega življenja. Hči, ki je bila z mano na zagovoru, mi je ob koncu, ko sem dobila 10, rekla: "Mami, hvala, da si mi naredila tak lep dan." Z nasmehom sem ji rekla, da bom vesela, če mi ga bo vrnila (samo malo prej). Med zagovorom me je tudi narisala. To risbo hrani skupaj z diplomom. Neverjetno je, koliko energije ima človek, dokler je v pogonu.

Da se vrnem nazaj ... v času, ko si doživljala osebne spremembe, sem prebrala tvojo pravljico, ki je bila po moje zelo dobra. Govorila je o tem, kako otrok sprejme razvezo staršev, in si vse skupaj obrnila na zelo pozitivno stran. Te lahko vprašam, zakaj je nisi izdala?

Čisto preprosto zato, ker sem jo dala prebrati osebi, ki se ji je zdela preveč osebna. Ustavila me je prva kritika. S hčerko sem se o spremembah v družini veliko pogovarjala. Nikoli nisem imela občutka, da bi v zvezi s tem imela kakršne koli težave. So pa ravno takrat v šolskem berilu brali zgodbo na temo ločitve. V njej si je deklica želela umreti, ker se je oče odselil. Bila sem zaprepadena, prestrašena, kako bo to vplivalo na mojo hčer, ki pa je komentirala samo: "Ta pa res pretirava."

Jo nameravaš izdati? Po moje bi je bilo zrelo škoda, če bi ostala neobjavljena.

Ja, bom. Lotevam se namreč projekta krajših zgodb, nekoliko bolj najstniških, vendar mi zmanjkuje časa. Rada imam tempo, v katerem



živim, zahtevna služba, aktivno preživet čas s hčerko, druženje s prijatelji, sprehodi v hribe, popotniški dopusti ... Za pisanje pa bi potrebovala vsaj teden dni "golega otoka".

Pri zadnji tvoji knjigi je sodelovala tvoja hči Kaja z ilustracijami. Kombinacija je bila zelo uspešna. Kako se je počutila Kaja ob nastajanju knjige?

Kaja riše in riše in riše. Doma imava cel gozd risb od vsega začetka. Pesniški zbirki je prispevala tematske risbe in si ves čas želela narisati tudi pravljico. Včasih sem jo morala priganjati, včasih sem imela kakšno pripombo. In takrat mi je zabrusila: "Pa ti riši smetli!" Kaja, oprost, ker si morala začeti s smetmi, ti bom še kaj napisala.

Hči je zaključila devetletko in se usmerja v srednjo šolo. Je izbrala kaj iz smeri risanja?

Izbrala je smer računalništvo na Šolskem centru Velenje. Verjamem, da bo svoj likovni talent združila z vsem, kar danes tehnologija omogoča.

Bosta skupaj še kaj naredili?

Nedokončana je pravljica, ki je nastala prva in ki sem jo že omenila. To moram popraviti. Je pa ilustratorsko malo težja, zato bo za Kajo izziv.

Kaj počneš sedaj?

Kot sem rekla, se odzivam na izzive. Ob namigu, da bi ustvarila nekaj "našega", šoštanskega, sem napisala legendo o tem, od kod ime Pusti grad. Te razlage namreč nisem nikjer zasledila. Sem si jo pa izmislila. Tudi tokrat se plete kar nekaj idej, kako in kje jo izdati, zdaj je treba samo še združiti moči in zadevo izpeljati.

Menda tudi rada potuješ. Kam te je zanesla pot do sedaj?

Če se me je že v otroštvu držalo ime hišni maček, ni treba posebej

poudarjati, da nisem avanturist. Sploh ne, da bi šla sama, brez varne sence partnerja. Toda če prijateljuješ z nekom, ki sicer o svojih potovanjih malo govori, pa zato žari, te mora prevzeti. Pojma nimam, kdaj, toda naenkrat so bile plačane letalske karte za Dominikansko republiko. Bolj kot se je bližal dan odhoda, bolj me je grabila panika. Ves čas. Samo ko je skozi vrata pisarne stopil nasmejan obraz, sem vedela, da je to – to in da grem. Nahrbtniki so bili pripravljeni, Kaja opravičena od pouka in avantura se je začela. Če je bila po napornem potovanju, po 9-urni časovni razliki in kar nekaj orožja moja prva misel: kam sem peljala svojo hčer, so se pomisleki razblinili kot milni mehurčki. Ne nazadnje smo bili odlična ekipa, prijatelj s svojo karizmo: »ma nič se ne more zgoditi«, in njegov kolega s karizmo: »vse bomo rešili, kar se zgodi«. 14 dni rajskega plaž, sredi Karibov, kjer ni treba ob 7. jutraj rezervirati ležalnika, pač pa si lahko vsake pol ure na drugem. 14 dni prijaznih ljudi, ki nimajo skoraj nič, pa vendar vse, kar potrebujejo ... Ne maram gneče. In sem v raju sveta – sama s hčerko in prijatelji. Za obe s Kajo je bilo to življenjsko doživetje. In ko si enkrat okužen, brez tega ne gre. Aprila sem tako s prijateljico obiskala še Maroko. Potovanje je bilo dolgo samo 5 dni, pa tudi Kaja je tokrat ostala doma. Nepozabno. Drug svet, vreden obiska. Če dobro pomislim, sem bila prvič brez Kaje. In se preizkusila: preživela bom, prav dobro bom preživela, ko mi odraste.

Pa to poletje?

Vsa leta letujemo na Hrvaškem, tudi letos bo tako. Kakor koli že, sem iz generacije skupne domovine. Tam se počutim domače. Čeprav so za prihodnje leto načrti spet bolj avanturistični.

Imaš v življenju kakšen moto ali misel, ki ti pride prav v kakšnih trenutkih?

Življenje je kot jedilni list. Vse, kar je dobro, zajemi z veliko žlico, manj dobro pa samo toliko, kot je nujno potrebno. In vedno je na mizi nekaj začimb.

Hvala za pogovor.

Rekreacija

► Športno društvo Ravne spet zaživel

Ko se človek pripelje v Ravne, ga najprej obda misel, da je imel tisti, ki je ta kraj poimenoval, močan čut za humor, obenem pa ga prevzame lepota kraja s svojo cerkvico na griču, dobro vidno z vseh strani. Lepe hiše, urejena okolica in modernizirane kmetije kažejo na pridnost njenih krajanov in etično zavest, ki pove, da jim ni vseeno, v kakšnem kraju živijo. Zato ni čudno, da se Ravne – kraj z okoli tisoč prebivalci – ponašajo s številnimi dejavnostmi, med drugimi tudi s športno aktivnostjo.

V Ravnah pri Šoštanju že dvajset let deluje Športno društvo Ravne. Je prostovoljno, samostojno in nepridobitno združenje fizičnih oseb, ki se družijo zaradi skupnih interesov na področju športa in rekreacije. Tako je bilo že ob sami ustanovitvi pred več kot dvema desetletjema, ko so se krajanji začeli povezovati z namenom postavitve športnega objekta, da bi se lahko v domačem kraju športno udeleževali in da bi spodbujali športne aktivnosti. Glavni namen in cilji društva skozi vsa leta ostajajo enaki: ponuditi otrokom, odraslim in upokojenim rekreativno športno dejavnost, jim omogočiti, da bodo te dejavnosti postale del njihovega vsakdana, poskrbeti za varovanje zdravja, osebno zadovoljstvo in vitalnost članov ter razvijati njihovo ustvarjalnost in psihofizične sposobnosti. Z dvema športnima igriščema in novim Rekreacijsko-kulturnim središčem (REKS) nudijo domačinom številne možnosti druženja ob športnih dejavnostih.

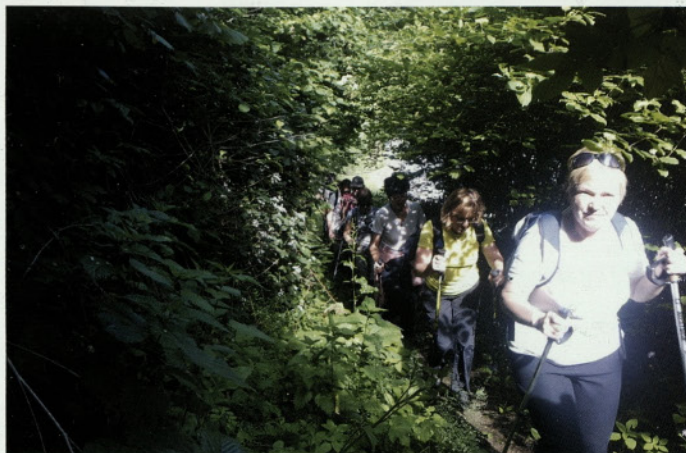
ŠD Ravne je v zadnjem času nekoliko zamrlo, a zdaj ponovno deluje in le to je pomembno!

Športno društvo Ravne je v zadnjih letih nekoliko zaspalo. Z majem 2012 pa je športna dejavnost v Ravnah dobila nov zagon in novo delovno silo. Predsednik Športnega društva Ravne je postal Darko Goršek, ki v športni organizaciji v domačem kraju ni novo ime. Član upravnega odbora je bil že v preteklih letih in se z organizacijo in ponujenimi možnostmi športnih aktivnosti dobro seznanil. »V zadnjem letu dni je Športno društvo Ravne nekoliko zamrlo, saj nismo imeli razširjene ekipe, ki bi na široko delovala, obenem pa je bilo premalo interesa za aktivnejše delovanje s strani članov,« pove Darko Goršek, sedanjí predsednik Športnega društva Ravne.

Ravenčani si želijo športnih aktivnosti!

Ravenčani so čutili primanjkljaj v kraju. Spodbuda po ponovni oživitvi je prišla od krajanov, ki so želeli, da se organizira novo vodstvo in da Športno društvo Ravne začne ponovno delovati, saj ima kraj zelo lep objekt, ki ga je moč koristiti tudi za športne aktivnosti poleg dveh asfaltiranih igrišč.

Maj 2012 predstavlja za športno aktivnost v Ravnah prelomnico. Sestavljen se je nov odbor, ki šteje 21 članov. Novi predsednik pove: »Največji pomen dajem čim širši ekipi, v kateri bi si vsi porazdelili delo. Ne zgolj na področju nogometa, košarke, ampak, da naredimo tudi širše projekte, ki bodo s svojo raznovrstno ponudbo privabili in zadovoljili želje in potrebe večjega števila ljudi v kraju samem.« Predsednik Darko Goršek priznava, da je njegova največja želja, da športno društvo poveže ljudi v Ravnah. »Smo velik kraj, razdeljen na posamezne zaselke, ki jih tvorijo Zgornje Ravne, zaselek Pristava, osrednji del, imenovan Spodnje Ravne, ter zaselek Lajše. Ravno zaradi te geografske širine in dolžine želimo, da bi bilo naše športno društvo tisto, ki bo krajanje še bolj povezovalo med seboj.



Veliko se je že naredilo, delalo se še bo!

Od obuditve športnega društva Ravne sta minila slaba dva meseca, a društvo se že lahko pohvali s kar nekaj projekti. »V letošnjem letu smo že izpeljali turnir trojk, ki je bila naša prva športna aktivnost,« pove predsednik. Izpeljan je bil tudi prvi



pohod, in sicer na Goro Oljko. Četudi je bil organizator pohoda sprva skeptičen, kakšna bo udeležba, se je na Goro Oljko podalo dvajset pohodnikov. »Vsak začetek je težak in rabi svoj čas,« pravi predsednik ŠD Ravne, a optimistično nadaljuje, da bodo aktivnosti z veliko vmeno organizirali tudi v prihodnje. Počasi, a zagotovo pričakujejo vse večji pozitivni odziv vaščanov. Ne smemo pozabiti dodati, da nas danes ob Rekreacijsko-kulturnem središču v Ravnah pričaka brunarica, ki so jo Ravenčani zgradili ob prostovoljnih delovnih akcijah v slabih dveh mesecih. Številne ure dela, veliko delovnih rok, moških in ženskih, od najmlajših do starejših dokazuje, da je želja po prijetnem druženju in želja po urejenem športnem piknik prostoru v Ravnah še kako prisotna. Nova ekipa je že pripravila delovni plan za prihodnje. Potrebno je do konca urediti brunarico in okolico, v planu je tudi povečanje balin prostora, vzporedno pa narediti otroško visečo sedežnico, da bodo najmlajši na otroško igrišče prihajali še rajši. Člani v upravnem odboru pa so se domislili tudi možnosti obnove igranja tenisa.

In kaj lahko Ravenčani pričakujejo v prihodnje?

Darko Goršek pove, da je še ogromno dela na igrišču. Po športni plati pa se približuje pohod na Uršljo goro (en vikend v avgustu), 26. avgusta sledijo družabne igre in veselica z ansamblom Petka,

septembra sledi jesenski del Lige v malem nogometu, nato pohod na Savinjsko sedlo nad Okrešljem, preizkusili se bodo tudi v tenisu (9. september), sledi pa še turnir v badmintonu in namiznem tenisu (november).

Imamo že 90 članov, a številka še narašča!

Na vprašanje, koliko članov šteje Športno društvo Ravne, predsednik Darko Goršek pravi, da imajo že 90 aktivnih članov, »a sem optimističen glede povečanja števila, saj smo imeli v preteklih letih že več kot 250 članov, zato pričakujem, da bomo to število dosegli, če ne preseglji! Zelo sem vesel, da prihajajo novi člani, kar kaže na to, da smo dobro zastavili temelje in da delamo v pravi smeri.«

Dobrodošli!

Predsednik ŠD Ravne Darko Goršek in upravni odbor vabi vse Ravenčanke in Ravenčane, pa tudi druge, da se pridružijo Športnemu društvu Ravne. S svojo ekipo vabi, »da se nam pridruži čim več krajanov, da bomo s skupnimi močmi zgradili organizacijo, ki nas bo vse povezovala v duhu druženja, športa in zabave.« Zato še enkrat velja povabilo: »Dobrodošli vsi, pridružite se nam. Športno društvo Ravne vas vabi!«

NASTJA STROPNIK NAVERŠNIK

Šoštanj rola

V soboto, 23.6.2012, se je v Šoštanju zopet odvijalo tekmovanje v rolanju. Sonce je pripekalo, Šoštanjčani so se zbirali na Trgu svobode, ob petih pa je prvič zapiskala piščalka za start.

Na za promet zaprte ulice Šoštanja so se najprej podale družine, nato najmlajši (do 7 let). Zvrstile so se še ostale kategorije in skupno smo naštel skoraj 50 aktivnih udeležencev tekmovanja. Posebno navdušile so ekipe za štafeto – štirje tekmovalci, štirje izvrstno in izjemno hitro odpeljani krogi. Organizator MKC Šoštanj je bil prijetno presenečen nad starostnim razponom udeležencev – najmlajša tekmovalka je bila stara komaj 3 leta, najstarejši pa je naštel že več kot 40 pomladi. Nagrade za najhitrejše, najmlajšo in najstarejšega udeleženca so prijazno prispevali lokalni sponzorji.

Po rolanju je sledil koncert na rokometnem igrišču. Navduševale so skupine Preprosto črni, Res Nullius in TheDrinkers. Odlična zabava in ples sta trajala dolgo v noč, navdušenje nad projektom pa, vsaj v mladinskih vrstah, odmeva še danes. MKC Šoštanj se že veseli ponovnega rolanja. Pa vi?



Foto: Klemen Belavič



Foto: Klemen Belavič

► Trikratni prvak

V soboto, 19. maja 2012, je v Kranju potekal mednarodni atletski miting, ki se ga je udeležilo prek 800 mladih atletov. V starostni skupini U10 je Tomažu Turineku, članu Atletskega kluba Velenje in učenca 3. razreda OŠ Šoštanj, uspelo osvojiti kar tri pokale. Zmagal je v teku na 60 m, v skoku v daljino in v teku na 150 m. Uspeh je dopolnil Sebastjan Turinek, prav tako član Atletskega kluba Velenje in učenec 2. razreda OŠ Šoštanj, ki je v isti starostni skupini osvojil odlično 6. mesto v teku na 150 m in 9. mesto v teku na 60 m.

Obema čestitamo in jima želimo še veliko športnih uspehov.

AP



Foto: Arhiv



Foto: Arhiv

► Odbojka

Konec maja so mini odbojkarice ŽOK Kajuh Šoštanja odigrale še zadnji turnir državnega prvenstva v MINI odbojki.

Vse od januarja pa do maja so se skozi 5. krogov turnirskega sistema prebile do zaključnega 6. kroga za 5. mesto v Beltincih. Deklice so prikazale zelo lepo, povezano, domiselno igro in le malenkosti so odločale o zmagovalcih. Zasedle so 3. mesto na turnirju in s tem končno 7. mesto v državi med 41 sodelujočimi ekipami.

Ekipo so sestavljale: Ana Žigon, Brina Stropnik, Ela Medved, Hanna Karič, Katja Kumer, Lara Lah, Manca Nahtigal, Maruša Zajc, Neli Goršek, Pia Brusnjak in Teja Britovšek.

Po končanem prvenstvu deklice mlajših selekcij čaka dolgo vroče poletje. Ponovno se dobimo sredi septembra, ko v svoje vrste vabimo tudi nove članice.

BREDA GOLTIK



Foto: Igor Medved

► Elektra

Kadeti Elektre so na Polzeli pod taktirko Sebastjana Krašovca brez težav premagali oba nasprotnika v kvalifikacijah za 1. SKL. Na prvi tekmi so bili prepričljivo boljši od domačih Hopsov, na drugi tekmi pa še od Union Olimpije B. V 1. SKL sta se uvrstili prvi dve uvrščeni moštvi, Elektra in Hopsi.

Mladinci Elektre so v sezoni 2011/12 dosegli odličen rezultat, saj so v celotni sezoni v 2. SKL izgubili le eno tekmo. Svoje tekmece pa so premagovali s povprečno razliko 50 točk. Kljub temu da so osvojili končno 1. mesto v 2. SKL, so morali igrati kvalifikacije za vstop v 1. SKL za mladince. Na kvalifikacijskem turnirju v Šoštanju so prepričljivo premagali oba nasprotnika in so se zanesljivo in brez težav uvrstili v 1. SKL za mladince. V Šoštanju bomo tako naslednjo sezono 2012/13 lahko spremljali najboljše mladinske slovenske ekipe.



Foto: Sini

► Pohod krajanov Belih Vod na Nanos

Krajanji smo se ob šesti uri zjutraj zbralipri Razpodovniku. Kljub malo smole z avtobusom smo se uspešno podali na pot proti Notranjski. Po krajšem vmesnem postanku na Ravbar komandi za kavo smo vožnjo nadaljevali do izhodišča Razdrto v vasi Strane.

Tam smo avtobus zapustili in se napotili po poti do našega prvega cilja na Nanosu. Pohod je trajal dobri dve uri do Vojkove koče, ki je le dobrih pet minut hoje oddaljena od vrha.

Kljub temu da pohod tehnično ni bil zahteven, je dokaj strma pot terjala od pohodnikov precej napora, ki pa je bil bogato nagrajen z lepim vremenom, lepo pokrajino in razgledom po primorski pokrajini. Posebno lep je bil razgled na Vipavsko dolino in v daljavi tudi Jadransko morje.

Ko smo se odžejali, okrepčali, pohladili in odpočili, smo na napornost pohoda hitro pozabili.

V dolino smo se vrnili po drugi poti. Spotoma smo se ustavili pri obnovljeni cerkvi sv. Hieronima in se seznanili tudi z legendo, ki pravi, da je v starih časih na tem mestu vedno gorela oljna svetilka, ki je služila za orientacijo mornarjem v Tržaškem zalivu.

Pot smo nato nadaljevali do Razdrtega, kjer nas je čakal avtobus. Po krajšem okrepčilu pred avtobusom smo se odpravili na turistično



Foto: Arhiv

kmetijo Hudičevce, kjer smo se izvrstno okrepčali z njihovimi dobrotami.

Nekateri mlajši smo še nekaj energije pustili na raznih igriščih pred kmetijo, proti večeru pa nas je šofer zadovoljne srečno pripeljal v Bele Vode.

KŠD VULKAN

► Šoštanjski taborniki odlični na območnem taborniškem mnogoboju

V petek, 8., in v soboto, 9. junija, je v Šentilju pri Velenju potekal območni mnogoboj koroškega, šaleškega in zgornjesavinjskega območja v taborniških disciplinah (orientacija, postavljanje šotorov, šaljivo tekmovanje, lokostrelstvo, premagovanje ovir, morse ali semafor, kurjenje ognjev, ciljanje tarče z žogico ...). Odličnega razporeda tekmovalcev in spremljevalcev ni zmotilo niti muhasto vreme, ki je tekmovanje v soboto večkrat zmočilo s krajšimi plohami, za sam konec pa se je še ulilo kot iz škafe, tako da smo podelitev priznanj in nagrad imeli kar pod členci. Šotori so se v nekaj dneh posušili, mi pa smo dokazali, da se dežja kot pravi taborniki čisto nič ne bojimo.

Tekmovanja se je udeležilo več kot 300 tabornikov (24 ekip MČ in 15 ekip GG, skupaj 216 tekmovalcev, 50 spremljevalcev, organizacijski tim in še sodniki) iz koroškega, šaleškega in zgornjesavinjskega območja, kar je občudovanja vredna številka. Šoštanjčani smo se več kot odlično odrezali in dosegli odlične uvrstitve.

MČ I. ekipa Srnice ZU (zelo uspešno)
MČ II. ekipa Ovčke 1. mesto in ekipa Puščice 4. mesto
MČ III. ekipa Pikapolonice 3. mesto
MČ IV. ekipa Brihtne glavce 2. mesto
GG V. fantje; ekipa Urškini angelčki 2. mesto
GG V. dekleta; ekipa Bolhice 1. mesto in ekipa Žabice 2. mesto
GG VI. fantje; ekipa Špagetarji Extra 2. mesto in ekipa Najlepši 3. mesto
GG VI. dekleta; ekipa Pupe 1. mesto

Ponovno smo Šoštanjčani (bilo nas je skoraj 80) dokazali, da sodimo v sam vrh v taborniškem znanju na našem območju in z doseženimi rezultati bi zlahka konkurirali tudi ekipam na državnem mnogoboju. Ker pa je letošnji državni mnogoboj potekal v Murski Soboti, so stroški prevoza in startnine za nas pomeni enostavno prevelik finančni zalogaj in zaradi tega se državnega mnogoboja letos žal nismo udeležili.

A nič ne de, območni mnogoboj je več kot odlično uspel. Bili smo bližje domu, startnina je bila znatno nižja (le 5 EUR na osebo, medtem ko je na državnem mnogoboju startnina kar 20 EUR na osebo), tekmovanje je prav tako potekalo dva dni (spanje v šotorih je bilo za naše najmlajše nepozabna dogodivščina), odlična družba, odlični rezultati in še bi lahko

naštevali razloge za zadovoljne nasmeha na naših obrazih ob koncu tekmovanja. Zahvala gre vsem našim vodnikom in našim tabornikom, ki so pridno pridobivali taborniško znanje skozi leto, in prav vsem rodovom našega območja, vsem prostovoljcem, ki so nesebično priskočili na pomoč in pomagali pri izvedbi še enega »supertastičnega« tekmovanja.

SINI



Foto: SINI



Foto: SINI

► Nikoli ni prepozno

Tretjega Malega maratona Mozirja se je tokrat udeležilo več kot 500 tekačev, med njimi tudi več kot šestdeset malčkov. Odrasli so lahko izbirali med 6-, 11- in 21-kilometrsko progo. Po tako rekoč zimskih temperaturah, ki smo jim bili priča v prvi polovici junija, so tek tokrat zaznamovale izredno visoke temperature, ki so marsikatero tekača na enajstem kilometru odvrnile od nadaljevanja in je po prvem krogu raje predčasno zavili v cilj. Vsekakor zmaga pameti nad trmo, kar lahko v rekreaciji samo pozdravimo!

Prav simpatični so bili najmlajši, kako drvijo sami ali pa skupaj s starši proti čisto pravemu cilju. Kasneje so jih starši le stežka dobili z otroškega igrišča, kjer so se zabavali s pomočjo animatork. Pol ure pred tekom so mnogi kljub vročini migali na košarkaškem igrišču.

Pet minut pred začetkom teka ob 10. uri se je oglasila gasilska sirena, ki je pomenila zaporo ceste med Mozirjem in Nazarji ter opozorilo vsem prostovoljcem ob progi na začetek. Tisti, gledalci, ki smo skupinski štart spremljali na Mozirskem mostu, smo lahko začutili prave vibracije med mostom in tekači. Nepozabno.

S šestkilometrsko je daleč pred zasledovalci prvi opravil Jan Kramer ki je dosegel izvrsten čas 21:29, med ženskami pa je zmagala Nastja Kramer (27:32). Na enajstkilometrski preizkušnji sta bila zmagovalca Denis Guzelj (38:30) in Brina Melanšek (49:27). Tekalci na polmaratonski razdalji so morali še v drugi krog.

Na prehodni gredici pod mavrico v Mozirskem gaju bo znova za leto dni zapisana absolutna zmagovalka na 21 km s časom 1:40:03 Nataša Aničić Zavašnik, Janez Mulej prvič kot zmagovalac Mozirja, a s trenutnim rekordom proge s časom 1:13:39. Oba sta ves čas suvereno vodila do cilja. Tokrat jih v Mozirski gaj ni odpeljala kočija, ampak avtomobilski oldtimer.



Da nikoli ni prepozno začeti tekmovanja v teku, dokazuje s krstno udeležbo naša najstarejša udeleženka domačinka Marija Pavlin, ki ima letos 85 let in sploh ni bila zadnja na 6-kilometrskem teku. Družina Pavlin je poskrbela še za eno zanimivost in dokaz, kako športna družina so; teka so se udeležile kar 4 generacije Pavlinov. Na 21 km je bil najstarejši tekmovalac Polde Taler, star 69 let. Še dodatne čestitke obema.

Hvala vsem tekačem, navijačem in prostovoljcem; vedno več nas je. Bilo je vroče, zato čestitke čisto vsem, ki ste tekli; čestitke tistim, ki ste vztrajali do cilja, in tudi tistim, ki ste za vsak slučaj rajši prej odnehali. Tudi za to je potrebno imeti pogum. Hvala tudi vsem ob progi, ki ste nesebično pomagali tekačem takrat, ko je bilo to najbolj potrebno.



Napovednik

PRIREDITEV

ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
predstava >	sreda, 4.7. ob 18:00	Ana Desetnica - festival uličnih gledališč	Trg svobode	Zavod za kulturo Šoštanj
planinstvo >	nedelja, 8.7.	Jezerski stogi (tura, neoznačena pot, brezpotje)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
razstava >	petek, 13.7. ob 19:00	Odprtje kiparske razstave Rafaela Samca	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
planinstvo >	nedelja, 15.7.	Skupna akcija Šaleških PD (izlet in turi, lahke do zelo zahtevne poti)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
zabava >	nedelja, 15.7. ob 15:00	2. šaljivo gasilsko tekmovanje z ansamblom Veseli Svatje in Dejan Vunjak	Pred gasilskim domom v Gaberkah	PGD Gaberke
rekreacija >	ponedeljek, 16.7. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
„predstavitev >	sreda, 18.7. od 12:00 do 17:00	Osnove nemščine	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
zabava >	sobota, 21.7. ob 14:00	Zabavne športne igre čez dan in koncert v večernih urah	Šoštanj ob jezeru	Mladinski kulturni center Šoštanj
rekreacija >	ponedeljek, 23.7. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev >	sreda, 25.7. od 12:00 do 17:00	Mislil sem, da obvladam Google	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
pohod >	sobota, 28.7. ob 16:00	Julijsko veselje - Pohod po Jakobovi poti in predstavitev mlačve	Topolšica	Turistično društvo Topolšica
rekreacija >	ponedeljek, 30.7. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev >	sreda, 1.8. od 12:00 do 17:00	Internet in elektronska pošta	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
rekreacija >	ponedeljek, 6.8. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitev >	sreda, 8.8. od 12:00 do 17:00	Osnove angleščine	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
razstava >	četrtek, 9.8. ob 19:00	Odprtje skupinske fotografske razstave šestih avtorjev	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
planinstvo >	sobota, 11.8.	Hafner (tura, zelo zahtevna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj



ZVRST	KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR
rekreacija >	ponedeljek, 13. 8. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
koncert >	petek, 17. 8. ob 20:00	Zabava v Šoštanju - žur s skupino Rock Partyzani in skupina Up N' Downs	Pred gasilskim domom Šoštanj	PGD Šoštanj – mesto in Krajevna skupnost Šoštanj
planinstvo >	sobota, 18. 8.	Mangart (tura, zelo zahtevna pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
koncert >	sobota, 18. 8. ob 16:00	Zabava v Šoštanju – tekmovanje starih brizgaln in veselica z ansamblom Modrijani	Pred gasilskim domom Šoštanj	PGD Šoštanj – mesto in Krajevna skupnost Šoštanj
rekreacija >	ponedeljek, 20. 8. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitve >	sreda, 22. 8. od 12:00 do 17:00	Varno nakupovanje preko interneta	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
planinstvo >	sobota, 25. 8.	Kukova Špica – Vrtaško sleme (tura, zahtevna neoznačena pot in lahka pot)	Odhod iz AP Šoštanj	Planinsko društvo Šoštanj
zabava >	sobota, 25. 8.	Vrtna veselica z družabnimi igrami	REKS, Ravne	Športno društvo Ravne
pohod >	sobota, 25. 8. ob 16:00	Veselite ob Toplici - pohod od izvira do izliva Toplice in prikaz starih kmečkih opravil	Zdraviliški park Topolšica	Turistično društvo Topolšica
košarka >	sobota, 25. 8. ob 19:00	Turnir v ulični košarki	Rokometno igrišče Šoštanj	Športno društvo Šoštanj
nogomet >	nedelja, 26. 8. od 8:00 do 21:00	Turnir v malem nogometu	Rokometno igrišče Šoštanj	Športno društvo Šoštanj
košarka >	ponedeljek, 27. 8. do 31. 8.	Poletni košarkarski tabor KK Elektra 2012	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
rekreacija >	ponedeljek, 27. 8. ob 09:00	Sprehod za zdravje	Zbirno mesto pred Občino Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
predstavitve >	sreda, 29. 8. od 12:00 do 17:00	Predstavitve programa PowerPoint	Središče za samostojno učenje Šoštanj	Središče za samostojno učenje Šoštanj
film >	četrtek, 30. 8. ob 20:30	Šoštanjski filmski večer – prvi večer na temo Šoštanja	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem
film >	petek, 31. 8. ob 20:30	Elektrarniški filmski večer – drugi večer na temo TEŠ	Muzej usnjarstva na Slovenskem	Muzej usnjarstva na Slovenskem

► PRVA GENERACIJA »PRAVIH« DEVETOŠOLCEV SE JE POSLOVILA

Zakaj pravih devetošolcev, saj so vendar že prejšnja leta devetošolci zapuščali našo šolo in odhajali na srednje šole? Vendar so vsi do sedaj bili le »navidezni« devetošolci, saj so osnovno šolo obiskovali le 8 let. Iz 5. razreda so namreč preskočili kar v 7. razred.

Med letošnjimi devetošolci je bilo kar 18 takšnih, ki bi imeli odličen uspeh, če bi se ta še upošteval. Tako pa so zbrali toliko petic, da so dosegli povprečno oceno nad 4,5. To so bili naslednji učenci: Patricija Miklavžina, Jan Pušnik, Timotej Skornšek, Neža Videmšek, Anja Drev, Jana Kotnik, Filip Plešnik, David Vidmar Čeru, Leja Jelenko, Matija Pečovnik, Lana Pergovnik, Timotej Plamberger, Barbara Spital, Ožbej Venišnik, Eva Hrastnik, Eva Kučič, Tina Polšak in Valentina Sovič. Tako kot že nekaj let zapored so dobili za svoj uspeh knjižne nagrade, ki sta jih podelila ravnateljica mag. Majda Zaveršnik Puc na šoli in župan Darko Menih na sprejemu v Mayerjevi vili.

V tem šolskem letu se je na šoli dogajalo marsikaj in če bi hoteli vsaj približno napisati, kaj vse smo počeli, bi bila dvojna številka Lista premalo. Vsak dan je bil zase zanimiv, vsaj za koga nekaj posebnega. Nekaterim so bili najbolj všeč dnevi različnih dejavnosti, drugi so se veselili ekskurzij, v nepozabnem spominu vedno ostane tudi šola v naravi. Za nekatere pa so v lepem spominu ostala različna tekmovanja iz znanj in na športnem področju, saj so dosegli izjemne uspehe.

ZLATA PRIZNANJA iz znanj

PREGLOVO PRIZNANJE – kemija

Zlato Preglovo priznanje sta osvojila **Monika Tajnik in Žiga Volk**.

STEFANOVO PRIZNANJE – fizika

Zlato Stefanovo priznanje je osvojil **Nik Nadvežnik**.

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ANGLEŠKEGA JEZIKA

Zlato priznanje iz angleškega jezika je prejela **Noemi Čop**.

MLADI RAZISKOVALCI

Rok Urbanc in Žiga Krajnc sta napodročju ekonomije dosegla prvo mesto in s tem zlato priznanje med mladimi raziskovalci.

SREBRNA PRIZNANJA iz znanj

LOGIKA

Srebrno priznanje iz logike sta dosegla **Tim Vučina in Jana Kotnik**.

VEGOVO PRIZNANJE

Srebrno priznanje iz matematike so dosegli: **Katarina Grazer, Laura Borovnik, Simon Hudej, Eva Hudournik, Gregor Klinc, Tadej Kosi, Monika Tajnik, Žiga Volk, Klara Geršak, Tim Vučina, Tina Polšak, Filip Plešnik**.

PREGLOVO PRIZNANJE

Srebrno priznanje iz kemije je dosegel **Franc Klavž**.

STEFANOVO PRIZNANJE

Na tekmovanju iz fizike so bili srebrni: **Nik**



Nadvežnik, Žiga Volk, Franc Klavž, Tim Vučina, Simon Hudales, Jan Pušnik, Klemen Plahuta.

TEKMOVANJA IZ ANGLEŠKEGA JEZIKA

Srebrne pri angleščini so bile: **Kaja Kočevar, Jana Kotnik in Neža Videmšek**.

TEKMOVANJE V ZNANJU ZGODOVINE

Jana Kotnik je osvojila srebrno priznanje pri zgodovini.

TEKMOVANJE IZ ZNANJA SLADKORNE BOLEZNI

Srebrno priznanje sta prejela **Leja Jelenko in Marko Plankelj**.

ROBOCOP JUNIOR 2012, SLOVAŠKA

Na mednarodnem tekmovanju sta bila zelo uspešna **Anže Kumer in Rok Urbanc**.

TEKMOVANJE IZ ROBOTIKE

Gregor Klinc in Žiga Kugonič sta bila uspešna z roboti.

KONSTRUKTORSTVO IN TEHNOLOGIJA OBDELAV

Na tehničnem področju so blesteli: **Nejc Menih, Aljaž Rotnik in Žiga Kugonič**.

VESELA ŠOLA PIL + PLUS

Nik Nadvežnik je prejel srebrno priznanje pri Veseli šoli.

DRŽAVNO TEKMOVANJE V EKO KVIZU

Kot eko šola smo veliko naredili tudi na področju ekologije, med drugim so bili naslednji učenci zelo uspešni na eko kvizu v Ljubljani:

Laura Borovnik, Laura Herman, Ana Sinigajda, Sara Herman, Kilian Čop, Maja Dobnik in Monika Videmšek.

MLADI RAZISKOVALCI

Srebrno priznanje so med mladimi raziskovalci dobile: **Anja Drev, Leja Jelenko in Eva Kučič**.

ZLATA PRIZNANJA iz umetnosti in športa

PLES

PIKA POKA POD GORO – FOLKLORA

V folklorni skupini so sodelovali in se pozlatili: **Neža Menih Dokl, Klara Vasle Starič,**

Anja Reberšak, Žan Lenko, Tina Rajšter, Urban Podvratnik, Sara Anžej, Blaž Mežnar, Neja Rihtar, Anže Goršek, Ajda Lebar, Neja Dobelšek, Hana Marija Žibert, Luka Ovcjak in Jan Ovcjak.

LIKOVNO PODROČJE

Na LSO je naša šola vsako leto močno zastopana. Tudi letos so zlata priznanja dobili številni učenci: **Darja Aristovnik, Pia Brusnjak, Noemi Čop, Anže Delopst, Tia Delopst, Nika Dreu, Aljaž Flis, Tanja Friškovec, Klara Geršak, Aljaž Goršek, Lara Goršek, Katarina Grazer, Lara Grazer, Elma Jahič, Karmen Hudej, Branko Hudolin, Metka Javornik, Andraž Jelen, Ella Karič, Barbara Kladnik, Katja Klinc, Gašper Koren, Tadej Kosi, Neja Kotnik, Estera Koželjnik, Modest Koželjnik, Jan Krajnc, Aldin Krkalič, Katja Kumer, Patrik Lorgor, Ela Medved, Merima Merzlak, Aleksandar Nastič, Anja Novak, Diana Laznik, Lara Očepek, Maša Ovnik, Marko Plankelj, Lucija Menih, Ana Praprotnik, Lara Ramšak, Tjaša Rezman, Katja Robida, Igor Rojnik, Anja Rotovnik, Ana Sovič, Katja Sovič, Katja Škruba, Nejc Škruba, Daša Tajnik, Monika Teržič, Barbara Trubarac, Aljaž Turk, Ožbej Venišnik, Žan Vodušek, Maruša Zajc, Eric Zager, Jan Zupan, Hana Marija Žibert**. So pa še številni drugi likovni natečaji, kjer so bili naši učenci zelo uspešni:

TERRA MISTICA

Lucija Menih

OTROCI ODRASLIM

Tia Marija Delopst, Alem Verhovnik, Teja Ružič, Andraž Sovič, Miha Medved

IGRAJ SE Z MANO

Sara Kotnik, Tjaša Kotnik





LIKOVNI NATEČAJ SLOVENSkih ŽELEZNIC

Aljoša Pečnik

LIKOVNI NATEČAJ REVIJE CICIBAN

Amra Huremović, Tim Rene Pungartnik, Sara Kotnik, Anja Kosi, Klara Bricman, Hana Turk

ZLATI BRALCI

Vseh devet let so pridno brali slovenske knjige in osvajali bralne značke naslednji devetošolci:

Maja Atelšek, Tomaž Jandrok, Žiga Krajnc, Varja Lorger, Patricija Miklavžina, Klavdija Ovčar, Jan Pušnik, Maruša Ravnjak, Timotej Skornšek, Sanja Šmon, Neža Videmšek, Tjaša Virbnik, Špela Stropnik, Matic Debeljak, Anja Drev, Jana Kotnik, Monika Koželj, Luka Kretič, Marko Novak, Aljaž Stropnik, Filip Plešnik, Natalija Vrčkovnik, David Vidmar Čeru, Špela Šebjanič, Aljaž Goličnik, Matic Kselman, Matija Pečovnik, Blaž Pisanec, Timotej Plamberger, Špela Debelak, Kaja Koželjnik, Ožbej Venišnik, Nejc Boršič, Leja Jelenko, Anita Ledinek, Metka Javornik, Lana Pergovnik, Barbara Spital, Anže Kumer, Žan Martinc, Eva Kučič, Eva Hrastnik, Valentina Sovič, Tina Polšak, David Golob, Aleš Spital, Diana Laznik, Darija Aristovnik, Tjaša Rezman, Matic Omerza, Daša Tajnik in Rok Urbanc.

NEMŠKA BRALNA ZNAČKA - ZLATO PRIZNANJE

V nemščini so se s knjigami uspešno spopadali:

Neža Videmšek, Jana Kotnik, Janez Korenjak, Franc Klavž, Matic Kugonič, Aida Babajić, Katarina Grazer, Gal Goršek, Maja Debeljak

ANGLEŠKA BRALNA ZNAČKA - ZLATO PRIZNANJE

4. r.: Lea Balant, Pia Brusnjak, Tia Marija Delopst;

5. r.: Tim Terček, Anže Pečnik, Blaž Hojnik, Aljaž Turk, Mihajela Repas, Petra Drev, Milan Urbanc, Hana Marija Žibert, Hanna Karič, Lara Zager, Ajda Lebar, Mitja Mesarič, Eva Ledinek, Ema Kolar, Gašper Dragič, Klementina Kavtčnik, Metod Mazej, Pika Kretič, Anamarija Menžar, Lara Lesjak, Bianca Štih, Miha Medved, Luka Ramšak, Matic Omerzu;

6. r.: Lara Acman, Kilian Čop, Neja Kotnik, Urban Prosenjak, Žan Novak, Nina Koren, Tjaša Srotič;

7. r.: Jan Urbanc, Monika Videmšek, Maja Dobnik, Eva Hudournik, Matic Kugonič, Katarina Grazer, Karmen Hudej;

8. r.: Eva Kropušek, Franc Klavž, Teja Rosec,

6. mesto ekipno

ATLETIKA - državno tekmovanje

Bačovnik Rok, 11. mesto, 60m, mlajši dečki

Osterc Aljaž, 14. mesto, 300m, mlajši dečki

Stropnik Andraž, 21. mesto, 300m mlajši dečki

Kretič Luka, 12. mesto, daljina, starejši dečki

KOŠARKA - 46. Pionirski festival za mlajše dečke (Finalfour)

4. mesto v državi so si priigrali: Andraž Stropnik, Jan Krajnc, Andraž Ravnikar, Rok Žnidar Petelinšek, Mario Čuden, Aljaž Osterc, Tim Vertačnik, Domen Božič, Vid Ojsteršek, Primož Kresnik, Domen Kučič, Žan Novak.

VZORNI ŠPORTNIK/ŠPORTNICA OŠ ŠOŠTANJ

LANA PERGOVNIK

Tretje leto zapored Lana zaseda prestol, ki je namenjen vzorni športnici šole. To je uspelo do sedaj le njej. Že kot sedmošolka je opozorila nase z vsestransko športno nadarjenostjo, kar je potrdila tudi letos, ko je blestela pri plesu, atletiki in odbojki. V vseh teh treh športnih panogah sodi po uspehih in rezultatih v sam državni vrh.

Bila je najboljša plesalka celjskega področja, z zmago se je uvrstila v državno finale Šolskega plesnega festivala, kjer je zelo dobro odplesala in osvojila 4. mesto med 200 finalistkami iz vse Slovenije. Naj vas spomnim, da je bila Lana področna zmagovalka v plesu vsako leto od 5. razreda dalje, kjer je še posebej izstopala s svojo eleganco in gracioznostjo.

Na šolskem atletskem četverboju je bila brez konkurence, zmagala je z lahkoto. Sodelovala je na medobčinskem tekmovanju v krosu, kjer je osvojila 4. mesto. Med atletskimi disciplinami ji najbolj leži met 3-kg krogle, kjer se je z zelo dobrimi meti že lani uvrstila na državno finale, zelo dober rezultat pa ima tudi v skoku v daljino z zaletom. V metu krogle je letos na področnem atletskem tekmovanju enkrat zmagala, enkrat pa je bila druga.

Čeprav je uspešna v vseh športih, ima najraje odbojko. S šolsko odbojgarsko ekipo je kot kapetan osvojila naslov medobčinskih zmagovalk, na področnem tekmovanju in državnem četrtfinalu so osvojile 2. mesto, tekmovanje pa so končale s 3. mestom na

Maša Ovnik;
9. r.: Jana
Kotnik.

ŠPORT

Na športnem področju skoraj ni bilo panoge, kjer ne bi sodelovali. Nekatera področja in športniki pa izstopajo.

ŠOLSKI PLESNI FESTIVAL - državno tekmovanje

4. mesto Lana
Pergovnik

državnem polfinalu. Zelo uspešne so bile tudi v odbojki na mivki, kjer so zasedle 4. mesto v polfinalu. Na vseh naštetih tekmovanjih je s svojim odbojgarskim znanjem zelo izstopala in bila proglašena za najboljšo igalko.

Lana je članica Ženskega odbojarskega kluba Kajuh Šoštanj in kot starejša deklica že igra za člansko ekipo v 3. državni odbojarski ligi. V tej tekmovalni sezoni pa je igrala tudi za starejše deklice in kadetinke. Izbrana je bila v državno odbojgarsko reprezentanco za starejše deklice.

LUKA KRETIČ

Luka je zapisan rokometu že od 9. leta starosti. Svoje prve rokometne korake je naredil v šoli rokometu RK Gorenje Velenje, kjer še danes trenira in igra za ekipo starejših dečkov. Le-ta je zaradi svojih uspehov prepoznavna tako v Sloveniji kot tudi zunaj njenih meja.

A Luka ni le rokometas, po duši je pravi športnik. Zato ne čudi, da je bil skozi celotno osnovno šolo, še posebej pa v minulem šolskem letu, zelo aktiven v prav vseh šolskih ekipah z žogo ter na atletskem področju.

Igral je v šolski košarkarski ligi in na Pionirskem festivalu, v nogometni in rokometni šolski reprezentanci. Z odbojgarsko ekipo šole pa se je uvrstil na državno polfinale.

Na medobčinskem tekmovanju v krosu je osvojil odlično 6. mesto. V atletskih disciplinah je najbolj uspešen v skoku v daljino z zaletom, v tej disciplini je tudi zmagal na področnem atletskem posamičnem tekmovanju in se uvrstil na državno finale, kjer je dosegel 12. mesto v državi med starejšimi učenci. Na področnem atletskem tekmovanju je tekel tudi v štafeti 4 x 100 m in skupaj z ostalimi tremi učenci naše šole osvojil 3. mesto in bronasto medaljo.

Luka je imel pred letom dni hudo poškodbo kolena in komolca. Zaradi katere je bil opravičen športnih aktivnosti tako v šoli kot v klubu dobro leto dni. Po rehabilitaciji se je vrnil na športna igrišča in dokazal, da se z močno voljo lahko vse doseže. Tudi naslov vzornega športnika šole.

Njegova največja želja je uvrstitev v državno rokometno reprezentanco in igrati v enem večjih evropskih klubov. Ne dvomimo, da mu bo to nekega dne tudi uspelo.

Omeniti bi bilo potrebno še mnoge druge aktivnosti na šoli in mentorje, ki skrbijo, da učenci pridobivajo znanje in spretnosti ter koristno preživijo svoj prosti čas. To so številne interesne dejavnosti od šolskega radia Odmevček, glasila Pisanček, glasbenih in gledaliških skupin, letos še posebej angleške dramske skupine, pevskih zborov in folklore, ki so nepogrešljivi na raznih prireditvah. Tu so še ustvarjalne delavnice, šah, pravljici, knjižničarski in literarni krožek, astronomija, zdravstveno-ekološki ... Ne smemo pozabiti na vrtnarje, ki skrbijo za lepo okolico šole, na tabornike, prometnike in tiste, ki ustvarjajo v tehniškem in likovnem krožku. Planinski skupini sta v sodelovanju s PD Šoštanj spoznavali planinske poti, novinarji so v časopisih sproti obveščali o pomembnih dogodkih na šoli, tako smo postali prepoznavni tudi zunaj šolskih zidov. Zahvaljujemo se tudi zunanjim mentorjem čebelarstva, modelarskega in rezbarskega krožka ter številnih športnih dejavnosti. Sedaj pa na zaslužene počitnice! Se bomo spet v novem šolskem letu.

ZBRALA IN UREDILA JOŽICA ANDREJČ

► Prometna varnost – dan dejavnosti na OŠ Šoštanj

V torek, 19. Junija, smo na OŠ Šoštanj izvedli celostni tehniški dan na temo Prometna varnost.

Izvedli smo ga učitelji naše šole, z nami pa so sodelovali tudi:

- predavatelj Zavoda VOZIM in član Društva paraplegikov JZ Štajerske Janez Hudej
- policista vodnika psov
- policist Zoran Stojko
- izvajalci programa Jumicar
- izvajalca programa Kolesarčki
- prodajno servisni center motorističnih čelad COMPACO d. o. o. Velenje.

Vožnjo z avtomobilčki Jumicar in Kolesarčki pa so nam omogočili:

- OBČINA ŠOŠTANJ
- KOVINARSTVO SOVIČ, STANISLAV SOVIČ, s. p.
- EKO POTOVANJA DAMJAN KONČNIK, s. p..
- AVTOPREVOZNIŠTVO, GRADBENA MEHANIZACIJA, NIZKE GRADNJE FRANC SOVIČ, s.p.

Temeljni cilji tehniškega dneva:

- usvajanje in pridobivanje znanja o prometni varnosti udeležencev v prometu (pešca, kolesarja in voznika kolesa z motorjem), seznanjanje z nevarnimi prometnimi točkami, s poklici v prometu.
- izboljšanje prometne varnosti in prometne kulture v šolskem okolju,
- dopolnjevanje in preverjanje znanja iz prometne varnosti učencev,
- popestriti program OŠ na področju prometne varnosti;
- učenci obnovijo ključna znanja o ravnanju v prometu, uporabi varnostnih pripomočkov v prometu (varnostni pas, čelada, odsevnik, kresnička idr.).

Dejavnosti po razredih so bile potekale takole:

1. razred: izvedba programa Kolesarčki Učenci so vozila na pedala vozili v telovadnici.

Učenci 2. razredov so v spremstvu razredničark in policista naredili obhod po varnih poteh v Šoštanju. Enako so se po Topolšici s policistom sprehodili učenci podružnične OŠ Topolšica.

Učenci 3. razredov pa so se z avtobusom odpeljali na ogled policijske postaje v Velenju. Četrtošolci so izdelovali lesena vozila.

Učenci 5. razredov so prejeli kolesarske izpite, ki so jih opravili pred tednom dni. Za nagrado in utrjevanje znanja pa so se vozili z avtomobili JUMICAR.

Učenci 6. razredov pa so spoznavali usnjarsko dediščino Šoštanja: bili so v Muzeju usnjarstva, pri Rednaku in v Čistilni napravi Šoštanj.

Sedmošolci so sodelovali v šolskem tekmovanju Kaj veš o prometu. To je zajemalo vožnjo s kolesi po poligonu, teoretično znanje iz prometa, kolesarski izlet ob jezerih Šaleške doline. Vmes pa so imeli enourno predavanje. Še vedno vozim - vendar ne hodim, katerega nosilec je zavod VOZIM za inovativno izobraževanje o varni vožnji in Društvo invalidov JZ Štajerske. Predaval je Janez Hudej.

Enako predavanje so imeli učenci 8. razredov. Po predavanju pa so osmošolci odšli peš na pot do šole v Topolšici, vrnil pa so se po novi kolesarski stezi med Šoštanjem in Topolšico.

Vmes so se ustavili na stadionu, kjer sta jih pričakovala policista s policijskima psoma.



S tem dnevom smo osvežili znanje o prometu in poudarili, da mora vsak udeleženec v prometu paziti nase in na druge.

Z željo, da se bomo po tem tudi ravnali, zaključujemo šolsko leto in vstopamo v počitnice.

Srečno in varno v prometu!

DANICA VERDEV, VODJA DNEVA DEJAVNOSTI



► HURA POČITNICE

Zaključili smo še eno šolsko leto. Za naše male nado-
budneže, prvo leto ločitve od staršev, pridobivanja
novih spretnosti in znanj.

Ob zaključku šolskega leta, smo se skupaj s starši od-
pravili na sprehod okoli šoštanjkega jezera. Pot smo
pričeli po sprehajalni poti, do račjega otoka. Ob jezeru
so nam starši izdelali ladjice iz naravnega materiala.
Na jasi smo pomalicali in nadaljevali pot ob jezeru.
Opazovali smo račke, malo klepetali in kakšno zapeli.
Prijetno druženje smo zaključili pri enoti Biba s sku-
pinski fotografijo.

Vesele, zabavne in prijetne počitnice Vam iz oddelka
Bibica želiva strokovni delavki Dijana in Nina.

DIJANA HASANBEGOVIĆ



Foto: arhiv

- Še zadnje novice iz enote Bibe v tem šolskem letu. Prave poletne temperature nas privabijo iz igralnic takoj po zajtrku, saj se zavedamo, da je sonce po enajsti uri premočno in škodljivo za nas. Zelo radi se podamo na Gorice, kjer se zadržujemo v prijetni senci gozda, ali pa si pripravimo gibalno dopoldne kar na našem dvorišču. Tudi v parku pri Vili Mayer nas lahko opazite, če vas pot zanese tam mimo. Radi bi, da bi poletje trajalo kar najdalj, saj na prostem zelo uživamo. Vsem bralkam in bralcem Šoštanjkega lista želimo prijetno preživljanje poletnih dni, jeseni pa se zopet oglasimo.

STROKOVNE DELAVKE ENOTE BIBA



Foto: arhiv

Podoba kulture

► POLETJE V GALERIJ

Janez Repnik, ki razstavlja v Mestni galeriji Šoštanj od 13. junija 2012 dalje, je *tipičen, a žlahten predstavnik slikarjev samoukov. Glede na to, da bi lahko bil likovno formalno ujet med dva velika slovenska naivnega slikarstva - svojega očeta Antona Repnika in še bolj prepoznavnega Jožeta Tisnikarja, je prav pohvalno, da je med tema velikanoma našel popolnoma samosvoj likovni izraz, ki zapolnjuje vrzel, dopolnjuje in premošča oba svoja predhodnika, je o njem na odprtju povedal Matija Plevnik, likovni kritik, in nadaljeval:*

Dela, vsa izredno narativno močna, imajo več skupnih značilnosti, ki nakazujejo avtorstvo. Vsi upodobljenci na platnih so zreducirani do svojega eksistencialnega bistva in nemo pripovedujejo svoje življenjske preizkušnje. Repnik se igra z izrezi, saj so portretiranci vedno naslikani doprsno, notranja drama je tako osredotočena na zgornji del telesa, zlasti na obrazno mimiko. Pomemben povedni element so tudi roke, ki predimenzionirane odslikujejo marljivost in spokoj. Roke delujejo tudi kot neke vrste motivni klicaj, ki opozarja na tiho dramo upodobljenec, obenem pa taiste roke delujejo tudi kot prostorsko odrivalo.

S pretanjenim koloritom, z utrujeno spokojnostjo upodobljenec in elementi humorja ustvarjalec razbija pretirane elemente fatalizma ter tako nakazuje žarek upanja. Slike učinkujejo izredno slikovito,



Foto: Dejan Tonkili

zaradi sproščenega pristopa pa elementi spontane naivnosti delujejo nemoteče in še bolj približajo delo obiskovalcu.

Janez Repnik je rojen leta 1968 na Muti kot najmlajši sin slikarja Antona Repnika. Prve slikarske uspehe je doživel že s trinajstimi leti, ko je ilustriral otroške narodne pesmi. Knjiga je izšla v Nemčiji, sledila je prva samostojna razstava, do danes se jih je nabralo že okoli 90. Predstavljen je bil v številnih medijih in v oddaji Očetje in sinovi.

Na odprtju so v spremljajočem programu nastopili glasbenici Lucija Šorn in Simona Kropec, ki sta predstavili dela slovenskih avtorjev, ter pesnica Milojka B Kompelj s svojo poezijo. Razstava bo na ogled od avgusta 2012.

MBK

► SVOBODA DOMA

Na prvi junijski večer so pevci Mešanega pevskega zbora Svoboda Šoštanj pripravili že tradicionalni letni koncert. Tokrat so v goste povabili mlado Šoštanjčanko Dunjo Tinauer, študentko opernega petja na Akademiji za glasbo v Ljubljani.

V prvem delu so se pevci predstavili s programom, s katerim so aprila tekmovali v Mariboru na državnem zborovskem tekmovanju Naša pesem 2012. Sad nekajmesečnega trdega dela je bronasto priznanje mesta Maribor, na kar so pevci zelo ponosni. Nastop na tekmovanju je pomenil popolnoma amaterskem zboru, ki je šel na težko tekmovanje le z zvestimi pevci in odlično zborovodkinjo, velik izziv. Prav zato je pesem v domači dvorani lepo in ubrano zazvenela.

V programu, ki ga je povezovala Andreja Petrovič, sta se prepletala zbor in solistični nastopi Dunje Tinauer ter v vmesnem delu tudi intervjuji nekaterih pevcev z zaključnim Ankinim, v katerem je z izbranimi besedami razkrila, kaj njej in pevcem pomeni petje v njihovem zboru. Najbolj pa so nastopajoči zasijali, ko so združili svoje glasove v pesmih Panis angelicus, Venite rožce moje in When I fall in love.



Foto: Arhiv

Posebno presenečenje in zahvalo pa so pevci pripravili svoji zborovodkinji Anki Jazbec ob koncu koncerta, ko so se ji s pesmijo in torto zahvalili za njenih 30 let vodenja zbora. To je bil še en dokaz, kako čas hitro mine, zbor pa vsa ta leta zori na medsebojnih odnosih in kvaliteti ter se veseli izzivov v naslednji pevski sezoni.

METKA ATELSK

► Zlata plaketa

V soboto, 30. junija 2012 je v Velenju potekalo 5. mednarodno tekmovanje pihalnih orkestrów v koncertnem igranju »Slovenija 2012. Na tekmovanju je nastopilo 7 pihalnih orkestrów s preko 700 godbeniki.

Poleg tekmovanja v glasbeni šoli Frana Koruna Koželjskega Velenje, se je v središču mesta, na Titovem trgu, odvijal še spremljevalni program. V programu so poleg mažoretnih skupin in pihalnih orkestrów zvrstili Big Band Musikschule St. Stefan im Rosental iz Avstrije, Tamburaški orkester KUD »Gaj«, Zagreb iz Hrvaške in Akademik Big Band iz Rusije, njihovi nastopi pa so pokazali vso razsežnost instrumentalne glasbene dejavnosti.

Tekmujočim pihalnim orkestrom iz naslednjih krajev: Šoštanja, Prebolda, Radelj ob Dravi, Sevnice, Tržiča in drugih evropskih držav (Estonije, Hrvaške, Avstrije) je strokovna žirija v sestavi mag. Ivan Marin (predsednik žirije), mag. Siegmund Andraschek in mag. Igor Krivokapič, podelila odlična priznanja. Najbolje ocenjeni pihalni orkestri, so poleg priznanja prejel tudi druge nagrade.



Foto: Arhiv

KD PO Zarja Šoštanj, dirigent Miran Šumečnik je za 99 odstotkov možnih točk prejela zlato plaketo s pohvalo.

M



► KONCERT ZA FLAVTO

Špela Obšteter, mlada umetnica iz Raven pri Šoštanju, je svoj preddiplomski nastop pravila pred domačim občinstvom, in sicer poseben večer za ljubitelje klasične glasbe. Flavta je bila ves čas Špelin prvi instrument, čeprav obvlada tudi druge, še posebej se je poslušalcem vtisnila v spomin z igranjem na citre. Svoj nastop je pozdravila z besedami R. Wagnerja: *Glasba bo vedno ostala najvišja odrešujoča umetnost, ona dokončno uresničuje to, kar ostale umetnosti samo nakazujejo. S svojo čisto resno naravo preobrazi in prečisti vse, česar se dotakne.*

Špela je v svojem mladem življenju počela že marsikaj. Udeležila se je dveh državnih tekmovanj v kategoriji citer in osvojila srebrno priznanje, je članica Pihalnega orkestra Zarja, videli pa smo jo tudi v vrstah Policijskega orkestra in Mladinskega pihalnega orkestra Velenje. Sodelovala je pri komornih zasedbah, delovala v poletni šoli na Bledu, poučuje na šoli v Nazarjah in v Litiji ter obiskuje šolo solopetja. V zadnjem času vodi tudi pevski sestav Planike. Najbrž bi se našlo še marsikaj, tudi to, da je bila vedno pripravljena sodelovati na prireditvah Zavoda za kulturo Šoštanj, zato ji je pri tej prireditvi tudi rad pomagal.

V večeru, ki ga je pripravila 18. junija, je nastopila skupaj s korepetitorjem Tilnom Bajcem, diplomirala pa je v naslednjem tednu pod mentorstvom Karoline Šantl Zupan. V dobri uri trajajočem nastopu so njeni številni znanci prisluhnili glasbi različnih avtorjev, med katerimi ni manjkalo tudi Mozarta. Program je bil poslastica za vsakega ljubitelja klasične glasbe, a tudi tistim, nevajenim te zvrsti, je na tem koncertu odprla pot do srca.

MBK



Foto: Arhiv Špela

► SLOVENCILAVILI

V nemškem mestu Ruppolding je v nedeljo, 10. junija, potekal Grosses Oberkrainer festival, na katerem je prepričljivo zmagal Kvintet Hey iz Slovenije. Festival je organiziral Krainer star. Med nastopajočimi so bili štirje slovenski ansambli, poleg ansamblov iz Nemčije Avstrije in Italije. Tudi ostali trije slovenski ansambli so dosegli visoke uvrstitve, Savinjski kvintet drugo, ansambel Kvinšest tretje in četrto mesto ansambel Brjar.

Tekmovalci oziroma udeleženci so odigrali vsak po osem skladb. Vodja sestava Hey Rado Kompan je povedal, da so nastopili z različnim izborom skladb, tudi s skladbami Slovenskih muzikantov in svojimi. Strokovna žirija je ocenjevala celoten nastop in na koncu razglasila absolutnega zmagovalca Kvintet Hey. Velik uspeh je dodatna motivacija za delo tega mladega narodnozabavnega ansambla iz Šaleške doline.

MBK



Foto: Arhiv

► SKORFEST

V petek, 29. junija se je v Skornem pri Šmartnem ob Paki, ob domu lovcev, odvijal prvi Skorfest. Festival, ki je temeljil na zamisli izpred parih let, je ponujal zabaven, poučen in hkrati drugačen glasbeni projekt v naravi. Ideja za festival je nastala med prijatelji, ki so imeli željo po skupnem druženju ter dobri glasbi in preko prijateljev glasbenikov, jim je to idejo tudi uspelo izpeljati. Andrej Prezelj in Dennis Lampret sta nastopila v glasbenem uvodu festivala, animatorji glasbenih delavnic Marko Berzelak, Tomaž Pačnik, Katja Stare, Pavle Fužir in Gorazd Planko, pa so poskrbeli tudi za najmlajše. Popoldan so potekale različne kreativne delavnice ter predstave za otroke. Poleg bodypaintinga, slikanja portretov, izdelovanje preprostih glasbil iz materiala za recikliranje, pa so potekali tudi odrski nastopi otrok z svojimi instrumenti. Nekaterim je bila to čisto prva izkušnja, spet drugim pa že poznana stvar, vsekakor pa zabave in dobrega počutja ni manjkalo. Za malo drugačen otroški program so poskrbele Kuk Potovke in Žalik žene, ki so nekaterim najmlajšim pričarale delček domišljijskega sveta. Nastopil je večer in nastopil je tudi domači ansambel Navdih, ki je z glasbo napovedal, da se bo dan zaključil tako kot se spodobi. Ker pa to ni bil običajen festival, so obiskovalci, ki so spremljali dogajanje kar sede na odejah okoli odra, preživeli večer tudi ob melodijah premalo poznanim jazza, popa in na koncu še latina, za kar so poskrbele skupine Jazoo, Preprosto črni in Las Cuerdas. Glavni organizatorji Tomaž Pačnik, Marko Berzelak, Pavle Fužir so s prijatelji, glasbeniki in tudi nekaj sponzorji ter donatorji poskrbeli, da se je festival odvil in uspešno zaključil, na kar so tudi ponosni.

AMADEJA KOMPJEJ



Foto: Amadeja Kompje



Foto: Amadeja Kompje

Monodrami Poštar na rob

Nič ni narobe, če je osební »praznik« motiv, da človek počne tisto, za kar je v resnici poklican na ta svet, povedano malo patetično. Ob njenem »prazniku« in poznavanju njenega literarnega opusa, lahko za Milojko B. Komprej rečem, da je njen osnovni »poklic« pisateljski in pesniški. Dve knjigi proze, pesniški prvenec pred izidom, nekaj »samizdatov« in vrsta objav v uglednih literarnih revijah od Sodobnosti naprej, potrjujejo to izjavo. Njeno življenje, tako kot velja domala za vse slovenske umetnike, je prirojeno razmeram, v katerih se od umetniškega ustvarjanja ne da (pre) živeti. A to ji samo ponuja še druge možnost, da se dokazuje kot uspešna na mnogih področjih, tako poklicnih, kot ljubiteljskih. Toliko o tem.

Za dozorele literate med drugim velja, da je pisanje na prvem mestu. Strah, kaj si bi bralci mislili o »meni umetniku«, če, bom to ali ono reč zapisal tako ali drugače, je zavora in kdor to pestuje v sebi, naj raje pusti umetnost in se posveti drugim stvarim. Pisanje poezije, proze, dramatike, namreč ni nikoli, naj bo še tako avtobiografsko zastavljeno, nikoli ni namenjeno opisovanju samega sebe, svojega življenja, doživetih dogodkov ipd., ampak je vedno samo v službi pesmi, zgodbe, drame, ki mora imeti svoj sok, svojo kri in svojo dušo. Seveda so trenutki, ko ima bralec to srečo, da pozna umetnika in si mogoče celo misli, da pozna njegovo življenje. V takšnih (redkih) primerih je vedno prisotno, če ne drugače podzavestno, iskanje umetnikove »resnice« v njegovi umetnini. Prisotno je nekakšno voajerstvo, zaradi katerega mnogi žal spregledajo pravo lepoto, smisel ali celo bistvo umetnine. Zato je zelo koristno, da si, ko vzamemo v roke pisanje umetnika ali umetnice, ki jo poznamo, potegnemo črto med njim in njegovim delom.

Na drugi strani pa je, kot rečeno zrel umetnik, odrešen skrbi, koliko njegove zasebnosti bo ušlo v njegovo delo. To je znak njegove zrelosti. Celó več. Vse svoje življenje, vse izkušnje, vse čutenje in čustva, vsega sebe mora dati umetniku v sebi na razpolago



za ta edini smisel njegovega bivanja, to pa je služiti »poklicu«. Notranjemu klicu – biti umetnik.

Ljudje, ki se jih umetnost ne dotakne in se jim zdi ta ljudska obrt nepotrebna in balast koristnim rečem, kaj šele, da bi se z njo sami kdaj poskusili, gornjega zapisa ne morejo razumeti. Takšni tudi težko razumejo, zakaj je »zloraba« lastnega življenja za »izdelavo« umetnine tako zelo prikladna in uporabna. Če se omejim na literaturo, je takšen način praktičen predvsem zaradi zmanjšanja potrebe po študiranju materije, ki jo uporabimo bodisi v pesmi, zgodbi ali drami. Če hoče, na primer pisatelj napisati verjetno in privlačno zgodbo, ki se dogaja na prekoceanski ladji je najbolje, da se sam zapelje z ladjo preko oceana. Sicer mu ne preostane drugega, kot študiranje gore gradiv, zapisov, morskih kart, vremena, itd., o plovbi po oceanu. Zato se vsi, ki pišemo, tako radi zatečemo s



svojimi pripovedmi v svet, ki ga poznamo od znotraj, ker smo ga pač v svojem življenju prepoznavali na različne načine.

Poleg tega je še en motiv za pisanje o svetu, v katerem si nabiramo življenjske izkušnje. Velikokrat se nam takšen del življenja prikupi, priljubi, ali nasprotno, ga ne maramo, morebiti celo zasovražimo. Eno in drugo umetnika pogosto motivira, da takšno svoje izkustvo obdela tudi zaradi pristne čustvenosti, ki se na ta način ugnezdi v delo. A pri tem je »tveganje« za umetnika, da ga bodo bralci ali gledalci poistovetili z njegovim delom, naj si bo v dobrem ali celo v slabem kontekstu, toliko večje in v takšnih primerih mora biti umetniška zrelost in zmožnost vzpostavljanja distance do svojega dela, toliko bolj ostra. Tako nastajajo kvalitetne umetnine. S korajžo, iskreno, avtonomno in čustveno.

S takšnimi mislimi sem še v prvem rokopisu prebiral monodramo Poštar, ki ga je napisala Milojka in mi ga v takšnem »surovem« stanju zaupala v branje. Seveda jo poznam(o) in vem(o), da je bil njen oče poštar, da se je z njegovim zgledom sama najprej vpisal v ta ceh, zato me je toliko bolj vznemirjalo branje zaradi vsega, zgoraj napisanega. Še posebej, ker je šlo za dramski tekst, ki toliko bolj živo komunicira z množico gledalcev, kot knjiga v kašnem samotnem kotičku z osamljenim bralcem.

Pri tem je bilo tudi jasno, da izbor teme (ob »praznovanju«) ni mogel biti naključen, ali zgolj zaradi »komoditete« pisateljice, da se je izognila »risrču« preden je pričela s pisanjem. Drama Poštar je svojevrstni »homage«, izraz spoštovanja ne samo poklicu njenega očeta, ampak tudi službi, ki ji je sama služila del svojega življenja. Do tukaj, se mi zdi, lahko sledimo avtorici in drami, kot celoti, od tu naprej, ko se zgodba začne, pa je seveda nujno potrebno potegniti črto, saj se le tako lahko v celoti prepustimo imenitni monodrami, ne da bi se po tiho spraševali, kaj od tistega v zgodbi je pa bilo res? Ker: zgodba je napisana tako, da nič v njej ni res in je hkrati vse res.

Monodrama Poštar je zgodba o »odsluženem« poštarju, tik pred pokojem, ki kdo ve katero krat pride prezgodaj v službo, kjer še ni nikogar, pa nam občinstvu, ki smo slučajno ravno takrat tudi tam, predstavi svoje življenje. Življenje malega, vsakdanjega človeka, malo posebnega kot so pač vsi poštarji bili njega dni malo posebni, čisto drugačnega junaka, kot jih zapoveduje veliki Aristotel v večni Poetiki, a mogoče ravno zato toliko bolj zanimiv v današnjih časih, ko nam medijsko okolje nenehno vsiljuje v žvečenje usode znanih in slavnih ljudi. Kraljev držav, kraljev zabav in kraljev kar tako.

Dober tekst je predpogoj za dobro predstavo. Če bi to rekli v gledališču bi morali takoj zbežati, ker bi se za vami zapodili vsaj trije igralci in en režiser.

Za dobro predstavo mora biti dober igralec. Če bi rekli to, bi se režiser cinično nasmihal, tekstopisec pa bi jezno in užaljeno zaloputnil vrata.

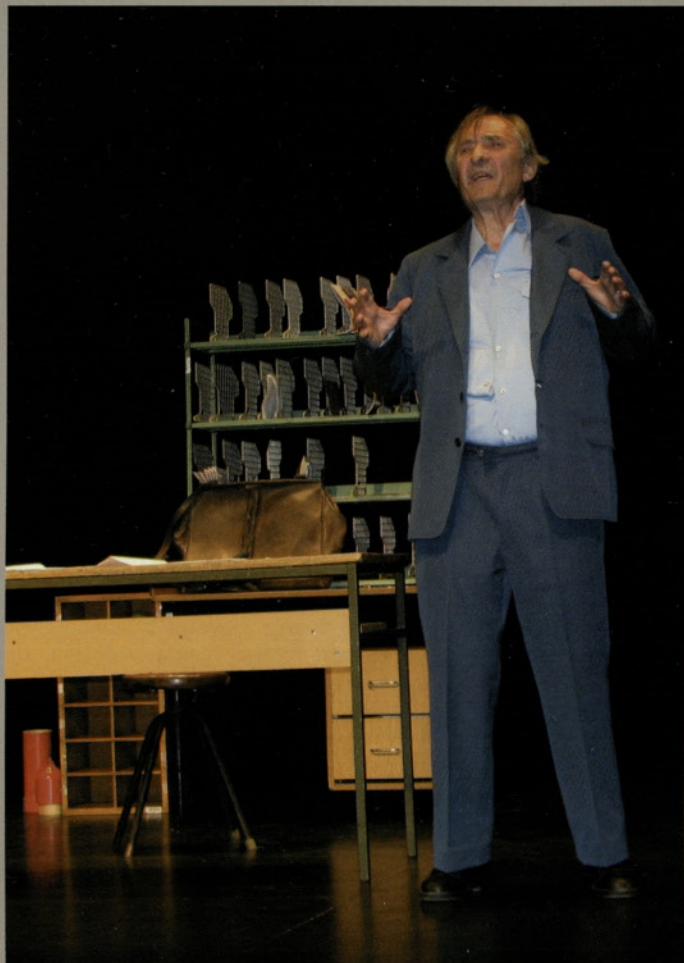
Brez dobre režije ni dobre predstave. Če bi rekli tako, tekstopisec seveda ne bi prišel nazaj in bi bil še bolj užaljen tam kamor je šel, vrata pa bi zaloputnili še vsi trije igralci.

Takšno približno je razmerje v teatru, kadar nanese debata o vprašanju, kdo je najbolj pomemben za dobro predstavo. »Štos« je seveda v temu, da ta debata traja nenehno in gredo vedno po robu, kljub temu pa vsi vemo, da je potrebno vse troje. (In še marsikaj drugega zraven!)

Drugega junija, ko smo gledali »javno vajo« Poštarja Milojke B. Komprej, v režiji Kajetana Čopa in izvedbi Karlija Čretnika, smo videli posrečeno in kvalitetno kombinacijo vsega naštetega s pristransko pripombo, da sem bil sam, kot pisec, v resnici posebej pozoren na besedilo. To nosi precej avtorske poetike Milojke, leta pa se izraža predvsem v lahkotnem in mestoma humornem razvijanju zgodbe, ki po vseh dramaturških zakonitostih vodi v tragičen konec. Vendar tudi njena »tragika« ni posebej velika, kraljevska tragedija, ampak skromna žalost malega človeka. Lahko bi govorili o krstni uprizoritvi monodrame Poštar, vendar spoštujemo voljo režiserja in igralca, zato ostanimo pri t.i. »javni vaji«, ki ji nista rekla niti generalka. A po prvih korakih Karlija Čretnika, ki je skozi stranski vhod prišel na oder z nepogrešljivim poštarskim biciklom, je polna šoštanska dvorana z užitkom sledila njegovi zgodbi. Ta pa v nobenem trenutku ni obvisela, kot bi za »javno vajo« lahko pričakovali.

PETER REZMAN

Foto: AMADEJA KOMPREJ



Šaleško muzejsko in zgodovinsko društvo



► Izlet ŠMZD v Šentjur

Na dan, ko je po celotni Sloveniji potekala že tradicionalna poletna muzejska noč, smo se tudi člani ŠMZD (sicer v dopoldanskem času) odločili pokukati »čez planke«. Odpravili smo se v bližnji Šentjur, saj nas je v svoj rojstni kraj povabil član našega društva gospod Karl Ferlež. Z navdušenjem smo si ogledali center Zgornjega trga nekdanj Sv. Jurija ob južni železnici, razstavo Zakladi Rifnika v prostorih TIC ter rojstno hišo znanih slovenskih skladateljev, tudi osebnih prijateljev šaleškega rojaka Josipa Vošnjaka, dr. Benjamina in Gustava Ipavca. Ni nas navdušila le zgodba o slovensko zavedni družini Ipavec, temveč tudi sam muzej ter vrt s staro lipo in Plečnikovim vodnjakom. V nadaljevanju programa smo se kljub vročini sprehodili tudi po rifniškem arheološkem parku, ob zaključku izleta pa je sledil še sprehod po Muzeju južne železnice v Franc-Jožefovem prometnem uradu. Vrhunec dopoldneva pa je prav gotovo predstavljal ogled valjčnega mlina družine Ferlež, ki je še v fazi restavriranja. Že med zanimivim vodstvom »mlinarja« Karlija Ferleža, ki ga je nadgradil s številnimi družinskimi zgodbami in zgodbami iz okolice, je zadišalo po doma pečenem kruhu, ob malici pa so zazveneli tudi zvoki harmonike. Če vsemu temu dodamo še vožnjo nekaterih članov društva z lastnikovim oldtimerjem znamke Pontiac iz leta 1949, smo brez dvoma preživeli nepozaben dan. Hvala vodnici Dori, Karlu Ferležu



Udeleženci izleta pred Ipavčevo hišo



Postajni načelnik v Šentjurju

in celotni njegovi družini, vsem članom pa na svidenje do jeseni.

MATEJA MEDVED

► Častni člani

V zadnji številki Lista ste zasledili kratko vest o podelitvi naziva častni član Šaleškega muzejskega in zgodovinskega društva (v nadaljevanju ŠMZD). Društvo, ki 18. leto deluje na področju Šaleške doline in Občine Šmartno ob Paki, je v preteklosti ta naziv podelilo Aleksandru Videčniku, dr. Tonetu Ferencu in dr. Milanu Ževartu. V letošnjem letu je bil ta naziv podeljen **Antonu Seherju** iz Velenja in **Zvonetu Čebulu** iz Šoštanja. Svečana podelitev je bila 24. aprila 2012 na Velenjskem gradu.

► Anton Seher

Predanost, natančnost, temeljitost in marljivost so odlike, ki življenje in delo Antona Seherja, diplomiranega inženirja montanistike iz Velenja, preprosto, a hkrati najboljše opišejo. Pa naj bo to na njegovi poklicni poti, kjer je za svoje uspehe in predanost delu prejel državno odlikovanje red zaslug za narod s srebrnimi žarki, ali na področju zgodovinopisja, kjer je njegovo srva ljubiteljsko zanimanje za preteklost preraslo v pomemben prispevek k slovenskemu gospodarskemu zgodovinopisju in širše. Njegovo delo je danes nepogrešljiva referenca na poti k spoznavanju bogate in raznolike zgodovine slovenskega premogovništva kot tudi obče zgodovine Šaleške doline od konca 19. do konca 20. stoletja.

Anton Seher se je rodil 19. januarja 1918 v Borovljah. Po plebiscitu so se preselili v Rajhenburg, kjer je njegov oče našel delo v bližnjem premogovniku na Senovem. Leta 1938 je pričel s študijem montanistike v Ljubljani, ki ga je prekinila 2. svetovna vojna. Po diplomi leta 1947 se je zaposlil na senovskem premogovniku, odkoder je bil po direktivi državne direkcije še istega leta

premeščen v Kakanj. Naslednji postaji na njegovi poklicni poti sta bila premogovnika v Miljevini pri Foči in Mostar, dokler se ni 1964. leta vrnil v Slovenijo, kjer je delo našel v velenjskem premogovniku kot vodja plansko-analitskega sektorja in se takoj uveljavil kot pomemben in predan strokovnjak.

Čeprav je Antona Seherja vseskozi privlačilo raziskovanje preteklosti, se je z zgodovinopisjem spoprijel relativno pozno. Le nekaj let pred upokojitvijo so mu leta 1975, na takrat še Rudniku lignita Velenje, zaupali nalogo, da ob 100-letnici velenjskega premogovnika pripravi obsežnejšo publikacijo o zgodovini premogovnika, ki je bil do takrat obravnavan le v nekaj krajših zgodovinskih zapisih. Zaradi kratkega časa, ki ga je imel na razpolago, je publikacija sicer izšla, a ne v takšnem vsebinskem obsegu, kot si je to sam želel. Po upokojitvi je zato nadaljeval s sistematičnim zbiranjem podatkov o slovenskem premogovništvu, s posebnim poudarkom na premogovnikih v Senovem in Velenju. Leta 1986 je tako izšla njegova Zgodovina premogovnika Senovo, kmalu zatem pa so ga tudi v Velenju zaprosili za pripravo poglobljene monografije o zgodovini velenjskega premogovnika. Anton Seher se je dela lotil z njemu lastno vnemo in natančnostjo ter po sedmih letih marljivega dela zbral tolikšno količino gradiva, da ga ni bilo možno zajeti v eno samo knjigo. Njegovo monumentalno delo Zgodovina premogovnika Velenje je zato izšlo v dveh knjigah leta 1995 in 1998. Z njim se je zapisal med najpomembnejše kroniste slovenskega premogovništva, ob tem pa je prispeval tudi pomemben delež v zakladnico vedenja o preteklosti Šaleške doline, ki je bila vseskozi tesno povezana z razvojem premogovnika. Da gre za monumentalno in celovito delo, je v svoji recenziji, ki je bila objavljena v Časopisu za zgodovino in narodopisje, sklenil tudi Jože Maček ter povzel, da »je v njej zajeto pravo bogastvo sicer težko dostopnih podatkov,



trezna presoja dejstev in pojavov, povezanost s krajem in ljudmi ter pogosto prijeten poduk o raznih stvareh ne samo s področja premogarstva, temveč tudi imenoslovja, krajevne zgodovine in drugega.«

› Zvone Čebul

Zvone Čebul, zbiralec ljudskega blaga, letos praznuje 79 let. Rojen je bil v Šoštanju 1. januarja 1933 v družini uveljavljenega šoštanjskega obrtnika – čevljarja. Zvone Čebul rad pripoveduje o mladosti v Šoštanju in težkem življenju v času druge svetovne vojne. Pregarjanje njegove družine in izguba očeta je močno izoblikovalo njegov odnos do dogodkov polpretekle zgodovine. Visoka narodna zavest in navezanost na domači kraj sta bili močni spodbudi, prav tako mladostna ljubezen do zgodovine in zbiranja starin. Sam pravi, da je začel z filatelijo in numizmatiko, kasneje pa je področje delovanja razširil. Pritegnili so ga predvsem predmeti etnološke dediščine: panjske končnice, jaslice, arheološki artefakti, stare pečnice, stari rokopisi, fotografije in razglednice. Z leti je njegova strast prerasla v pravo službo, saj njegova zbirka nastaja skozi skoraj 60 let zbirateljske dejavnosti. Zvone Čebul je tako danes eden največjih in pomembnih zbiralcev starin na Slovenskem. Pozna ga tako laična kot tudi strokovna javnost. Zvone Čebul je dolgoletni član ŠMZD. V preteklih letih je posameznim raziskovalcem in predvsem Muzeju Velenje dal na razpolago svoje zbirke, svoj čas in potrpežljivo sodeloval v pripravi tematskih razstav, s katerimi je predstavljen le delček njegovih izjemnih zbirk. Dele svojih zbirk je večkrat postavil na ogled tudi v domačem Šoštanju in tako pripravil skupaj več kot 20 različnih tematskih razstav. Mestu, Občini Šoštanj in širšemu



okolju Zvone Čebul namenja veliko pozornost, ki hkrati prehaja v odgovornost. V zadnjih letih je bila njegova velika želja širša predstavitev njegovih zbirk, s katerimi bi, kot sam pravi, zanamci spoznali svoje korenine, sam kraj pa bi s tem pridobil na prepoznavnosti in ugledu. Želja se mu je deloma že uresničila z odprtjem Mayerjeve vile, v kateri so razstavljene umetnostno zgodovinska zbirka, arheološka zbirka in zbirka tiskov, grafik, plakatov in drugih artefaktov. S postavitvijo njegovih zbirk je Mayerjeva vila zasijala v novi luči in dodani vrednosti. Za delo, s katerim je pomembno vplival na prepoznavnost in ohranjanje kulturne dediščine, je Zvone Čebul leta 2011 postal tudi častni občan Občine Šoštanj.

PREDSEDNIK ŠMZD
MIRAN APLINC



pripravlja: Maja Rezman Huremović

► Eduardo Galeano, Šola narobe sveta

Pred skoraj stopetdesetimi leti, potem ko je obiskala čudežno deželo, je Alica stopila v ogledalo in odkrila narobe svet. Če bi se danes ponovno rodila, sploh ne bi potrebovala ogledala: dovolj bi ji bil že pogled skozi okno.

Tako začenja svojo Šolo narobe sveta urugvajski pisatelj Eduardo Galeano. Ta uničujoča knjiga, ki je zdaj dostopna tudi v slovenskem prevodu (založba Sanje), je pravzaprav neke vrste priročnik za branje dnevnih novic. Galeano predlaga zelo preprosto metodo: izjave politikov in finančnikov je treba vselej prebrati z nasprotnega konca in v hipu postanejo razumljive. Kajti vsi nenehno obljublajo korenite spremembe, praviloma pa najraje radikalno spremenijo samo svoje mnenje.

Eduardo Galeano, ki je zaslovel z Odprtimi žilami Latinske Amerike, kjer je s kirurško natančnostjo seciral posledice kapitalizma na tej celini, se pravzaprav vse življenje bori proti zlorabi in onesnaževanju besed. Njegova Šola narobe sveta je zato svojevrstna obtožnica sodobnega besednjaka političnih, finančnih, mnenjskih in vojaških strategov ter vseh nasprotnikov družbene kritike in uma nasploh. Galeano je denimo že pred leti opozarjal, da so v njegovi državi s Svobodo poimenovali zapor za politične zapornike; države, kjer vladajo diktature, se samopašno razglajajo za demokracije; beseda ljubezen velikokrat opredeljuje le odnos človeka do svojega avtomobila, pod revolucijo pa se praviloma razume poseg, ki ga v kuhinji naredi nov detergent.

V knjigi drug ob drugem nastopajo politiki, mnenjski voditelji, neoliberalne pepelke iz telenovel, antijunaki od Huseina, Busha, Bin Ladna, Gadafija do vseh tistih, ki so si, vsak v svojem svetlem trenutku mednarodne slave, prislužili prime-time in glavne vloge v kinu terorja, trgovci z varnostjo, policijski strokovnjaki, lastniki zaporov, znanstveniki, ki so znanstveno vednost podredili oblasti globalnih imperialnih središč, opijška kraljica Viktorija, vatikanski in drugi bančniki. Pa tudi tisti, čeprav res le v zadnjih dveh poglavjih, ki so se takšni šoli uprli.

Nove besede so bridko zasekale v sodobni slovar neoliberalnega sveta. Kapitalizem se je v njem prelevil v tržno gospodarstvo. Imperializem se po novem imenuje globalizacija. Žrtvam imperializma pravijo države v razvoju. Oportunizem se imenuje pragmatičnost. Izdaja je po novem realizem. Revnim pravijo, da so materialno ogroženi. In pravici šefa, da odpusti delavca brez odpravnine in brez pojasnila, se zdaj reče fleksibilizacija trga delovne sile. Galeano s svojim junaškim reševanjem besed v bistvu odstranjuje maske sistema, ki je svet pahnil v eno najhujših kriz doslej.

Narobe svet nagrajuje narobe. Zaničuje poštenost, kaznuje delo, ceni brezobzirnost in spodbuja socialni kanibalizem. Njegovi učitelji za to krivijo naravo. Nepravičnost, pravijo, je naravni zakon. Moralni kodeks novega tisočletja ne obsoja nepravičnosti, temveč neuspeh. Ko je John D. Rockefeller nekoč pojasnjeval uspešnost svojih poslov, je navadno govoril, da narava nagrajuje sposobnejše in kaznuje nekoristne. Gospodarji sveta so trdno prepričani, da je Charles Darwin svoje knjige napisal njim v čast. Izključno zanje.

Najbolj učinkovit izraz za organizirani kriminal je svetovna ekonomija. Diktatura potrošniške družbe izvaja totalitarizem, ki se povsem ujema s totalitarizmom njene sestre dvojčice, diktature neenake ureditve sveta. Mednarodne organizacije, ki nadzirajo valute, trge in kredite, svoj terorizem proti revnim izvajajo s tako profesionalno hladnokrvnostjo in natančnostjo, da mirno posekajo tudi najbolj izkušene mafijske mačke.

Najeti morilci v manjšem obsegu opravljajo enako nalogo, kot jo v velikem izvajajo generali, odlikovani za zločine, ki uradno



Foto: Arhiv

postanejo herojska dejanja. Tistih, ki najbolj uničujejo naravo in najhujše teptajo človekove pravice, nikoli ne zaprejo. Oni imajo ključne zaporov. V takem svetu, narobe svetu, so države, ki varujejo svetovni mir, največje proizvajalke orožja in ga največ prodajo drugim državam. Najuglednejše banke so tiste, ki operejo največ narkodolarjev in v katerih je največ naropanega denarja. Najuspešnejše industrijske panoge najbolj zastrupljajo planet. In reševanje okolja je čudovit posel za podjetja, ki ga vsak dan načrtno uničujejo.

V ZDA je ekološki zemljevid hkrati tudi rasni zemljevid. Tovarne, ki najbolj onesnažujejo, in najnevarnejša odlagališča smeti so v žepih revščine, kjer živijo črnci, Indijanci in Latinoameričani. Črnska skupnost iz Kennedy Heightsa v Houstonu, v Teksasu, naseljuje zemljišča, ki so jih uničili naftni odpadki Gulf Oila. Prebivalci Conventa, naselja v Louisiani, kjer delujejo štiri najbolj umazane tovarne v državi, so skoraj vsi črnci. Tudi tisti, ki so končali na urgenci, ko je tovarna General Chemical pred leti sprožila kisli dež na severu mesta Richmond v Kalifornijskem zalivu, so bili večinoma črnci. Indijanskim rezervatom ponujajo jedrske odpadke v zameno za denar in obljube o zaposlitvah.

Kakšnih zaposlitvah? V Argentini največ ljudi privablja sveti Kajetan. K njemu se zatekajo množice in zavetnika brezposelnih rotijo za delo. Brezposelnih je v svetu vedno več. Na svetu je vedno več odvečnih. Globalizacija je čarovnikov klobuk, v katerem čudežno izginjajo tovarne, ki bežijo v revne države, kjer jim je treba za dne odšteti le po dolar na dan. Pravica do dela se spreminja v pravico do tega, da delaš za toliko, kolikor ti hočejo plačati, in v razmerah, ki ti jih hočejo vsiliti. Na svetu danes ni cenejšega blaga, kot je delovna sila. Medtem ko mezde padajo in se delavniki podaljšujejo, trg dela izloča ljudi. Vzemí ali pusti, vrsta je dolga.

Strah pred brezposelnostjo omogoča nekaznovano norčevanje iz delavskih pravic. Največ osemurni delavnik ni več stvar zakonske ureditve, temveč zaprašene literature, potisnjene med druga dela nadrealistične poezije. Prispevki delodajalca za pokojninsko in zdravstveno zavarovanje, regres, božičnice in drugi dodatki so relikti, ki jih bo kmalu mogoče najti samo še v arheološkem muzeju. Delavske pravice, zakonsko priznane kot univerzalne, so bile v drugih časih sadovi drugih strahov: strahu pred stavkami in strahu pred družbeno revolucijo. Toda oblastniki, ki so bili nekoč prestrašeni, zdaj sami zastrašujejo. Da bi si podredili tiste, ki obupano prosijo za delo. Njihovi govori častijo delo, medtem ko njihova dejanja ponižujejo delavce.

V potolčenih državah Juga sveta tisti spodaj plačujejo za sladke besede onih zgoraj. Posledice so na dlani: bolnišnice brez zdravil, šole brez streh, hrana brez subvencij. Noben sodnik ne more poslati v zapor svetovnega sistema, ki nekaznovano ubija z lakoto. Čeprav je to zločin, a se dogaja, kot bi bilo to nekaj najbolj običajnega na svetu. Teolog Leonardo Boff zato pravi, da trg danes uniči na



ta model v vse večji krizi. Drugje v glavnem ni vžgal. Svet je preplaval smrtonosni koktajl krvi, pomirjeval in oglasov, ki jih vsiljujejo zasebne televizije. V glavnem tiste iz ZDA. Vsilele so model, ki temelji na (ne) resnici, da je dobro le tisto, kar prinaša kar največji dobiček ob kar najmanjših stroških, slabo pa vse tisto, kar ne prinaša zaslužka. Takšna poenostavljanja so seveda recept za katastrofo. In to ne samo v medijskih hišah.

Eduardo Galeano v svoji izjemni knjigi ponuja dokaj neprijazen pogled na somrak, v katerem živimo. Zastupljena je zemlja, ki nas bo pokopala ali izgnala. Ni več zraka, le še zadušnost. Ni več dežja, ampak samo še kisli dež. Ni več parkov, samo parkingi. Ni več družb, so le še delniške družbe. Podjetja namesto narodov. Potrošniki namesto državljanov. Konglomerati namesto mest. Ni več ljudi, je samo še javnost. Ni več resničnosti, je le še navidezna resničnost. Ni vizije, razen televizije. Cvetje pohvalimo: »Kot da je umetno!« Narobe svet. Smo se tistemu pravemu, boljšemu res pripravljeni za vselej odpovedati? Razum tega ne sme dovoliti.

»Oblast zatira plevel, vendar ne more uničiti korenin, ne da bi pri tem ogrozila samo sebe. Obsoja zločince in ne stroja, ki jih proizvaja, tako kot obsoja odvisnike od drog, ne pa življenja, ki ustvarja potrebo po kemični tolažbi in njenem prividu bega. Tako družbeno ureditev, ki vse več ljudi meče na cesto in v ječe ter ustvarja vedno več brezupa in besa, razrešuje odgovornosti. Zakon je kot pajkova mreža, spletena za lovljenje muh in drugega mrčesa in ne za oviranje velikih živin ...«

»Nalaga se nesnaga: hudourniki nesnage preplavljajo planet in zrak, ki ga ta diha. Svet preplavljajo tudi slapovi besed, strokovnih poročil, razprav, izjav vlad, slovesnih mednarodnih sporazumov, ki jih nihče ne izpolnjuje, in drugih izrazov uradne zaskrbljenosti zaradi okolja. Jezik oblasti dopušča nedotakljivost potrošniške družbe, tistih, ki jo v imenu razvoja postavljajo za univerzalen model, in tudi velikih podjetij, ki v imenu svobode na planetu razširjajo bolezni, nato pa mu prodajajo zdravila in tolažbo. Okoljski strokovnjaki, ki se množijo kot zajci, okoljevarstvo skrbno zavijajo v celofan dvoumnosti. Zdravje sveta je nagnito, uradni jezik pa s posploševanjem oprošča odgovornosti: Vsi smo krivi, lažejo tehnokrati in ponavljajo politiki, ko bi radi povedali, da ni, če smo odgovorni vsi, odgovoren nihče. In ko bi uradno blebetanje rado reklo, da bodo plačali tisti, ki plačajo vedno, spodbuja žrtvovanje vseh.«

milijone ljudi. V enem samem letu zaradi revščine umre več Zemljanov, kot pa jih je padlo med drugo svetovno vojno.

In mediji? So zgolj odsev takšne resničnosti ali pa jo tudi sami soustvarjajo? Ljudem ponujamo to, kar sami hočejo, je vse pogostejše slišati nekritične lastnike medijskih hiš. A s tem v bistvu le opravičujejo svoje ravnanje. Toda ponudba, ki je odgovor na tovrstno povpraševanje, ustvarja vedno večje povpraševanje po enaki ponudbi. Postaja navada, ki se počasi sprevača v odvisnost.

Evropske javne televizije so sicer dosegle dokaj visoko raven kakovosti, toda zaradi hude konkurence komercialnih postaj je tudi

Čeprav je knjiga v Urugvaju izšla leta 1998 (!!!), tudi po 14 letih ostaja aktualna, morda je še aktualnejša, saj se svet utaplja v živem pesku pozabljenih človeških vrednot, kot so dostojanstvo, svoboda, mir, solidarnost in napredek. Ker je takšen svet težko razumeti, je Galeanovo povabilo v šolo narobe sveta, ki ji urnik in predmetnik pišejo ugledni strokovnjaki teptanja človekovih pravic in naravnih zakonitosti, več kot dobrodošlo, saj vabi k premisleku o vse bolj izkoriščevalski, egoistični in prevarantski kapitalistični družbi, ki ji avtor želi pomagati, da bi spet našla pravi tir.

Vabljeni torej v šolo narobe sveta...upam da bodo lekcije uspešne...kljub počitnicam.

➤ Haruki Murakami, Kafka na obali

Res je, ta roman ni novost na policah knjižnic in knjigarn. Sem ga pa dolgo od daleč opazovala in odlagala branje. Sama ne vem zakaj.

Z romanom *Kafka na obali* pisatelj pred nami razprostira most med realnim in imaginarnim svetom in ju s tem povezuje v eno. Odisejada »smisel iščočega« petnajstletnika se nevede prepleta s (duhovnim) popotovanjem starejšega moškega, ki je svoj smisel našel že davno. Gre za dve življenji, eno tekom zgodbe doseže svojo dovršitev, drugo se s to dovršitvijo pravzaprav šele rodi.

Haruki Murakami je eden najvidnejših japonskih pisateljev današnjega časa in hkrati morda v zahodnem svetu najpopularnejši japonski pisatelj sploh. Razlog temu je najbrž iskati v tematikah njegovega pisanja, ki so razumljive širšemu občinstvu, ne glede na narodnost, saj se pojavljajo tako v zahodnem, moderniziranem, materialno usmerjenem svetu kot v vzhodnem, ki je vsaj zaenkrat še vedno bolj obrnjen k duhovnosti in naravi. Osamljenost, odtujenost od sveta in ljudi, beg pred realnostjo..., skratka teme, ki jih Murakami pogosto uporablja v svojih delih, so namreč gonilo veliko umetniških del širom sveta, skupna točka pisateljev, pesnikov, slikarjev, od antike pa do danes.

Delo *Kafka na obali*, Murakamijev roman, s katerim si je prislužil češko literarno nagrado Franza Kafke, se ukvarja s podobnimi vprašanji, vendar pa se tukaj prvič pojavljajo tudi motivi iz japonske tradicionalne religije ter aluzije na grško tragedijo. Glavna protagonista zgodbe sta petnajstletni Kafka, ki uide od doma da bi pobegnil ojdipovskemu prekletstvu, katerega mu je napovedal oče, ter šestdesetletni Nakata, čigar usodo zapečati višja sila, ko ga prisili v umor tega istega očeta. Njuni zgodbi spoznavamo skozi izmenjujoča se poglavja dokler se na koncu ne združita v eno samo. Poleg njiju so edini pomembni nastopajoči v zgodbi še gospa Saeki, ki jo enkrat spoznavamo kot ostarelo gospo in drugič kot petnajstletno deklico, v katero se zaljubi Kafka, gospod Oshima, ki je pravzaprav gospa Oshima, ter tovarnjakar Hoshino, ki se na koncu zgodbe izkaže kot njen edini junak.

Po eni strani bi roman lahko označili kot nekakšen zasnutek tragedije, toda z dogodki, ki ves čas nihajo med dejanskim, mogočim, sanjanim in popolnoma izmišljenim, se delo bolj približa magičnemu realizmu, katerega sicer najbolj spoznavamo skozi dela kolumbijskega pisatelja Gabriela Garcie Marqueza. Pripoved namreč ne ločuje ali riše črte med tem, kar se dejansko dogaja in tem, kar se dogaja zgolj v mislih, željah, sanjarjenjih Kafke in Nakate, temveč teče enakomerno od začetka do konca in prepušča bralcu, da se sam odloči, kaj je zanj resnično in kaj ne.

Kljub Murakamijevi svetovni popularnosti se zatorej vsaj ob delu *Kafka na obali* lahko vprašamo, koliko zahodnjaki dejansko res razumemo takšno pisanje. Ko odložimo prebrano knjigo, namreč ne moremo mimo občutka, da nekaj manjka. Delo večino bralcev nedvomno pritegne; zvečer bodo odložili knjigo po tem, ko so prebrali dobrih štiristo strani, z jezo, ker ne morejo na dušek prebrati še ostalih tristo. Ko pa knjigo dokončamo, premlevamo prebrano s nekim čudnim občutkom. Veliko stvari ostane nerazloženih, skoraj preveč je prepuščenega lastni interpretaciji, težko je potegniti črto med resničnimi in fiktivnimi dogodki; vprašamo se, v čem je pravzaprav bil smisel. In na tem mestu moram pripomniti, da je tak občutek morda zgolj posledica razlike v jeziku, razmerja med originalom in prevodom.

Japonščina je za zahodnjake popolnoma drug svet - za stvari uporabljamo deskriptivne pojme, včasih za opis nečesa potrebujemo cele stavke, pa še ne izrazimo dovolj dobro tega, kar smo hoteli povedati. Japonščina nasprotno uporablja pismenke, ki imajo popolnoma drugačne pomen: ena sama pismenka lahko pomeni več različnih stvari, prav tako lahko s samo enim znakom bolje opišemo tisto, kar smo v latinici neuspešno poskušali povedati s celim odstavkom. Zato se lahko vprašamo koliko podrobnosti, koliko metafor, koliko skritih pomenov se je izgubilo



med prenašanjem besedila iz enega v drug jezik, oziroma pri pretvorbi iz enega pojmovnega sistema v drugega, ki nima s prvim skoraj nič skupnega. Zagotovo je veliko izgubljenega s prevodom.

Zato bi knjigo mogoče bolj razumeli, če bi jo brali v izvirniku. S tem bi se lahko dvignili nad opisno omejenost besed in dosegli metaforiko, ki se skriva pod njimi, metaforiko, o kateri Murakami v *Kafki* vseskozi govori, pa je vendar skozi besedilo ne pokaže in ne naredi dostopne. Končno sporočilo Kafke na obali bi lahko strnili s to mislijo: da bi razumeli smisel, se je treba dvigniti nad svet, nad stvari, ki nas obdajajo, nad izgovorjeno in nad dejanske pomenne, treba se je obrniti k metaforiki in imaginarnemu. Šele skozi fiktivno bomo razumeli realno, šele, ko bomo našli pot iz blodnjaka svoje notranjosti, bomo našli rešitve na vprašanja zunanjega realnega sveta. Ker poskuša Murakami to poanto tudi dejansko uresničiti s svojim besedilom, je delo presenetljivo, mestoma nerazumljivo in mestoma nesmiselno, vseskozi pa prepleteno z dogajanjem, za katerega vemo, da ni resnično, hkrati pa slutimo da se vsa in najgloblja resničnost skriva prav tam, vendar razen s slutnjami nimamo dostopa do nje.

Haruki Murakami se je rodil leta 1949 v Kjotu, večino mladosti pa je preživel v pristaniškem Kobeju. Njegova starša sta bila učitelja japonske literature, Murakami pa se je že od mladosti bolj kot za japonsko zanimal za ameriško literaturo. Leta 1968 se je vpisal na univerzo Waseda v Tokiu, kjer je študiral dramo. Študija ni zaključil v štirih letih, kot je to običajno na japonskih univerzah, ampak je s študijem končal šele leta 1975. V tem času se je poročil (1971) in odprl lastno jazz kavarno (1974). Kavarno je vodil do leta 1981, ko jo je prodal in se posvetil izključno pisanju. Bil je na daljših potovanjih po Italiji in Grčiji in nekaj časa živel v Ameriki, kjer je bil univerzitetni profesor. Po potresu v Kobeju se je vrnil na Japonsko, kjer živi še danes. Prvi roman je napisal in objavil leta 1979, od takrat pa je objavil še deset romanov, nekaj zbirk kratkih zgodb, potopisov, esejev, dokumentarno delo o napadu sekte Aum Shinrikyo s sarinom na tokijski sistem podzemne železnice in vrsto prevodov del ameriških avtorjev v japonščino.

V Murakamijevih delih se pogosto pojavlja motiv osamljenosti in osamelosti, odtujenosti od sveta. Te teme obdeluje v svojem specifičnem svetu, kjer je meja med realnim in imaginarnim redko ostro potegnjena in kjer elementi magičnega ali imaginarnega pogosto prehajajo v »naš« realni svet ali obratno. Protagonisti njegovih del so pogosto antijunaki, moški srednjih let, ki zase menijo, da so dolgočasni. Ti protagonisti so proti svoji volji potegnjeni v zaplete, ki pogosto mejijo na absurde in iz katerih so se prisiljeni reševati. Med tem reševanjem izgubijo ljudi, ki so jim pomembni, ali pa se naučijo živeti brez njih. V Murakamijevih delih je po navadi bolj ali manj očitno prisotna komunikacija med »to stranjo« (realnim) in »ono stranjo« (podzavestnim). Simboli »one strani« so po navadi prisotni nekje v njegovih delih in so lahko: vodnjaki, morsko ali jezersko dno, gozdovi, potovanja ali drugi. S temi simboli avtor po navadi namiguje, da stvari, ki jih opisuje, niso nujno realne, ampak so lahko del podzavestnega.

Izjemna zgodba o fantastičnem potovanju usod
ROMAN

Haruki Murakami

KAFKA NA OBALI



Reportaža

► Predsednik države predal namenu čebelarški center

V času, ko so se čebelarstva Šaleške doline pridružila zgornjesavinjskim in so skupaj ustanovili Čebelarstvo zvezo zgornjesavinjsko-šaleškega območja (ČZ SAŠA), se je porodila ideja o ustanovitvi skupnega čebelarškega centra, kjer bi bilo mogoče vzrejati matice kranjske sivke alpskega eko tipa, prilagojene ostrejšim razmeram tukajšnje narave. Pred nekaj več kot petimi leti so zadolženi poiskali ustrezno zemljišče v

cer člana ČD Šoštanj-Ravne. Dr. Türk se je z njima rokoval in jima posvetil tudi nekaj besed.

Na otvoritvi je bil slavnostni govornik dr. Türk, ki je poudaril pomen centra. Ta je tudi učni čebelnjak za mlade čebelarke krožkarje. Poudaril je potrebo po ohranjanju naše avtohtone čebele, ki je znana po svojih dobrih lastnostih.

»Čebele so pomembne za človekovo preživetje, saj oprahujejo številne kulturne rastline. Razen tega so dober pokazatelj tega, koliko je še ohranjeno naravno okolje. In kot čebele so se složno združili čebelarji pri izgradnji tukajšnjega centra, kar je potrebno posebej izpostaviti,« je povedal predsednik. Pri tem je omenil, da je sodelovanje preko občinskih



Logu v Občini Luče. Pričela se je izgradnja centra, ki ga je letos 21. junija obiskal tudi predsednik države dr. Danilo Türk in ga predal namenu tako, da je simbolično izročil ključ objekta predsedniku luškega čebelarškega društva Antonu Kumru.

Na slovesnosti so se zbrali številni člani čebelarških društev, gostje in nekateri župani, med njimi tudi šoštanjski Darko Menih. Ob prihodu sta predsednika pozdravila tudi mlada čebelarja, vnuka Antona Urbanca, si-

in regijskih meja tisto, ki pripomore k napredku določenega območja in k enakomernemu razvoju celotne države. Še posebej pohvalno pa je, da so se za izgradnjo čebelarji potrudili in pridobili tudi evropska sredstva iz Leader programa.

Izrazil je veselje, da vzgajajo čebelarji tudi mlade, ki jih bodo pri tem plemenitem poslanstvu nasledili. »Opazil sem, da so med nami najmlajši čebelarji čedno opremljeni v zaščitnih oblekah. Včasih, ko sem bil sam



še otrok, je bilo normalno, da nas je pičila kakšna čebela, ko smo bili na počitnicah pri starem očetu – čebelarju. Veljalo je celo, da taki piki pripomorejo h krepitvi odpornosti. Čas gre dalje in z njim razvoj, ki je prinesel zaščitne obleke tudi za male čebelarčke,« je med drugim razkril Türk.

Zbrane je nagovoril tudi župan Občine Luče Ciril Rosc: »Čebelarški center v Lučah s šolskim čebelnjakom je zgrajen. Uspešna zgodba naših marljivih čebelarjev pri njihovem trudu tukaj pod Raduho je spisana. Ponosen sem, da smo lahko skupaj prišli do tega etapnega cilja, izgradnje objekta. Končni cilj pa bo dosežen takrat, ko bomo v Lučah lahko vzrejali matice kranjske sivke, te naše slovenske čebele, ki prevladuje v osrednjem evropskem prostoru. Zato imamo namreč vse pogoje. Čistost sivke je ravno v naših krajih najboljša, daleč naokoli. Paradoks je, da se je

eno od priložnosti za prihodnost kraja tudi v smeri sonaravnega in trajnostnega razvoja, kjer se prepleta več dejavnikov: turizem, čebelarstvo, ekologija, izobraževanje mladih čebelarjev in še kaj,« je med ostalim povedal župan.

Prisotne je pozdravil tudi predsednik ČZ SAŠA Ivan Čopar in opisal zgodovino izgradnje centra. Pri tem je poudaril, da gre zahvala za izgradnjo članom čebelarških društev celotnega savinjsko-šaleškega območja, ki so veliko prispevali v materialu, še več pa v neštveh urah prostovoljnega dela, ki so ga opravili.

Sledil je slavnostni trenutek, ko je predsednik dr. Danilo Türk simbolično predal ključ centra predsedniku ČD Luče Antonu Kumru. Skupaj so si



zaprtost prostora in naša odmaknjenost v tem primeru izkazala kot naša velika prednost, ki jo bo čim prej potrebno izkoristiti. Vzrejališče bo lahko poleg čebelarstva tudi dodatna turistična ponudba. Čebelarjenje pa je eden od načinov, da človek ostane v pristnem stiku z naravo, kar bo v prihodnje ne samo ena od možnosti, ampak verjetno kar potreba poti nazaj k naravi.

ogledali še notranjost objekta, nato pa se je predsednik države odpeljal, saj so ga čakale še številne službene obveznosti. Ostali obiskovalci pa so se zadržali ob prijaznem kulturnem programu, ki so ga pripravili domači učenci, pevci in glasbeniki.

MARIJA LEBAR

Z novo organizacijo čebelarjev tako na regijskem kot tudi na lokalnem nivoju v letu 2006 je tudi čebelarstvo pri nas dobilo nov zagon. Občina Luče se je od vsega začetka, od samega iskanja primerne lokacije za gradnjo čebelarškega centra naprej, intenzivno vključila v ta prizadevanja čebelarjev. Tudi po finančni plati v skladu z našimi zmoglostmi. V tem smo namreč videli in vidimo

*Čestitamo mestu
Šoštanj ob
101. obletnici
pridobitve mestnih
pravic!*



**KMETIJSKA ZADRUGA
ŠALEŠKA DOLINA z.o.o., Šoštanj**
Tel.: 03 898 49 70, www.kz-saleskadolina.si
Z VAMI IN ZA VAS

**Želimo vam prijeten praznik
in vas vabimo v kmetijske trgovine!**

Skice za portret

► Fran Saleški Finžgar

Pred kratkim, 2. junija, je poteklo okroglih 50 let od smrti enega naših največjih pisateljev in dramatikov, Frana Saleškega Finžgarja, rojenega 9. 2. 1871 v Doslovčah na Gorenjskem, ki je v 91. letu umrl kot upokojen duhovnik 2. junija 1962 v Ljubljani. Služboval je v številnih krajih Slovenije in nazadnje pristal v Ljubljani, kjer je bil župnik Trnovske fare vse do upokojitve leta 1936.

Kako plodovit pisatelj je Fran Saleški Finžgar bil, dokazujejo njegova številna pripovedna dela iz kmečkega in meščanskega življenja kot povesti, novele in dramska besedila. Redko kdo ne pozna zgodovinskega romana *Pod svobodnim soncem*, avtobiografske povesti *Študent naj bo* in dramskega besedila *Dekla Ančka* pa še vrsto drugih. Njegovo zadnje delo, ki ga je napisal že v visoki starosti, pa je bilo *Leta mojega popotovanja*.

Moji prijetni spomini segajo daleč nazaj v trideseta leta prejšnjega stoletja, ko sem bil kot štirinajstletnik vpisan v prvi letnik Tehnične srednje šole v Ljubljani. Stanoval pa sem v veliki zgradbi župnišča Trnovske fare, kjer je bilo poleg župniškega urada tudi večje stanovanje za mežnarja in njegovo ženo, ki sta mi odstopila manjšo sobico in ta je tako za dve leti postala moj novi dom.

Tako se mi je dogodilo, da sem takrat osebno spoznal našega znanega, velikega pisatelja Franca Saleškega Finžgarja, bivšega župnika Trnovske fare, ki je takrat sicer že bil v pokoju, je pa še vedno hodil ob nedeljah v trnovsko cerkev maševat. Kar pogosto sem potem Finžgarja srečeval na dolgem hodniku župniškega poslopja in me je tako nekega nedeljskega jutra celo nagovoril z vprašanjem, od kod prihajam in kaj počnem v Ljubljani. Bil sem sicer nekoliko v zadregi, vendar sem mu lepo obrazložil, s katerega konca Štajerske prihajam, nakar je pisatelj z nasmeškom dejal, da te kraje kar dobro pozna.

Kmalu zatem pa se mi je dogodilo nekaj, kar mi je za vselej ostalo v prijetnem spominu. Nekega zgodnjega nedeljskega jutra me je mežnarica Jerca nenadoma prebudila rekoč, da me gospod župnik želi videti in naj se čim prej oglasim pri njem. Na moje nekoliko zaskrbljeno vprašanje, za kaj gre, je dejala, da mu je menda zbolel ministrant in naj bi ga jaz nadomestil. Res sem se podvzval pri oblačenju in se nato kmalu pojavil pred Finžgarjem, malo zaskrbljen, pa le radoveden, kaj se mi obeta. On pa me je smehljalje potrepljal po rami, mi povedal, da mu je zbolel njegov ministrant in da sem kar primeren za njegovo nadomestitev. Tudi na mojo plaho pripombo, da doslej še nisem nikoli ministriral, se je samo nasmehnil in dejal, da k jutranji maši pridejo predvsem starejše ženske, ki že bolj slabo vidijo in slišijo in da bo že vse potekalo brez težav. Tako sem se kmalu znašel pred oltarjem v »ministrantski uniformi«, prisluškoval tihim župnikovim navodilom in pridno prenašal težko mašno knjigo, pozvanjal s tremi zvončki in vestno izpolnjeval tiha navodila. Tako je verski obred potekel brez težav in me je po končani maši župnik Finžgar celo pohvalil in mi je tudi podaril takratnih pet dinarjev, ki sem jih nato imel za celotedske šolske malice. Si me je pa takrat Finžgar zapomnil in sem še nekajkrat bil zamenjava njegovih ministrantov tako, da so to za mene zares najlepši spomini na tisti dve leti »sodelovanja« z enim naših najplodnejših pisateljev, trnovskim župnikom Francem Saleškim Finžgarjem.

Še en prijeten dogodek na tisti dve leti, ki sem jih preživel pri trnovskem mežnarju in ki se ga tudi rad spominjam, pa je povezan z orglami trnovske cerkve. Svojo sobico pri mežnarjevih sem delil s cimrom, fantom, malo starejšim od mene, ki je hodil tudi k učnim uram klavirja. Večkrat pa si je ob poznih večernih urah privoščil tudi malo »vežbanja« na cerkvenih orglah. Ker sem mu dal vedeti,



da tudi jaz že od nekdaj »obožavam« orgelsko glasbo, me je nemalokrat povabil za »recenzorja« svojih orgelskih sposobnosti, za kar sem mu bil zelo hvaležen.

Pa se je zgodilo, da je neke noči planila v najino sobo vsa preplašena mežnarica Jerca in hitela pripovedovati, da v cerkvi straši. Dejala je, da jo je prebudilo nekakšno pihanje in cviljenje, ki prihaja iz cerkve, in naj greva pogledat, kaj se tam dogaja. Meni je kar v hipu postalo jasno, kaj je vzrok strahovom v cerkvi, kajti po večernem orgljanju sem najbrž pozabil izklopiti kompresor, ki je skrbel za dovajanje zraka v orgelski meh. Tako je pritisk v mehu tako narastel, da je pričel pihati varnostni ventil in tako povzročal tiste strašljive zvoke, ki so tako prestrašili našo Jerco. S cimrom sva takoj odšla v cerkev, uredila zadevo s kompresorjem in nato obvestila mežnarico, da v cerkvi ne straši več in je spet vse v redu, ter ji naročila, naj s tem ne vznemirja gospoda župnika.

Prav dobro se spominjam tudi nekoliko šaljivega dogodka, s katerim sva z mojim cimrom res pošteno preplašila in vznemirila Finžgarja. Naj povem, da je tisti znameniti trnovski zvon lahko takrat zazvonil samo ob nedeljah opoldne ob dvanajsti uri, drugače pa le še v slučaju požara ali kake druge naravne nesreče kot »plat zvon«, kar je bilo posebno zvonjenje s presledki. Ker pa je bil mežnar že star možakar in mu je bilo nedeljsko zvonjenje prenaporno, sva za to bila zadolžena midva s cimrom. Običajno sva se povzpela v zvoniku vse do zvona in nato, seveda z zamašenima ušesoma, uživala ob mogočnem donenju. Ker pa je neke nedelje cimer zamujal in ni uspel po številnih stopnicah, ura pa je že odbila dvanajst, je pričel kar spodaj v »pritličju« vleči za vrv. Pri tem pa je prišlo do nepravilnih presledkov, ker seveda nisva vedela, kdaj se bo kateri za presledek obesil na vrv, in je tako seveda nastalo tisto alarmno »plat zvon« zvonjenje. Ta nehoteni alarm, ki se je razlegal po vsej trnovski fari, pa tudi še daleč naokoli, je seveda hudo preplašil tudi župnika Finžgarja, ki je ves vznemirjen prihitel vpraševati, kje je požar.

Ko pa se je seznanil z najinim problematičnim zvonjenjem, se je sicer nekoliko nejevoljen le pomiril v upanju, da ta nepredvideni alarm ni prehudo vznemiril njegovih župljanov.

To so nekateri dogodki, ki sem jih doživel pred 75 leti v mojih »ljubljskih letih« in ki so mi vse do danes ostali v prijetnih spominih na našega velikega pripovednika F. S. Finžgarja.

MAKS LOMŠEK

Trnovska cerkev s štirimi zvonovi. V enem zvoniku so trije, v drugem pa samo veliki znani »trnovski zvon«.



► IMAM JIH ... PA ŠE VEDNO POJEM

Matjaž Ograjšek je tiste vrste glasbenik, ki na povabilo na žur ne reče, koliko boste pa plačali, ampak reče, kaj naj zaigram, da bo veselo. Ja, tak je. In mogoče tudi zato ne plava med smetano slovenske rock in pop scene, ampak v termoelektrarni vleče električne kable. Malce karikirano rečeno, a Matjaž že ve, kaj mislim s tem. Skupina Chateau, katere član je od vsega začetka, je opozorila nase leta 1987 s skladbo Ne laži mi, leta 1991 zmagala na pop delavnici s skladbo Objemi me pa tudi priredba pesmi Lola je njihov zaščitni znak. Tudi Matjažev, ki se z glasbo precej ukvarja tudi solo in ga večina prijateljev kliče kar Lola.

Skupina ni nikoli dobesedno razpadla, zagotovo je Matjaž eden izmed članov, ki bo vedno pihal v jadra. Ne mislim zanemariti dobre glasbe, ampak prav Matjažev vokal je tista posebnost, ki pritegne. V teh letih se ni dosti spremenil. Še vedno prihaja od tam, od kjer bi moral prihajati vsakemu umetniku. Iz srca.

Poznamo te pod imenom Lola. Zakaj?

Ime Lola je nastalo z razlogom. Gre za priredbo pesmi Lola (priredil jo je Tomaž Domicelj, izvaja pa jo Chateau), kjer nastopam kot vokalist. Očitno sem se s to pesmijo zapisal med poslušalce tako ali drugače (smeh) in dobil nadimek Lola, ki pa me sploh ne moti.

Kako bi se predstavil na kratko oziroma kako se sam najraje predstaviš?

Sem veseljak, glasbenik z dušo, rad sem med ljudmi in lahko rečem, da sem dober po srcu. To ne mislim samo jaz, to mi je rekla tudi vedeževalka, ker sem po horoskopu rak!

Matjaž Ograjšek, kako bi opisal svoj vstop na glasbeno sceno? Kdaj prvič in zakaj ne zadnjič?

Tako kot mnogi: šolski zborček v osnovni šoli, veliko prostega časa ob poslušanju glasbe, predvsem rocka, in seveda ljubezen do kitare. Kitaro sem se učil sam, to so bili časi, ko ni bilo tisoč možnosti, ampak le ena, brenkanje ob glasbi s plošče ali radia. Nato je prišel tudi prvi bend s prestižnim imenom Zvok tišine.

Od kod prihajaš? Je bilo tvoje domače okolje naklonjeno glasbi?

Rojen sem v Velenju in Velenje je imelo (in ima) dobro sceno, primerljivo vsemu slovenskemu in takrat še jugoslovanskemu prostoru. Najmanj kar je, je, da sem kot mlad glasbenik imel možnost početi to, kar me je zanimalo – igrati.

Zgodba s skupino Chateau?

Poglej na splet (spet smeh). No, začetki zasedbe segajo v leto 1986, nastopi, spremembe, člani odhajajo, drugi prihajajo, v letu 1990 se je skupini priključil Zvone Hranjec, bivši šankrockovec, z njim so prišli tudi vidni uspehi, na pop delavnici smo s pesmijo Objemi me dosegli prvo mesto po mnenju strokovne žirije. Nato je prišel album in za njim še pet drugih, med vidnimi Avantura s singlom Lola in pa seveda Mlinar na Muri, ljubiteljem skupine tako več ali manj znane stvari. Mislim, da smo kot skupina pustili sled na slovenski sceni.

Vrnitev po 25 letih uspela ali ne?

Ja in ne, sem pa si želel vrnitve in tudi veliko podpore smo dobili od priznanih glasbenikov, kot so Domicelj, Bulč ...

Drugi sestavi in sodelovanja?

Ne omejujem se samo na skupino, sam in z drugimi nastopam povsod po Sloveniji, najraje pa doma.

Solo nastopi?

Predvsem na kakšnih zaključkih, kot gost ali presenečenje za slavljenca. Upam in želim, da naredim dobro žurko, da so ljudje dobre volje in da se zabavamo. Predvsem to je moj namen, saj želim v glasbi početi stvari iskreno iz srca.

Imaš specifičen vokal; si kdaj razmišljal, da bi se posvečal samo glasbenemu ustvarjanju?

Moj vokal je res prepoznaven, upam, da mi bo služil tudi sedaj, ko sem v 50. Imam še ambicije in cilje in razmišljam o nastopu na slovenski popevki.

Kaj misliš o slovenski pop in rock sceni?

Slovenska scena je sicer delovna, a vse prehitro mine, stvari nimajo časa dozoreti, premalo je možnosti in tudi časi so se spremenili. Pa ne v prid ustvarjalnosti.



Foto: arhiva

Vzorniki?

Nimam posebnih vzornikov, ker poslušam različne zvrsti glasbe, se pa nagibam bolj k rock baladam. No, tudi kaj drugega mi leži in jih poslušam. Status quo, Queen, Deep purple, Bon Jovi, Aerosmith, Guns N' Roses, Nazareth ... dobre rock glasbe je kar nekaj.

Najljubša domača skupina?

Martin Krpan z Vladom Kreslinom.

Najljubša tuja skupina?

Aerosmith.

Bodoči obisk Duran Duran v Sloveniji, boš šel?

Duran Duran prihajajo, mislim, da bom šel, saj so eni izmed mojih vzornikov. Aja, pozabila sem Whitesnake ... Moje osebno življenje se je z ustvarjanjem družine spremenilo, vendar na dobro, da se razumemo. Je pa res, da sem družini bolj na voljo in ona meni tudi.

Kaj pa zasebno? Vemo da se na odru povsem živiš in daješ vse od sebe. Si tudi v vsakdanjem življenju odprt in komunikativen?

Upam, da sem. Ko sem se preselil v Andraž, sem vedel, da je to kraj, kjer lahko sproščeno živim, se družim s krajani, a hkrati ustvarjam in sodelujem na vsaki vaški veselici. Kot rečeno, uživam v tem.

Nedavno tega si praznoval. Čestitamo ti tudi mi. Je bilo praznovanje kaj posebnega?

Meni pomeni le to, da grem z istim tempom naprej, zdravje mi služi, no, to je res, da začneš pri teh letih najprej razmišljati o zdravju, šele potem o ostalem (smeh), praznovanje pa se še ni zaključilo. Še vedno je kdo izmed prijateljev, ki mi stisne roko, mi zaželi kaj lepega ... Hvala vsem. In seveda, hvala družini!

Vem, da so ti mnogi voščili in izrazili želje. Si tudi ti kakšno poslal v nebo?

Ja in upam, da jih je nebo uspelo sprejeti: zdravje, zabava, petje, igranje, druženje, veselje ... pa spet zdravje, sem le star 50, ... se ne damo!

Naj se ti uresničijo vse in hvala za pogovor.

MBK

Pripoved

Tanja Petelinek

► NE BO ZAPISANO V RUMENEM ZVEZKU

Zakaj si spet žalostna, sprašujejo črne oči. Saj res, spet. Niti tebi ne morem več prikriti. Pa tako rada bi te obvarovala pred svetom, ki se včasih zdi kot sestavljanje drobnih krivic. Hm, kaj pomeni beseda krivica? Izhaja iz krivde – sem kriva, si kriva ti? Smo krive vse ženske, ki delamo, pošteno delamo, pa ne moremo pošteno preživeti, ne moremo svojim hčeram in sinovom pogledati v oči in reči, da bo še vse dobro. Za meno je prečuta noč. Pomislim, da sem morda le sanjala, da si bom pomela oči, se lenobno pretegnila, odprla okno, vdihnila svežino jutra, odšla v kopalnico in se pogledala v obraz. Pa ne bom. Že dolgo ne prenesem več pogleda v svoje oči. Tisti kos lažnivega stekla bi najraje prekrila s staro krpo. Lažje bi jo gledala, kot sebe. Ne, tega ne bom naredila. Ti ne bi razumela. Bi se zbal, da se mi je zares zmešalo. Pa se mi ni, le žalost je včasih tako silna. Zdramiš me iz prepričevanja same sebe, da ni res. Da delam, vestno in natančno. Ko bi ne zvenelo preveč patetično, bi rekla, da sem predana svoji službi. Če pa pošteno delaš, če narediš vse in še več, če si zagrizen in vztrajen, dobiš pošteno plačilo, mar ne? Najino življenje res ni podobno izmišljijam iz telenovel, kjer je edina ženska skrb make-up in opravljanje. Pa tudi ni samo to, kar zadnje čase preživljava. Ni črno-belo. Je še kaj vmes. Mora biti. Kolikokrat si me v zadnjem letu objela in rekla, da nama še ni najhuje? Da poznaš otroke, ki živijo z veliko manj. Spomniš se tistih sestranih nekje iz Afrike in tvoj objem je še tesnejši. Bi morala biti potolažena, pa nisem. Se ti nasmejem, ti skuštram lase in zašepetam, da te imam rada in da je vrednost najinega objema neizmerljiva. Stisne me nekje pod prsnico in ustrašim se, da to čutiš. Ravno tam mi na prsi pritiskaš svoje lice. Ne, ne smem, zdaj ne smem jokati. Ne že navsezgodaj. S solzami umita jutra naredijo dneve temnejše od noči. Taka jutra me pahnejo še globlje. Nazaj, v druge dimenzije, v drug prostor in čas, v drugačno poimenovanje upanja in zaupanja, in potem se težko vrnem ...

Nisem prislonila lica na mamine prsi, nisem jokala. Morala sem biti močna. Močnejša kot vsi. Sestra je smela. Bila je vendar mlajša in to je bila njena pravica. Pa moja? Komu je bilo mar zame, čeprav je bilo moje rojstvo zapisano le dve leti pred njenim? Pa bi morali vedeti, da sem bila tudi jaz samo otrok.

Nič zato, sem premišljevala. Enkrat bom šla od tod, izpod te stare strehe, skozi ta škripajoča vrata. Odšla bom in se nikoli več vrnila. Ne bom več gledala ledenih rož na šipah. Ne bom več stiskala pesti od jeze in obupa, ko bom morala v hlev namesto njega. Ni ga, ker je bilo dno kozarca zopet pregloboko. Zajamem sapo, brcnem v okrušen zid in se odločim opraviti, kar se pač mora. Potem se bom zmuznila na podstrežje. Mama me že ne bo pogrešala. Sedla bom na razmajan stol in pustila mislim, da me odnesejo nekam daleč, daleč proč. Sanjarila bom. Pa ne o princu, ki me bo odrešil. Sanjarila bom, da sem svobodna. Da delam in zaslužim. Da je denar moj in še enkrat moj. Ni mi mar za razkošje. Grem v trgovino in kupim žemlje. Sveže, dišeče žemlje. Ne štejem drobiža. V denarnici imam dovolj, saj imam službo in plačo. Nič več ne prosjačim. Nič več si ne dopovedujem, da je črn kruh bolj zdrav. Črn in trd. In plačam. Ne čakam, da prodajalka potegne mali rumen zvezek izpod pulta in piše, da bo plačal ata. Ne zardevam od sramu, ker bi za mano stala sošolka in zvedavo opazovala dogajanje. Jutri bo v šoli raztrobila, da je ata spet vse zapil. Pa kaj mi mar. Saj se bom odselila. Daleč iz te vasi. Daleč od pogledov, v katerih ne moreš ločiti usmiljenja od privoščljivosti. Vseeno. Eno in drugo je gnilo. Eno in drugo boli. Žge v dno duše kot kepa žerjavice. Odšla bom od tod, s tega podstrežja, kjer sta stol in stara omara, za katero je skrit, vse moje bogastvo. Tu, v tem vogalu si ustvarjam svoj svet. Vidim zarisane meje skromnega pribežališča. Tam je sveže prepleskan zid, okno z belimi zavesami, pa vrata z medeninasto kljuko. Ni velik. Skromen je, a v njem sem varna, čeprav sem si stene, obsijane s prameni sončnih žarkov, zavese in kljuko samo narisala v misli. Da le zima zmeraj ostane onkraj okna. Toplo mi je. Koliko let še? Koliko zim še, pa bom odšla? Ah, ne, revščina bo ostala tukaj. Samo jaz bom šla. Nisem neumna in pridna sem. Vztrajna. Delati znam. Ne sanjam o nemogočem. Moje želje so skromne kot moje podstrežno zavetje. Ja, ko bom tam, daleč, bom skrbno varčevala in





poleti si bom privoščila dopust. Tak, čisto pravi. Tak, kot pripovedujejo sošolke. Pa se ne bom hvalisala, kot se one. Morje, morje, morje. Valovi butajo ob skale, jaz pa poslušam najlepšo glasbo. Bosa se sprehajam ob obali. Nohti na nogah niso kričeče pobarvani, kot sem videla v reklamah. Takih ne maram. Dolge lase razpletem, da valovijo v vetru. Nič drugega ne potrebujem. Sploh ni pomembno, kje bom spala. Hotel? Ja ali pa ne. Vseeno, samo da bo postelja mehka in da bo skozi okno dišalo morje. Če vem, kako diši? Že mora biti res, ko pa to vsi pravijo, ko se vrnejo s počitnic. Moje veke so zaprte, stol je trd, jaz pa se prepuščam valovom. Nekje v daljavi slišim robat moški glas. Še vedno očetje vpijejo na otroke? Tudi na dopustu? Morje in veter se objemata, jaz pa poslušam njun šepet. Ropot! Zdaj bolj od blizu. Koraki. Ne po sipkem pesku. Trdi koraki po stopnicah. Neee! Ne že spet! Kaj sem naredila narobe? Česa nisem naredila? Šla sem po kruh, ja, prinesla sem ga in prodajalka je zapisala. V hlevu je vse opravljeno. Kuhinjo sem pospravila. Sem res kaj pozabila? Sem, nisem, sem, nisem! Ne, nisem kriva! Nisem kriva, samo njegova roka je pretežka, da bi se je rešila. Moji lasje. Kaj ne plapolajo v vetru? Če bo tako delal, ne bom nikoli bosa tekla po obali. Če bo tako delal, ne bom nikoli nikomur verjela, bodo vsi moški enaki in vse želje zaman. Morje je krivo, da ga nisem prej slišala. Bi se pripravila. Mogoče bi se tudi danes uspela skriti. Nekajkrat me je mrak podstrešja že obvaroval. Ko bi ga le prej slišala. Zdaj bom morala najti novo skrivališče za sanje. To, da niti tega nimam več, najbolj boli. Scefal je čipke belih zaves in vrata je vrgel s tečajev. Vrata v moj svet. Ustvarila sem ga v duhu, da me je varoval. Odkar sem se zatekala vanj, je srkal mojo žalost. Ko sem sedla na star stol, je počasi mezela skozi moje ude in navzdol, po lesenem podu, po tramovih. Prah v vsaki špranji se je napolnil z njo. Na večer sem se izmuznila po stopnicah in se delala, da sem prišla od zunaj. Lažje sem dihala, ker je tista strašna teža ostala nad mano. Včasih

sem se sredi noči prebudila in zdelo se mi je, da se je strop sesul name. Od vsega, kar je ostalo med prahom in pajki. Bala sem se odpreti oči in sem najprej potipala nad sabo. Šele ko sem ugotovila, da ni ničesar na doseg roke, sem upala vdihniti. Moj svet je bil še tam. Moje zavetje, mračno, prašno in tesno, preprejeno s čipkami pajčevine. Zdaj ga ni več. Oskrunil ga je in sesul.

Na trdem, starem kavču se zvijem v klobčič. Spet sem jaz. Nič več se ne opazujem od daleč. To zmorem samo, ko se mi približajo njegove dlani. Naučila sem se. Iz nevihte v nevihto me je manj strah. Ko je najhujše mimo, pa z vso silo butne vame. V prsih razbija in pritisk je tako silen, da včasih pomislim, da se bom razpočila od vsega, kar vre nekje v globini. Lica žarijo. In boli. Zunaj in znotraj. Previdno potipam lasišče. Še so tu, moji kodri. S prsti jih popravim s čela, pa se nerodno zapletejo mednje. Spustim, umaknem roko, pa ne zdrснеjo proč. Tema je, tema pod odejo. Ne vidim jih, a med prsti so moji lasje. Šop mojih las. Šele zdaj me oblijejo solze. Potoki solza. Ves zatajevani obup, vsa jeza in žalost, vsa bolečina se zlija vanje, ko si utirajo pot po licu. Razbolelo telo drhti. Zebe me. Kako zelo me zebe. V sobi, hm, skoraj skladišču pomečkanega perila, je tiho. Tudi moj jok je zavrt v molk. Ne bo vedel! Nikoli ne bo izvedel, da jočem. Potem bi bilo še huje. Tega veselja mu ne privoščim. In nikoli ne bom nikomur povedala. Ne bi mi verjeli, če pa že, bi rekli, da sem sama kriva. Kriva, ker nisem ubogala, kriva, ker sem jezikala, kriva, ker je kruh trd, kriva, da dežuje, kriva ... Tiho, kot je tiha soba, tiho in skrivaj se vame priplazi misel, da sem morda res kriva. Preprosto, ker sem. Ker sem se rodila napačnim staršem, v napačnem času, z barvo oči, ki spominja na oglje, z neukrotljivimi lasmi, s poltjo, ki na soncu prehitro potemni. Ne more prikriti, da vse počitnice preživim na njivi in na travniku. Vidi se. Po barvi polti se septembra vidi. To ni barva morja, učiteljica ve, da ni. Za mojimi nohti ni mivke z obale.

Od prsti, od naše prsti so črni. Pa sledi žuljev so tudi še vidne. Nihče jih ne bo štel, vidi pa se. Zdrgnila bom roke, zdrgnila do krvi, če bo treba. Nihče se ne bo naslajal nad mojo bolečino. In torbo, lansko šolsko torbo bom skrbno zašila. Si že kaj umislim. Nekaj našijem čez zdrgnjen hrbet. Po modi ali ne. Nikomur ne privoščim niti sledu posmeha. Naj mislijo, kar hočejo. Ne bodo me ranili. To znam. Z leti se otrok vsega nauči. Tudi jokati potih. Pod odejo. Da nihče ne ve. Solze umijejo obraz in izperejo sol iz ran. Tiste solze, za katere veš sam. Ne smeš jih deliti. Potem ni več isto. Prej ko slej se izve, da si jokala, in nič več ne pomagajo.

Ko bom odšla, ne bom več mislila nanj, ne bom spraševala, zakaj mama ni slišala mojih prošenj za nove čevlje, ker sem stare prerasla, ni slišala njegovih težkih korakov. Zakaj ne sliši mojega molka, rojenega iz strahu. Ne bom več prosila za denar. Nikoli več in nikogar več. Moji otroci ne bodo vedeli, kako tišči, stiska v želodcu od ponižanja. Moji otroci ne bodo poznali rumenega zvezka. Delala bom in zaslužila. Če pošteno in pridno delaš, si zato plačan, mar ne? Lenuhi in pijanci so brez denarja, pa naj bodo. Prvi ga ne zaslužijo, drugi ga pustijo za šankom. Nisem lena in vem, da je v steklenicah duh, ki omrači um. Ostale bodo na varni razdalji. Preveč njegove sape je v pomenu. Samo pomislim in mi postane slabo. In potem včasih bruham. Kar tako, od samega gnusa. Misli se razpletejo in že med prsti svaljkam šop izpuljenih črnih las. Spomnim se na postani vonj včeraj popitega vina, na tisti poseben, kiselkast vonj, in se mi naježi koža, je kepa v želodcu kar naenkrat ogromna skala in srce divje bije. O ne, moji otroci ne bodo poznali tega občutka, moji otroci ne bodo jokali pod blazino. Ja, z glavo na mojih prsih, to že. In moji otroci se ne bodo le v sanjah lovili na morski obali. Delala bom in pošteno zaslužila, pa bo. In varčevala bom. Za počitnice, za nove šolske torbe, za vse, kar otroci potrebujejo. Ob nedeljah bom pekla, pripravljala sladice, mizo pogrnila s svežim prtom, brez madežev politega vina. Ob nedeljah bom prebiralav pravljice. Še in še, dokler se ne bodo navešali. Sama jih ne poznam. Nihče mi jih ni bral, nihče ni izgubljal časa s tem praznim početjem. Nikomur ni bilo mar. Meni pa bo. Vsak večer, ne le ob nedeljah. In perilo bom zlikala. Dišalo bo. Mmm, kako bo dišalo. Še lepše, kot dišijo sošolkini puloverji ob ponedeljkih. Moji pač ne. Pa jih operem. Smrdijo ravno ne, a ni, da bi bil vonj prijeten. A mama, kaj dela? Vse mogoče, še največ pa tarna in razlaga sosedom, kako trpi.

Mogoče res, toda ko jo slišim govoriti, da je trezen tako dober mož, sebe in svoje občutke skrijem v poljšo hišico. Ni prav. Učili so me, da je treba mam o imeti rad. Če je nimaš, grešiš. Še nikoli nisem videla, da bi udaril njo. Še nikoli nisem videla šopa las med njenimi prsti. Zmeraj molči. Zmeraj. Samo posluša vsa svoja in moja poimenovanja, in med njimi nikoli ni najinih imen. Saj res, zakaj ta njen molk? Zakaj, za vraga, nič ne reče, nič ne naredi? Če ne vem zdaj, naj ne izvem nikoli. In potem se spravi nadme. Nekdo mora biti kriv. Sestra se skriva, dokler svojo jezo stresa name, potem pa reče, naj to naredim tudi jaz. Pa ne morem, ker sem prva na vrsti. Ko mi je uspelo uiti skozi okno, je namesto mene bolelo njo. Nisem mogla poslušati. Podplutbe na njenih licih in povsod drugje so bile moje. Potem sem jo vso noč stiskala k sebi in jo tolažila. Ji obljubljala, da se ne bo več zgodilo. Nikoli več ne pobegnem. Jaz sem starejša in naj mene boli, če že mora. Da bi komu povedala? Že pomisliti na to je smešno. Nihče ne bi verjel. Moj ata, tak veseljak, da bi lahko koga udaril. A da me je? Heh, brez potrebe že ne. Modrice? Od kod bi le naj bile, ko pa sem tako strašno nerodna in stopnice so strme. Sonce je že visoko, tvoja glava pa počiva v mojem naročju. Zlati kodri me priključijo v nov dan. Po njem, ki mu ni mar zate, jih imaš. Zadremala si, moja dlan pa ti mehko zdrsi čez lice. Nedelja je in pekli bova. Najboljše kosilo pripraviva. In prt bova pogrnili. O ne, ne boš vedela, od kod moja žalost. Ne boš vedela, da je v moji črni denarnici, ki ti je tako všeč, ostalo le še nekaj drobiža. Ne boš vedela, da sem imela vso noč pred seboj številke. Prihodki in izdatki, prihodki in izdatki. Vso noč sem računala. Seštevala, odštevala, a nekaj me je zmeraj zmotilo. Nikoli ni nič ostalo. Nič za počitnice. Nič za superge, ki jih nujno potrebuješ. Samo za končni izlet sem prihranila. Jutri dobiš. Ne bo zapisano v rumenem zvezku. Ne boš prosila. Ne dovolim, da se zgodba ponovi, da se kolesje spet zavrti v istem tonu. Ko sem odšla, sem skrenila s poti moje mame in njene mame in mnogih, v usodo vdanih mater. Zame, zate, za tvojo hčer, za hčerko nje. Za vse, ki se danes ne prebujajo s soncem v očeh. Zmogli bova! Če pošteno delaš, če narediš vse in še več, če si zagrizen in vztrajen, dobiš pošteno plačilo, mar ne? Dobiš ali ne?

FOTO PRIPOSED: ALEKSANDER GRUDNIK



Reportaža

► 10 let oglarjenja TD Pristava

Letos so na Pristavi organizirali že 10. kuhanje oglja. Oglarjenje na Pristavi se je pričelo potem, ko sta prvi predsednik društva Anton Plazl in mojster v oglarjenju Rudi Strmčnik slučajnonavezala stike in je njun pogovor stekel tudi o oglarjenju. Plazlu se je zdela ideja, da bi z oglarjenjem začeli tudi na Pristavi, dobra, zato je z njo navdušil tudi ostale člane društva. Ruda, kot so Rudija Strmčnika klicali, se je oglarjenja naučil že v rani mladosti, potem je s to aktivnostjo za nekaj časa prekinil, po odhodu v pokoj pa je zopet pričel aktivneje oglariti. S to staro tradicionalno obrtjo je navduševal različna društva in marsikatero društvo jo je zato zopet začelo obujati. Oglarjenje na Pristavi je kar 8 let potekalo pod mentorstvom samega Ruda. Ruda je bil Pristavčanom dober mentor in skrivnosti kuhanja oglja jih je učil vse do svoje smrti. V času kuhanja oglja je sodelavcem in obiskovalcem pripovedoval o različnih štorijah, ki so se dogodile med njegovimi številnimi kuhanji oglja. Nekaj Pristavčanov je naučil, kako se kopa pripravi in na kaj vse je potrebno biti pozoren od priprave pa do razdrtja kope. Eno takih opozoril je naprimer bilo, da če ne skrbiš pravilno za kopo, se lahko iz nje prične valiti moder dim, kar pomeni, da oglje gori, namesto da bi se kuhalo. Tako gre oglje v nič, v najslabšem primeru pa lahko tudi zgori. In nekaj tednov trdega dela gre v nič.

Letos sta kopo prižgala nekdanja predsednika društva Anton Plazl in Drago Kotnik, za mentorja pa jima je bil kar župan Občine Šoštanj Darjo Menih, ki ima že dolgoletne izkušnje s prižiganjem kope na Pristavi. Kot že velikokrat je zopet poudaril, da je ponosen na društvo, ki se je kot edino v naši okolici potrudilo obuditi in vzdrževati to starodavno dejavnost. Ponosen je tudi na to, da mu društvo vsako leto izkaže čast za prižiganje kope. Na prižig kope so povabili tudi Ravenske krajcarje, ki so poskrbeli za zabavni vložek prireditve.

Letošnje kuhanje kope je večinoma potekalo v lepem vremenu, le prve dni je malo nagajal dež. Za glavne oglarje so bili izbrani pristavški upokojenci. Na žalost Ruda ni več, da bi se lahko nanj obrnili po nasvet. Kako uspešno je bilo njihovo kuhanje oglja, pa bomo izvedeli po končanem kuhanju, ko bodo kopo odprli in videli bero pridelanega oglja.

ALEKSANDER GRUDNIK



Foto: A. Grudnik

Občankam in občanom
mesta Šoštanj
ČESTITAMO!

AVTO SHOP



Podgoršek d.o.o., Metleče 10,
3325 Šoštanj, 03 898 71 00



Iš piš ti loviš!

zbrala: Špela Poles (junij 2011)

ilustriral: Rok Poles

Pošljite izštevanko, ki se jo spominjate na naslov: is.pis.ti.lovis@gmail.com



Ljudska izštevanka

Avtobus,
Nima rus,
Pet koles,
To ni res (do nebes).



Ljudska izštevanka

Dober dan, gospod kaplan,
Ste dobili telegram?
Vaša žena je umrla,
štiri miši je požrla,
vija vaja ven.



Ljudska izštevanka

Pazi se pazi,
da te pazi ne zapazi.
če te pazi zapazi,
pazi se pazi.

Fotoreportaža

Srečanje preseljencev v Gaberkah

(17. Junij 2012)

FOTO: ALEKSANDER GRUDNIK



Fotoreportaža

Črni oglarji s Pristave.

(Junij 2012)

FOTO: ALEKSANDER GRUDNIK

/Najdete nas tudi na eList.si/

Velenje

Sp Do 35

LIST

2012

352(497.4 šoštanj)



9006745,6/7

COBISS

KNJARNICA VELENJE

